

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Salut

Direcció General de Salut Pública i Participació

MEMÒRIA 2015

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ	7
DEPARTAMENT DE SANITAT	8
Servei d'Epidemiologia	8
1. Descripció dels sistemes d'informació, vigilància i coordinació de plans	8
2. Personal.....	16
3. Aspectes més destacables respecte de les activitats de l'any 2015	16
4. Activitats per sistemes. Indicadors bàsics.....	18
5. Activitats per a la coordinació de plans i estratègies de control. Indicadors bàsics	24
6. Difusió de la informació. Elaboració d'informes i estadístiques. Alertes.. ..	26
7. Docència.....	32
8. Comunicacions i publicacions	33
9. Projectes d'investigació/avaluació de projectes o similars/direcció de tesi o similar/revisió d'articles.....	34
10. Assistència a cursos, congressos, jornades, tallers, seminaris i reunions	34
11. Altres activitats	38
Servei de Promoció de la Salut	40
1. Estratègia d'alimentació saludable i vida activa.....	40
2. Projecte de participació ciutadana	44
3. Lesions.....	45
4. Unitat d'estadística	45
5. Recerca i formació.....	46
Servei de Prevenció de la Malaltia	50
1. Programa de Detecció Precoç del Càncer de Mama a les Illes Balears.....	50
2. Programa de Detecció Precoç de Càncer de Còlon i Recte de les Illes Balears	53
3. Programa de Detecció Precoç de Malalties Endocrinometabòliques.....	58
4. Programa de Detecció Precoç d'Hipoacúsies Neonatal i Escolar a les Illes Balears	59
5. Tabaquisme i salut laboral.....	60
6. Docència i investigació	61
Coordinació de vacunes	62
1. Introducció	62
2. Activitats	63
Coordinació autonòmica de drogues i de l'estratègia de la sida	70
1. Planificació i coordinació de les actuacions en matèria de drogues i altres addiccions a les Illes Balears.	70
2. Accions de prevenció de les drogodependències i altres addiccions en tots els nivells i àmbits.	71

3.	Garantir una oferta de qualitat a la xarxa d'atenció a les drogodependències i altres addiccions.	74
4.	Facilitar la provisió de recursos d'inserció social i laboral adequades per a persones amb problemes de drogodependències i altres addiccions.	76
5.	Promoure la formació dels professionals que estiguin relacionats en l'àmbit de les drogodependències i addiccions i difondre tota la informació sobre aquest àmbit.	77
6.	Planificar i coordinar les actuacions en matèria de VIH/sida a les Illes Balears	78
7.	Prevenir l'aparició de nous casos d'infecció pel VIH/sida i altres infeccions de transmissió sexual (ITS).	78
8.	Detecció precoç del VIH.....	82
9.	Assessorar i formar professionals de diferents àmbits relacionats amb la detecció, prevenció i assistència.	82

DEPARTAMENT DE PROTECCIÓ DE LA SALUT 84

Laboratori de Salut Pública 84

1.	Funcions del Servei de Laboratoris de Salut Pública.....	84
2.	Accions més destacades de 2015	85

Servei de Salut Ambiental 88

1.	Aigües de consum humà.....	88
2.	Control de la legionel·losi	89
3.	Higiene de piscines.....	89
4.	Residus sanitaris.....	90
5.	Sanitat mortuòria.....	91
6.	Productes químics	91
7.	Aigües de bany.....	92
8.	Aigües residuals reutilització	93
9.	Activitats molestes informes.....	93
10.	Tabac – Espais sense fum.....	94
11.	Zoonosis no alimentàries.....	94
12.	Denúncies rebudes	95
13.	Sancions proposades.....	95
14.	Quilòmetres recorreguts	95
15.	Dietes per desplaçament.....	95
16.	Reunions/jornades/xerrares/comissions/ponències	95
17.	Formació	96
18.	Atenció a consultes	96

Servei de Seguretat Alimentària i Nutrició 97

1.	Activitat institucional.....	97
2.	Projectes específics del Servei.....	100
3.	Control oficial	102
4.	Autoritzacions sanitàries i inscripcions en registres oficials.....	113
5.	Supervisió, auditories i verificacions.	113
6.	Avaluació de riscos.....	113
7.	Atenció al ciutadà.....	114
8.	Normativa	114

9.	Opinió científica generada per EFSA (European Food Safety Authority).....	114
10.	Elaboració de documentació per al control oficial.....	115
11.	Formació	115
12.	Altres	116
Unitat d'Autoritzacions		117
1.	Funcions i personal	117
2.	Marc general.....	118
3.	Activitat	119
4.	Resultats.....	120
CENTRE INSULAR D'EIVISSA I FORMENTERA		124
1.	Distribució i funcions del Servei de Seguretat Alimentària en el sector d'Eivissa i Formentera	125
2.	Unitat d'Epidemiologia del Centre Insular d'Eivissa i Formentera.....	127
3.	Activitats relacionades amb la sanitat exterior.....	128
CENTRE INSULAR DE MENORCA		130
1.	Servei de Prevenció de la Malaltia	130
2.	Servei de Promoció de la Salut i dels Hàbits Saludables	132
3.	Servei d'Epidemiologia	132
4.	Servei de Seguretat Alimentària	133
5.	Servei de Salut Ambiental	134
6.	Centre Coordinador de Drogodependències del Consell Insular de Menorca	137
ANNEXOS.....		138
	Servei d'Epidemiologia.....	138
	Servei de Prevenció de la Malaltia	145

INTRODUCCIÓ

Les memòries anuals d'activitats de la Direcció General de Salut Pública han passat per diferents fases: de ser part d'una memòria anual de la Conselleria de Salut fins l'any 2006 a ser una memòria de la Direcció General elaborada de manera independent per part de cadascun dels dos departaments: el de Sanitat i el de Protecció de la Salut. D'altra banda, es varen editar en paper fins a l'any 2002.

En aquesta nova etapa, volem donar un impuls a les memòries anuals d'activitats de la Direcció General de Salut Pública i Participació, amb l'objectiu que siguin un instrument que ens ajudi a fer visible la feina que es fa i, sobretot, la importància d'aquesta feina de salut pública, silenciosa mentre tot va bé, amb tantes repercussions per a la salut i la seguretat de les persones.

Per això, ens hem proposat millorar l'estructura d'aquestes memòries anuals i fer-les comprensibles i útils per a la ciutadania. El nostre objectiu és que estiguin a l'abast de qualsevol persona, empresa, institució o associació interessada a conèixer què es fa a Salut Pública, i que amb les seves aportacions puguem continuar millorant-les. Aquest 2015 és un any de transició, en el qual cada servei ha elaborat la memòria segons el seu criteri. No obstant això, la publicació a la web és una primera passa en la direcció que ens hem proposat.

Maria Ramos Monserrat

Directora general de Salut Pública i Participació

DEPARTAMENT DE SANITAT

SERVEI D'EPIDEMIOLOGIA

1. Descripció dels sistemes d'informació, vigilància i coordinació de plans

El Servei d'Epidemiologia té per objectius principals impulsar, gestionar i avaluar sistemes d'informació d'interès en salut pública, recollir i validar informació sobre problemes de salut pública, analitzar-la i difondre-la, i intervenir en el procés de presa de decisions i en l'avaluació de programes de salut pública.

Actualment el Servei d'Epidemiologia gestiona els sistemes d'informació següents:

- Sistema d'informació de les malalties de declaració obligatòria (MDO).
- Sistema d'informació de brots epidèmics.
- Sistema d'informació sobre sida-VIH que engloba el Registre de Sida i el de nous diagnòstics d'infecció per VIH.
- Sistemes d'informació, estudis i vigilància a través de xarxa sentinella (vigilància sentinella de grip)
- Registre de la malaltia de Creutzfeldt-Jacob.
- Registre d'interrupció voluntària de l'embaràs.
- Sistema d'informació permanent sobre addicció a drogues (SEIPAD).
- Sistema d'informació sobre l'onada de calor.
- Registre poblacional de càncer de Mallorca.
- Registre de mortalitat.
- Registre d'incidències.
- Salut laboral. Vigilància de salut.
- Registre de Malalties Rares.

Paral·lelament a la gestió d'aquests sistemes, cal destacar la coordinació dels plans i programes de control següents:

- Pla d'eradicació de la poliomièlitis (vigilància paràlisi flàccida aguda, PFA).

- Pla d'eliminació del xarampió i de la rubèola congènita.
- Programa de vigilància, control i prevenció de la tuberculosi (activitat iniciada l'any 2011).

Les activitats relatives a gran part d'aquests sistemes, plans i programes es desenvolupen de manera coordinada amb altres unitats de la DGSP i també amb altres unitats o institucions externes a la DGSP. Entre les primeres, podem destacar la coordinació amb el Servei de Prevenció de la Malaltia (fonamentalment pel que fa a la vigilància de les malalties vacunables), amb el de Seguretat Alimentària i Nutrició (en relació sobretot amb la investigació de brots alimentaris), amb el de Protecció de la Salut (especialment la legionel·losi i brots de determinades etiologies), amb el Laboratori de Salut Pública (brots alimentaris) i amb el PADIB (Pla d'Addicció i Drogodependències de les Illes Balears) pel que fa al SEIPAD.

Respecte de les tasques de coordinació amb unitats externes, cal destacar la col·laboració de diferents tipus d'unitats o institucions en l'aportació de dades per al manteniment dels diferents registres o sistemes d'informació:

- Xarxa d'atenció primària (Servei de Salut de les Illes Balears).
- Unitats hospitalàries (clíniques, laboratoris de microbiologia, Unitat de Medicina Preventiva o Epidemiologia, etc.).
- Centres i consultes mèdiques privades.
- Centres autoritzats per a la realització d'IVES.
- Metges sentinel·les de la Xarxa Sentinella per a la Vigilància de la Grip (Atenció Primària del Servei de Salut de les Illes Balears).
- Unitats o centres amb servei d'atenció a problemes de drogoaddicció.
- Unitats hospitalàries amb informació sobre càncer.
- Gabinet Tècnic del Servei de Salut.
- Grup funcional d'e-SIAP.
- Serveis de prevenció de riscos laborals.

En aquest context s'han de destacar les unitats següents amb les quals es manté una relació especial de col·laboració:

- Laboratoris hospitalaris de microbiologia que, a més a més de notificar casos, col·laboren en la investigació de brots i aporten dades que permeten detectar infranotificació de malalties.

- Unitats hospitalàries de documentació clínica, que aporten dades procedents del CMBD i així possibiliten la detecció d'infranotificació de malalties.
- Serveis d'Epidemiologia i de Medicina Preventiva de l'Hospital Son Espases i de l'Hospital Son Llàtzer que actuen com a coordinadors del sistema de declaració de casos en el seu àmbit i col·laboren amb el Servei d'Epidemiologia, no només notificant casos sinó també en la investigació de casos i brots.

Tots els sistemes impliquen activitats de recollida, anàlisi i difusió de la informació. Aquesta informació té utilitats diverses, no només pel sistema que l'ha generada (vigilància epidemiològica, investigació etiològica, elaboració i avaluació de programes) sinó també pel que fa a usuaris externs (planificadors, investigadors, gestors de serveis). La difusió de la informació generada per les activitats del Servei d'Epidemiologia es fa de manera sistemàtica a través de diverses publicacions periòdiques i també a través d'informes no rutinaris sobre temes específics a mesura que sorgeix la necessitat o la demanda. La difusió de la informació es basa fonamentalment en la utilització de la web <www.epidemiologia.caib.es>, en material imprès i en enviaments d'informes o estadístiques per correu electrònic.

Els centres insulars de Menorca i Eivissa, a través de les unitats d'Epidemiologia, duen a terme totes les tasques de la vigilància epidemiològica o coordinació de plans i programes que corresponen als seus territoris, i aquestes unitats han participat en l'elaboració de totes les dades que es presenten en aquest document.

Sistema de vigilància epidemiològica de les malalties de declaració obligatòria

És un dels sistemes bàsics de la xarxa de vigilància epidemiològica a la nostra comunitat. Consisteix en el seguiment sistemàtic de la informació epidemiològica relativa a diverses malalties infeccioses. El sistema es basa sobretot en la notificació de casos des de la xarxa assistencial. Les fonts d'informació són fonamentalment els metges que treballen a les Illes Balears, els centres sanitaris en general, els laboratoris i altres fonts, institucionals o no, que de manera més o menys sistemàtica poden aportar informació al sistema. Hi ha tres modalitats de notificació: numèrica (malalties sotmeses a seguiment exclusiu de la distribució temporal i geogràfica), individualitzada (malalties sotmeses a vigilància i seguiment de perfil epidemiològic més complet) i urgent (malalties amb necessitats d'intervenció ràpida). La recollida de la informació està sistematitzada en els protocols consensuats per les unitats d'epidemiologia de les comunitats autònomes en el marc de la Ponència Nacional de Vigilància Epidemiològica coordinada des del CNE i que després la Xarxa de Vigilància Epidemiològica de les Illes Balears adapta a les necessitats pròpies. En els darrers anys s'ha potenciat, en el context d'aquest sistema, la retroalimentació de dades cap a les fonts d'informació i la recerca activa, així com l'accés remot progressiu als sistemes informàtics de gestió d'històries clíniques del sistema sanitari. El sistema MDO no és només un sistema de recopilació de dades sinó que, a més a més, genera amb freqüència activitats de control i d'intervenció en diferents àmbits.

Sistema de vigilància epidemiològica dels brots epidèmics

És el segon sistema bàsic de la xarxa de vigilància epidemiològica a la nostra comunitat. El sistema de vigilància de brots té característiques pròpies, derivades de les peculiaritats d'aquesta forma de presentació de les malalties i de les necessitats específiques de la investigació, la coordinació i el control. Les fonts de notificació i els circuits són, en general, comuns amb el sistema de vigilància de les MDO, tot i que tenen característiques pròpies. Les peculiaritats principals són que no hi ha una llista tancada d'entitats per notificar, que s'han de declarar sempre amb caràcter d'urgència i que sempre es requereix informació individualitzada sobre els casos. Els brots s'han de notificar sempre que hi hagi una sospita clínica de casos d'una malaltia determinada a persones que puguin tenir algun nexa epidemiològic (agrupació temporal o espacial, o presentació d'alguna característica o d'algun factor de risc en comú). La investigació de brots implica bàsicament la detecció, la recollida de dades, l'anàlisi de la informació, les recomanacions de control i d'intervenció i l'elaboració i difusió d'informes finals.

Sistema d'informació sobre sida-VIH

Tant la sida com els nous diagnòstics d'infecció per VIH són MDO amb determinades especificitats de vigilància (circuits, coordinació específica nacional, etc.). Els dos registres es basen en la vigilància passiva (recepció de protocols de notificació des de, fonamentalment, l'àmbit hospitalari pel que fa al registre de sida i també des d'Atenció Primària del Servei de Salut per als diagnòstics de VIH) i activa (revisió de dades d'altres hospitalàries i dades de laboratoris). El registre de nous diagnòstics d'infecció per VIH recull informació dels casos diagnosticats a partir de l'any 2003. La vigilància del sida-VIH està coordinada pel CNE.

Vigilància a través de xarxa sentinella

Vigilància sentinella de la grip: sistema que complementa la vigilància de la grip que es du a terme a través del registre MDO. La xarxa sentinella recull informació durant la temporada gripal (des de la setmana 40 d'un any fins a la setmana 20 de l'any següent). El sistema es basa en la recepció d'informació individualitzada sobre els casos de grip detectats per una mostra de metges de família i pediatres de centres de salut distribuïts per tot el territori (aproximadament 30 metges sentinelles). Inclou la vigilància microbiològica de la grip mitjançant l'anàlisi dels frotis faringis que recullen els metges sentinelles a una part dels casos. En la gestió d'aquest sistema —especialment en la gestió de mostres— intervenen les unitats insulars d'epidemiologia. El Laboratori de Microbiologia de l'Hospital Son Espases és el de referència a la xarxa pel que fa a l'anàlisi de mostres. La xarxa de les Illes Balears està

integrada en la Xarxa Nacional de Vigilància Sentinella de Grip. Hi ha un grup de treball nacional específic per a la vigilància sentinella de la grip a Espanya. La xarxa sentinella per a la vigilància de la grip a les Illes Balears es va posar en marxa per primera vegada amb cobertura de tot el territori en la temporada 2000-2001. El paper i l'experiència d'aquesta xarxa varen ser fonamentals en la vigilància de la pandèmia declarada el 2009. La xarxa sentinella de vigilància de la grip a les Illes Balears està integrada en la Xarxa Nacional que gestiona el Centre Nacional d'Epidemiologia.

A partir de l'any 2010 (temporada gripal 2010-2011) el sistema de vigilància sentinella de la grip incorpora de manera estable —també en coordinació amb el CNE— un subsistema de vigilància de casos greus hospitalitzats i confirmats per laboratori. Aquest subsistema no abasta tots els hospitals de la nostra comunitat sinó que limita la cobertura a l'Hospital Son Espases. La detecció i investigació de brots de grip completa la vigilància d'aquesta malaltia.

Registre de la Malaltia de Creutzfeldt-Jacob

Malaltia de notificació obligatòria, de baixa incidència i amb algunes especificitats del sistema de vigilància. La vigilància es va implantar a Espanya i de manera sistematitzada arran de la detecció de la nova variant de la malaltia. En la gestió d'aquest sistema intervenen les unitats insulars d'epidemiologia. Hi ha una coordinació específica del Centre Nacional d'Epidemiologia per a la vigilància d'aquesta malaltia.

Registre de les Interrupcions Voluntàries de l'Embaràs

Aquest Registre respon a les exigències de vigilància que preveu la normativa corresponent. Es basa en l'anàlisi de les característiques sociodemogràfiques (edat, país d'origen, variables socioeconòmiques) de les dones que se sotmeten a una IVE, les variables relacionades amb la reproducció, amb el motiu de l'avortament i amb la intervenció. Les fonts d'informació són els centres públics (hospitals en el nostre cas) i privats acreditats que duen a terme IVE. Les dades que ofereix aquest Registre s'envien anualment al MSSSI i s'integren amb la de la resta de CA.

Sistema d'informació permanent sobre addicció a drogues

Sistema d'informació coordinat per l'Observatori Espanyol sobre Drogues, vigent des de l'any 1988. Consisteix a monitorar tres indicadors indirectes del consum de drogues: l'indicador "admissions a tractament" recull informació de les persones que inicien un tractament per la seva addicció en centres públics o subvencionats de les Illes Balears. L'indicador "urgències hospitalàries" recull informació sobre episodis d'urgències associats al consum de substàncies psicoactives de forma no mèdica en

persones de 15 a 54 anys a l'hospital de Can Misses d'Eivissa. L'indicador "mortalitat" recull informació sobre les defuncions en què la causa directa i fonamental de la mort és una reacció aguda després del consum no mèdic i intencional de substàncies psicoactives (morts RASUPSI) en persones de 10 a 64 anys. S'exceptuen els casos deguts exclusivament a l'alcohol. Amb aquests indicadors es pretén estimar les tendències temporals d'alguns problemes associats al consum de substàncies psicoactives. Dels tres indicadors, dos ("admissions a tractament" i "mortalitat") es gestionen directament des del Servei d'Epidemiologia mentre que l'indicador "Urgències hospitalàries" es gestiona des de la Unitat d'Epidemiologia del Centre Insular d'Eivissa.

Sistema d'informació sobre l'onada de calor

Sistema d'informació vigent des de l'any 2004 i englobat en un programa de vigilància i intervenció en què participen altres institucions com són el MSSSI, el Ministeri de Medi Ambient i el Servei de Salut. El sistema de vigilància està constituït per indicadors meteorològics, de mortalitat i de demanda assistencial. Concretament, durant el període de risc (de juny a setembre) es fa un seguiment d'evolució de les temperatures (reals i previsions a cinc dies vista), indicadors de mortalitat diària (registres civils i hospitals públics), urgències ateses en els hospitals públics i, finalment, notificacions urgents de casos i ingressos hospitalaris per un "cop de calor".

Registre Poblacional de Càncer de Mallorca

El Registre Poblacional de Càncer de Mallorca es va crear l'any 1988 pel Grup d'Estudis del Càncer Colorectal i l'any 2008 es va integrar en el Servei d'Epidemiologia de la DGSP. El Registre Poblacional de Càncer recull informació de diferents fonts (serveis d'Anatomia Patològica, Admissions, Hematologia i Oncologia dels hospitals públics i privats i certificat de defuncions) per tal d'identificar tots els casos de tots els tipus de càncer (excepte el càncer de pell no melanoma) diagnosticats anualment en població resident de Mallorca. Proporciona taxes d'incidència brutes, específiques i ajustades per tipus de càncer i sexe, així com taxes de mortalitat brutes, específiques i ajustades per tipus de càncer i sexe.

Registre de Mortalitat

Des del mes de novembre de 2008, després de signar un conveni de col·laboració entre la Conselleria de Salut i l'Institut d'Estadística de les Illes Balears (IBESTAT), el Servei d'Epidemiologia ha integrat entre les seves activitats, el Registre de Mortalitat.

El Registre de Mortalitat recull totes les morts ocorregudes en una zona i és una font de dades exhaustiva i universal; per això, és un instrument clau en la planificació de les actuacions en salut.

El Registre de Mortalitat permet elaborar estadístiques de mortalitat, comparar-les amb les d'altres comunitats o països, detectar i analitzar patrons d'emmalaltir i estudiar malalties de prevalença baixa.

La qualitat de les estadístiques de mortalitat depèn de la validesa i fiabilitat de les dades recollides en el Registre de Mortalitat. Per garantir la qualitat de les dades, el Servei d'Epidemiologia codifica les causes de mort dels butlletins estadístics de defuncions i es completa la informació que proporciona els metges mitjançant la recuperació de dades necessàries per aconseguir més precisió en el codi assignat a la causa de mort. Paral·lelament, es contribueix a la millora de la certificació de defunció a través de la formació dels professionals.

Salut laboral. Vigilància de salut. Programa Integral de Vigilància de Salut dels Treballadors que han estat Exposats a l'Amiant

A partir de l'any 2012, el Servei d'Epidemiologia va posar en marxa actuacions relatives a l'àmbit de la salut laboral i, concretament, les referides a la vigilància de la salut dels treballadors exposats i postexposats a l'amiant.

Com a qüestió prioritària s'han assumit les tasques de control i avaluació del Programa Integral de Vigilància de Salut dels Treballadors que han estat Exposats a l'Amiant. Aquest programa, aprovat per la Comissió Nacional de Seguretat i Salut en el Treball i pel Consell Interterritorial del Sistema Nacional de Salut, té per finalitat garantir una intervenció adequada i uniforme en tot l'Estat. En aquest context, el Servei d'Epidemiologia ha reprès les actuacions, en coordinació amb la Direcció General de Treball i Salut Laboral, encaminades a l'elaboració d'un registre de treballadors exposats i postexposats. Els interlocutors bàsics per posar en marxa i mantenir adequadament aquest sistema de vigilància són els serveis de Prevenció de Riscs Laborals i els serveis assistencials.

Registre de Malalties Rares

La implantació d'un registre poblacional de malalties rares és una part imprescindible en l'abordatge d'aquest problema de salut pública. Els objectius bàsics són conèixer l'impacte poblacional del problema i les característiques epidemiològiques que el conformen.

En l'àmbit nacional el Projecte SpainRDR (Spain Rare Diseases Registries Research Network) és un projecte desenvolupat en xarxa entre l'Institut d'Investigació de Malalties Rares de l'Institut de Salut Carlos III (ISCIII) i totes les comunitats autònomes per construir un registre de malalties rares d'àmbit poblacional en tot el territori.

El juny de 2012 es varen posar en marxa les primeres accions per crear el Registre Poblacional de Malalties Rares a les Illes Balears, tot planificat en coordinació amb el Registre Nacional de Malalties Rares de l'Institut de Salut Carlos III.

Registre de resposta a incidències

Inclou activitats no previstes en altres sistemes o registres. És un sistema de recollida de les dades bàsiques de les respostes del Servei d'Epidemiologia a demandes externes (sol·licitud d'informació sobre aspectes concrets d'una malaltia, sol·licitud de protocols d'actuació, de recomanacions, etc.). Les unitats insulars d'epidemiologia gestionen també els seus sistemes de resposta a incidències.

Coordinació de plans

- El Pla d'Eradicació de la Poliomielitis (Sistema de Vigilància Epidemiològica de les Paràlisis Flàccides Agudes) s'estableix a partir d'una iniciativa global de l'OMS, i en el nostre cas —territori sense pòlio endèmica— es basa fonamentalment en la vigilància epidemiològica de la Paràlisi Flàccida Aguda com a forma de demostrar la capacitat del sistema de detectar casos hipotètics de poliomielitis i, en aquest cas, de prendre les mesures necessàries per al control de la difusió de la malaltia d'una manera oportuna en el temps.
- El Pla d'Eliminació del Xarampió i la Rubèola Congènita, també com a iniciativa global de l'OMS, es basa en la detecció de casos d'aquestes malalties i a demostrar la capacitat per a la implantació urgent de mesures d'intervenció a cada cas detectat.

Respecte dels plans comentats és necessari precisar que hi ha una intervenció directa —segons la ubicació geogràfica dels casos detectats— de les unitats insulars de Menorca i Eivissa. Un tècnic de la unitat insular d'Eivissa està designat com a coordinador autonòmic per al Pla d'Eliminació del Xarampió i la Rubèola Congènita. Per als dos plans esmentats hi ha grups nacionals específics coordinats des del MSSSI.

- Programa de Vigilància, Control i Prevenció de la Tuberculosi: el Servei d'Epidemiologia assumeix des de principis de l'any 2011 aquest Programa. Això comporta la creació del registre de tuberculosi a la comunitat autònoma, amb la col·laboració de les unitats insulars d'epidemiologia. Aquest registre ha de contenir informació dels casos de malaltia, dels contactes, el seu seguiment i l'acabament del tractament. Els objectius del Programa són:
 - Conèixer l'epidemiologia de la malaltia a la nostra comunitat i la identificació de persones amb risc augmentat de patir-la per poder dirigir

eficientment l'ús dels recursos sociosanitaris i tallar la cadena de transmissió al més aviat possible.

- Avançar en la consecució dels objectius nacionals i internacionals de controlar i disminuir la incidència de la malaltia, amb la col·laboració dels serveis clínics assistencials.

2. Personal

Serveis Centrals. Mallorca:

Perfil	Àmbit activitat	Àmbit detall	Notes
medicina	Vigilància	Vigilància. Coordinació	
medicina	Vigilància	Grip, brots, tuberculosi	Servei de Salut
medicina	Salut Laboral/ vigilància	Salut laboral/ vigilància	
medicina	Malalties rares	Malalties rares	Beca projecte investigació
infermeria	Vigilància	Grip, brots, SEIPAD, MDO	
infermeria	Vigilància	Brots, MDO	
infermeria	Vigilància	Brots, MDO, IVES	Servei de Salut
infermeria	Vigilància	Bbrots, MDO, tuberculosi	
administració	Vigilància	Suport administratiu	
administració	Salut Laboral	Suport administratiu	personal compartit*
medicina	RC, RM	RC, RM	
infermeria	RM	Codificació RM	
administració	RC	Suport administratiu	
administració	RC	Suport administratiu	
infermeria	RC, RM	RC, RM	Servei de Salut**

*un matí a la setmana

**dos matins a la setmana

MDO: malalties de declaració obligatòria

IVES: Interrupcions voluntàries de l'embaràs

SEIPAD: sistema d'informació permanent sobre addicció a drogues

RC: Registre de Càncer

RM: Registre de Mortalitat

- Unitat d'Epidemiologia d'Eivissa: dos tècnics (medicina i infermeria) a temps parcial.
- Unitat d'Epidemiologia de Menorca: dos tècnics (medicina i infermeria) a temps parcial.

3. Aspectes més destacables respecte de les activitats de l'any 2015

(no tots els sistemes s'inclouen en aquest apartat)

Malalties rares

Actualització de les dades del registre després d'un procés de validació de variables i valors.

El mes de juny de 2015 es va fer l'enviament de dades del registre poblacional de malalties rares de les Illes Balears dels anys 2010-2013 a SpainRDR ISCIII. En aquesta tramesa hi ha tots els registres recollits del CMBD, de metabolopaties o del Registre de Mortalitat dels anys 2010-2013.

Varen ser un total de 17.795 registres, de residents de les Illes Balears i dels pacients d'altres comunitats autònomes amb alguna malaltia rara que varen ser ingressats en algun centre hospitalari públic de les Illes Balears i, per tant inclosos, en el CMBD.

Programa de Vigilància, Control i Prevenció de la Tuberculosi

Elaboració dels informes finals corresponents a 5 brots de tuberculosi que han requerit estudis de contactes amb una col·laboració especial per part dels clínics i amb l'objectiu de fer arribar aquesta informació als notificadors i col·laboradors de cada estudi.

Sessió clínica sobre tuberculosi en commemoració del Dia Mundial de la Tuberculosi (24 de març), desenvolupada a l'aula de formació de la DGSP, que reuní la major part dels responsables d'aquesta malaltia als centres de salut de Mallorca (metges i d'infermeria), així com clínics d'infeccioses dels hospitals Son Espases i Son Llàtzer i del Centre Penitenciari de Palma.

Docència com a sessions de formació continuada a 3 centres de salut (2 de la part forana i 1 de Palma) sobre els estudis de contactes en la tuberculosi.

Xarxa Sentinella de Vigilància de la Grip

Aquesta Xarxa Sentinella es manté activa durant la temporada gripal (octubre d'un any a maig del següent). Per tant, les descripcions i dades d'aquesta memòria es refereixen a la temporada ja finalitzada 2014-2015.

Organització de la XIV Jornada de la Xarxa Sentinella de la Grip de les Illes Balears.

Continuació de la participació en l'estudi CYCEVA d'efectivitat vacunal.

Registre de Càncer de Mallorca

S'ha dissenyat una nova aplicació informàtica (REGCAN) per a la semiautomatització del Registre.

Registre de Mortalitat

L'any 2015 s'ha fet una anàlisi atribuïble al tabaquisme.

Registre de Malalties Rares

En el mes d'octubre de 2015 la Direcció General va decidir que el Programa Integral de Vigilància de Salut dels Treballadors exposats a l'Amiant i, en general, qualsevol tema relacionat amb la salut laboral passàs al Servei de Prevenció.

4. Activitats per sistemes. Indicadors bàsics

Sistema de Vigilància Epidemiològica de Malalties de Declaració Obligatòria

Taula activitats per sistema 1. SVEMDO				
Activitats del SVEMDO. Illes Balears, any 2015 (UE:unitat d'epidemiologia)				
	Mallorca	UE Menorca	UE Eivissa	Total
Protocols numèrics processats*	45.695	4.885	8.667	59.247
Reclamacions de notificacions	41	22	15	78
Alta de casos en el sistema: procedència hospitalària**	360	24	54	438
Alta de casos en el sistema: procedència A. Primària**	182	11	42	235
Resta d'altres de casos en el sistema	-	-	-	157
Històries clíniques revisades****	1.976	108	227	2.311

*Calculat per recompte de dades indicador "prot num" (introducció de dades procedents d'e-siap)

** Calculat segons illa de declaració

****No inclou les històries revisades en el contextos següents: Programa de Tuberculosi; investigació de brots; IVE, malalties rares, sida-VIH i vigilància de la grip. Vegeu apartats corresponents.

Vigilància epidemiològica dels brots epidèmics

Aquesta activitat es correspon amb brots amb investigació iniciada durant l'any 2015.

No inclou informació sobre la investigació de brots no autòctons, brots supracomunitaris o brots que s'han investigat i finalment s'han descartat com a brots (informació que s'inclou en l'apartat "incidències").

Taula activitats per sistema 2. Brots			
	Brots alimentaris	Brots no alimentaris	Total
Nre. de brots	18	39	57

Nre. d'enquestes*	367	205	572
Nre. d'històries clíniques revisades	388	163	551

*Informació definitiva atès que tots els brots amb investigació iniciada el 2015 figuren amb investigació tancada en el moment d'elaborar aquesta memòria

Segons els indicadors d'activitat mensual del Servei d'Epidemiologia la mitjana mensual de brots amb investigació oberta ha estat de 0,9 per brots alimentaris i 2,8 per brots no alimentaris.

Sistema d'informació sobre sida-VIH

Taula activitats per sistema 3. Sida-VIH				
Sistema d'informació sobre sida-VIH. Any 2015. (UE:unitat d'epidemiologia)				
	Mallorca	UE Menorca	UE Eivissa	Total
Històries clíniques revisades	360	16	46	422
Casos incorporats (sida). Altes en el sistema en el 2015	24	2	3	29
Casos incorporats (VIH). Altes en el sistema en el 2015	117	6	20	143

Sistemes d'informació, estudis i vigilància a través de xarxa sentinella. Grip

Vigilància sentinella de la grip (Temporada gripal 2014-2015)

La temporada de vigilància de la grip a través de la Xarxa Sentinella comença la setmana 40 d'un any i acaba la setmana 20 de l'any següent (aproximadament d'octubre a maig). Per tant, la temporada gripal acabada en el moment d'elaborar aquesta memòria és la de 2014-2015.

Taula activitats per sistema 4. Grip				
Temporada gripal 2014-2015. Vigilància des de la setmana 40-2014 (octubre) fins a la setmana 20-2015 (maig)				
	Mallorca	UE Menorca	UE Eivissa	Total
Metges sentinelles	28	3	3	34
Mostres gestionades	161	12	19	192
Protocols numèrics processats*	-	-	-	1.038
Protocols individualitzats processats**	-	-	-	753
Històries clíniques revisades	-	-	-	672

*Inclou els protocols rebuts (amb casos, sense casos o amb comunicació d'absència de consulta)

** Inclou casos greus

Altres activitats relatives a la vigilància de grip:
 Manteniment del sistema de vigilància de casos greus a l'Hospital Son Espases.
 Organització de la XIV Jornada de la Xarxa Sentinella de la Grip de les Illes Balears.

Registre de la Malaltia de Creutzfeldt-Jacob

Taula activitats per sistema 5. M. de Creutzfeldt-Jacob	
Notificacions investigades l'any 2015	0
Casos donats d'alta en el registre durant l'any 2015	0
Notificacions investigades (dada acumulada des de l'inici del Registre)	29
Casos d'alta en el Registre (dada acumulada des de l'inici del Registre)	22

Registre de les Interrupcions Voluntàries de l'Embaràs

Taula activitats per sistema 6. IVE	
Nombre de centres notificadors (públic)	7
Nombre de centres notificadors (privats)	3
Protocols rebuts, depurats, codificats i introduïts en el sistema informàtic	2.692*
Històries clíniques revisades	172

* Corresponen a IVES fetes en part l'any 2014 i en part el 2015

Sistema d'informació permanent sobre addicció a drogues (SEIPAD)

Taula activitats per sistema 7. SEIPAD	
Indicador "Inicis de tractament per consum de substàncies psicoactives"	
Nre. de fonts d'informació	17
Protocols depurats i introduïts*	1.738
Històries clíniques revisades	208
Indicador "Urgències hospitalàries en consumidors de substàncies psicoactives"	
Nre. d'hospitals	1
Històries revisades**	21.968
Històries depurades i introduïdes en el sistema informàtic**	826

Indicador “Mortalitat per reacció aguda a substàncies psicoactives”	
Protocols revisats, depurats i introduïts	40

Nota: en aquesta memòria desapareix l'indicador “Informes d'autòpsies i expedients sobre morts judicials revisats” per canvis en la manera d'obtenir la informació sobre mortalitat.

* Dada obtinguda d'evolució mensual d'indicadors,

**Unitat d'Epidemiologia del C. Insular d'Eivissa: dada obtinguda d'evolució mensual d'indicadors. Les històries clíniques revisades inclouen les històries clíniques depurades i introduïdes.

Onada de calor temporada 2015

Taula activitats per sistema 8. Onada de calor	
Indicador temperatures	0 alertes rebudes
Indicador d'urgències hospitalàries	Sense activitats destacables
Indicadors de mortalitat	0 alertes rebudes
Comunicacions de cops de calor investigades	10
Comunicacions confirmades de cop de calor	5

Registre Poblacional de Càncer

Taula activitats per sistema 9. Càncer	
Casos* nous introduïts en el sistema	3.386
Històries clíniques revisades	2.159

* Durant l'any 2015 s'han processat els casos de l'any 2012.

Altres activitats durant l'any 2015:

- Revisió dels tumors urotelials i d'SNC de tots els anys per unificar els criteris.
- Actualització dels seguiments dels tumors principals.
- Depuració exhaustiva de la base de dades del Registre amb vista a la migració a la nova aplicació informàtica REGCAN.

Registre de Mortalitat

Taula activitats per sistema 10. Mortalitat

Butlletins estadístics de defunció codificats i validats. Distribució per			
Mes	Núm. BED	Mes	Núm. BED
Gener	481	Juliol	614
Febrer	1.149	Agost	784
Març	924	Setembre	531
Abril	762	Octubre	660
Maig	840	Novembre	638
Juny	646	Desembre	589
		Total	8.618

Registre de Treballadors Exposats a l'Amiant

Taula activitats per sistema 11. Treballadors exposats a amiant	
Fonts d'informació que han aportat fitxes (informació sobre resultats de reconeixements)*	28
Treballadors sotmesos a reconeixements periòdics*	844
Treballadors donats d'alta en el sistema (any 2015)	68
Comunicacions a serveis de prevenció (any 2015)	0
Comunicacions a treballadors (any 2015)	0
Comunicacions a empreses (any 2015)	0
Casos amb patologia associada a l'exposició a l'amiant*	3
Casos en seguiment (en el moment d'elaborar aquesta memòria)	2
Històries clíniques revisades (any 2015)	75

* Xifres acumulades des de l'inici del registre (any 2012).

Registre de Malalties Rares

Taula activitats per sistema 12. Malalties Rares	
Històries clíniques revisades	5
Registres acumulats (residents a les Illes Balears)	17.764
Registres acumulats (no residents a les Illes Balears)	25
Registres acumulats (residència no coneguda)	14
Total de registres acumulats*	17.803
*Registres acumulats després de procés d'eliminació de 78 codis segons indicacions d'SpainRDR de validació.	

Altres activitats en el 2015:

- Actualització de les dades del Registre després d'un procés de validació de variables i valors.
- SpainRDR ha eliminat 78 codis de la CIE-9 i 44 de la CIE-10. S'han eliminat aquests codis de la base de dades del Registre.
- Enviament de dades del Registre a SpainRDR ISCIII.
- Col·laboració amb altres comunitats autònomes per a la realització d'estudis: València (Sd. Marfan), Cantàbria (hipertensió pulmonar primària) i Navarra (Corea de Huntigton, hemofília A i fibrosi quística).

Registre d'incidències

En aquest epígraf s'inclouen altres activitats generades quasi sempre com a demanda externa, i que no estan incloses a cap dels sistemes descrits en els apartats anteriors.

Taula activitats per sistema 13.1. Incidències						
Categories de les incidències ateses per illa. Any 2015						
	Mallorca	Menorca	Eivissa	Més d'una illa	Total	%
comunicació	96	7	26	1	130	59,6
demanda col·laboració	6		1	1	8	3,7
altres	5	2	10		17	7,8
demanda recomanacions	50	4	9		63	28,9
Total	157	13	46	2	218	100,0

De totes les incidències ateses, un total de 8 s'han catalogat com a incidències especials a causa de l'impacte especial que han tengut en termes d'exigència de resposta i gestió des del Servei d'Epidemiologia i les unitats insulars, i són les següents:

- Sospita de brot per criptosporidiosi.
- Investigació de cas amb patologia multiorgànica amb presumible associació a producte d'herboristeria.
- Brot (importat) d'escarlatina que afecta turistes.
- Sospita de brot de gastroenteritis que afecta treballadors d'un hotel.
- Sospita de brot de gastroenteritis que afecta residents a Galícia.

- Investigació (no concloent) d'un cas d'hepatitis C en un pacient amb antecedent d'hemodiàlisi a Eivissa.
- Investigació de cas de meningitis en una escola de Mallorca.
- Investigació de cas de meningitis en una treballadora d'una empresa informàtica.

Taula activitats per sistema 13.2. Incidències	
Enquestes fetes per gestionar o investigar d'incidències, any 2015	
Mallorca	29
Menorca	1
Eivissa	27
Més d'una illa	0
Total	57

5. Activitats per a la coordinació de plans i estratègies de control. Indicadors bàsics

Pla d'Eradicació de la Poliomièlitis. Sistema de vigilància epidemiològica de les paràlisis flàccides agudes

Taula activitats per plans 1. PFA	
Nre. de casos (PFA) notificats (alta en el sistema l'any 2015)	0
Nre. de casos (PFA) confirmats (alta en el sistema l'any 2015)	0
Nre. de casos de poliomièlitis (alta en el sistema l'any 2015)	0
Nre. de casos (PFA) confirmats (acumulat des de l'inici SVE-PFA)	34
Nre. de casos de pòlio* (acumulat des de la implantació SVE-PFA)	1

*Cas de pòlio importat i associat al virus Sabin tipus 2.

Altres activitats: manteniment de l'operatiu del "registre mensual de zero casos". Un contacte mensual des del Servei d'Epidemiologia amb els serveis de pediatria dels hospitals de Mallorca per verificar l'absència de sospites de paràlisis flàccides agudes. Respecte dels hospitals de Menorca i Eivissa i Formentera, aquesta activitat l'han duta a terme des de les unitats d'epidemiologia dels centres insulars.

Pla d'Eliminació del Xarampió i la Rubèola Congènita

Taula activitats per plans 2. Xarampió i rubèola congènita	
Casos de xarampió (es refereix a les altes en el registre dins el 2015)	
Casos notificats i investigats	6
Casos descartats	5
Casos compatibles o confirmats*	1

Casos autòctons compatibles o confirmats*	1
Casos importats d'altres CA compatibles o confirmats*	0
Casos importats d'altres països compatibles o confirmats*	0
Casos de rubèola congènita (es refereix a les altes en el registre dins el 2015)	
Casos notificats i investigats	0

*Inclou confirmats per laboratori i confirmats per associació epidemiològica

Programa de Vigilància i Control de Tuberculosi

(Les xifres sobre casos que apareixen en aquest apartat no es refereixen a incidència anual de tuberculosi: inclouen casos incidents de diferents anys i poden incloure casos no autòctons)

Taula activitats per plans 3. Tuberculosi				
	Mallorca	Menorca	Pitiüses	Total
Casos donats d'alta en el sistema*	98	8	22	128
Casos donats d'alta en el sistema i detectats per vigilància activa **	13	2	2	17
Casos amb seguiment acabat el 2015 ***	93	14	29	136
Acciones legals de demanda de custòdia judicial per a casos	0	0	0	0
TDO establerts (iniciats durant el 2015)	8	0	3	11
Històries clíniques revisades (casos)	646	61	163	870
Històries clíniques revisades (contactes)	1.149	77	145	1.371
Contactes de casos de TB (contactes donats d'alta en el programa)****	****	****	****	****
Cartes enviades a domicilis de contactes	0	2	0	2
Accions coordinades amb centres de salut per organitzar estudis <i>in situ</i> de contactes o brots	1	2	0	3
Contactes "estudiats" en col·laboració amb mútues laborals/serveis de prevenció laboral	51	0	8	59

* Obtenció= alta de casos en el sistema entre dates i illa de declaració.

** Obtenció= alta en el sistema de casos subnotificats entre dates i illa de declaració.

*** Obtenció= casos amb data de finalització de seguiment dins l'any natural i illa de risc. Inclou seguiment de tots els casos, incloent-hi casos finalment descartats. El total pot incloure casos amb illa no coneguda.

**** Obtenció= alta de contactes entre dates. Pendent de sortida d'estadística des de l'aplicació informàtica.

Pendent de rectificar en memòries anteriors.

Altres activitats durant l'any 2015:

- Col·laboració amb el Servei de Salut (CS Son Rutlan) en l'estudi de contactes de cas de tuberculosi a l'IES Son Rullan.

6. Difusió de la informació. Elaboració d'informes i estadístiques. Alertes

Es comenten a continuació les característiques bàsiques dels sistemes rutinaris de difusió d'informació i al final un resum quantitatiu d'aquesta activitat.

Descripció de sistemes i continguts respecte de la difusió d'informació

- a) **Microlloc** <www.epidemiologia.caib.es>: manteniment del microlloc. Aquesta web es va implementar el maig de 2009 per donar resposta a la necessitat de difondre dades, protocols i informes relatius a la pandèmia per nAH1N1. Progressivament, s'han ampliat els continguts d'aquest microlloc de manera que en aquests moments conté tot tipus d'informació epidemiològica, protocols, informes, activitats, etc. del Servei d'Epidemiologia.

- b) Informes de periodicitat setmanal:

“Fulls setmanals de vigilància”. La informació relativa a les malalties de declaració obligatòria recollida i analitzada pel Servei d'Epidemiologia es difon sistemàticament —aproximadament deu dies després d'acabar cada setmana epidemiològica— a través dels fulls setmanals de vigilància epidemiològica. Aquests fulls setmanals contenen dades d'incidència —per zona bàsica— de les malalties notificades durant la setmana corresponent, comparades amb la mateixa setmana de l'any anterior. També s'hi incorpora informació sobre algun dels sistemes i registres que gestiona el servei o altra informació epidemiològica d'interès. També inclouen dades sobre detecció de casos no autòctons i sobre brots amb investigació oberta. Els fulls es trameten per correu electrònic als coordinadors de centres de salut, fonts hospitalàries i altres destinataris de diferents tipus i també es penjen al microlloc <www.epidemiologia.caib.es>.

“Informes setmanals de vigilància de grip”. Amb la informació que genera la Xarxa Sentinella de la Grip es difon per correu electrònic un informe setmanal —aproximadament quatre dies després del tancament provisional de la setmana— i durant tota la temporada gripal (des de la setmana 40 d'un any a la 20 del següent). Aquests informes van dirigits fonamentalment als metges sentinel·les de la xarxa, als coordinadors de centres de salut, a fonts hospitalàries, a càrrecs directius d'atenció primària i hospitalària de cada illa i a altres destinataris de l'àmbit nacional i autonòmic. Es trameten per correu electrònic i també es penjen al microlloc <www.epidemiologia.caib.es>.

- c) Informes de periodicitat anual:

- Del sistema d'informació sobre drogues (SEIPAD) es feia un informe anual per cada indicador, que s'enviava per correu electrònic fonamentalment a les fonts d'informació i als organismes relacionats amb el tema. També es penjava en el microlloc <www.epidemiologia.caib.es>. El darrer informe que es va fer (dels tres indicadors) va ser el 2011. Des de llavors no ha estat possible fer ni difondre cap informe d'anàlisi de resultats atès que el Servei no ha disposat de cap tècnic per dedicar el temps adequat a aquesta tasca.
 - Interrupcions voluntàries de l'embaràs: amb periodicitat anual, en edició impresa i des de l'any 2003 s'elaborava un informe sobre interrupcions voluntàries de l'embaràs amb les dades dels darrers anys i que incloïa la informació sobre IVE fetes a centres d'altres comunitats autònomes. Aquest activitat es va interrompre l'any 2011 per no disposar d'un tècnic. Des del 2015, s'elabora un informe anual però que inclou només les dades de les IVE duïtes a terme en centres de les Illes Balears.
 - Informes sobre sida-VIH. Pel que fa a la sida i vigilància de nous diagnòstics de VIH, s'elaboren un o dos informes anuals —nomé un a partir de l'any 2014— i es trameten per correu electrònic a diferents destinataris fonamentalment de la xarxa assistencial. També es pengen al microlloc <www.epidemiologia.caib.es>.
 - Amb una periodicitat anual, s'elabora l'informe anual de la Xarxa de Vigilància de Malalties de Declaració Obligatòria, en el qual s'inclouen les dades de la Xarxa una vegada que s'ha consolidat la informació. Aquest informe s'ha elaborat anualment des de l'any 2002 i es difon mitjançant edició impresa i, a més, és accessible en el microlloc <www.epidemiologia.caib.es>.
 - Informes anuals de plans. Del Pla d'Eradicació de la Poliomielitis i d'altres registres, estudis o sistemes d'informació es fa, com a mínim, un informe anual que s'inclou habitualment com a contingut en els fulls de vigilància setmanal i s'envia a destinataris específicament interessats.
 - Després d'una determinada consolidació del Registre de Malalties Rares a les Illes Balears, a partir de l'any 2014 s'elabora i difon un informe anual que es distribueix a diferents destinataris i es deixa accessible en el microlloc <www.epidemiologia.caib.es>.
- d) Informes, estadístiques i altres activitats de difusió amb periodicitat no fixa:
- Informes de cas i informes de brot. Cal destacar que totes les fonts d'informació que comuniquen casos al Servei d'Epidemiologia reben un informe d'alta dels casos en el sistema corresponent (malalties de declaració obligatòria, sida, etc.) com a forma d'agrair la seva col·laboració i també com a manera de confirmar que el cas notificat s'ha acceptat en el sistema. Aquest

informe d'inclusió de casos en els sistemes també es tramet en relació amb els casos subnotificats, és a dir, que es tramet a la font d'informació un informe del cas que s'hauria d'haver notificat i que s'ha detectat per mecanismes alternatius. Igualment, s'elaboren i trameten informes finals dels brots investigats a les persones que han notificat el brot i a les que han col·laborat en la investigació.

- Estadístiques i informes a petició d'usuaris diversos. És habitual la petició, des de diferents àmbits, d'estadístiques o informes relatius a qualsevol dels sistemes que gestiona el Servei d'Epidemiologia.
 - Alertes. Comunicacions al Centre Nacional d'Epidemiologia. La difusió d'alertes es decideix quan es considera important que la xarxa sanitària conegui amb urgència la situació respecte de determinats casos o brots de malalties o quan es veu necessària la col·laboració urgent d'aquesta xarxa per gestionar adequadament determinades situacions. Les comunicacions al CNE es refereixen al traspàs d'informació, sia en format electrònic o en paper respecte de casos, brots o altres situacions. La gran quantitat de comunicacions palesa les altes exigències de coordinació que hi ha respecte de l'àmbit estatal de vigilància.
 - Informes d'actualització de plans. Amb periodicitat no establerta s'elaboren i difonen actualitzacions de plans. En aquestes actualitzacions s'inclouen les dades autonòmiques actualitzades de plans com ara el xarampió, la tuberculosi, etc. Es trameten per correu electrònic i també es penjen al microlloc <www.epidemiologia.caib.es>.
- e) Informes d'elaboració externa i difusió des del Servei d'Epidemiologia.

A més a més dels informes d'elaboració pròpia, el Servei d'Epidemiologia difon, dins l'àmbit autonòmic, diferents documents d'elaboració externa. Aquests documents procedeixen generalment del CNE. Es tracta per exemple dels informes CYCEVA (estudi nacional d'eficàcia vacunal), informes nacionals de vigilància de malalties de declaració obligatòria, informes nacionals de plans, etc.

Indicadors relacionats amb activitats de difusió

Taula difusió 1. Estadístiques de visites i accessos al microlloc < www.epidemiologia.caib.es >		
Any	Visites	Accessos
2009	29.276	60.652
2010	31.595	46.509
2011	37.611	49.740
2012	48.038	60.571

2013	73.180	91.369
2014	125.300	141.733
2015	154.174	186.099
Acumulat	499.174	636.673

Taula difusió 2. Informes d'elaboració externa i difusió des del Servei d'Epidemiologia	Nre.	Receptors
Informes setmanals de vigilància sentinella nacional de grip (temporada 2014-2015)	33	353
Informes CYCEVA . Estudi nacional d'eficàcia vacunal (temporada 2014-2015)	15	41
Informes setmanals de vigilància nacional de les MDO	52	138
Informes diaris del Centre de Coordinació d'Alertes i Emergències Sanitàries	239	33
Informes setmanals dels plans d'eliminació del xarampió i de la rubèola congènita	53	21
Evaluació del programa integral de vigilància de la salut de treballadors exposats a l'amiant (pivisteia). Comissió Nacional de Salut en el Treball	no realitzat	no realitzat
Informe d'avaluació (pivisteia)	no realitzat	no realitzat

Taula difusió 3. Informes d'elaboració interna i estadístiques rutinàries (Servei d'Epidemiologia o unitats d'epidemiologia dels centres insulars). Comunicacions a les fonts d'informació		
	Nre.	Receptors
Xarxa de vigilància MDO. Informe anual*	1	935
Fulls de vigilància epidemiològica. Informes setmanals*	53	362
Xarxa Sentinella de la Grip. Informes setmanals *	34	375
Sida. Informe anual*	1	288
VIH. Informe anual *	1	288
Registre Poblacional de Malalties Rares. Informe anual	**	**
SEIPAD. Informe anual	**	**
Interrupcions voluntàries de l'embaràs a les Illes Balears. Informe anual*	1***	165
Actualització de plans (dades de les Balears)	2****	367
Total	93	-
Alta de casos en el sistema: comunicacions a les fonts d'informació		
Servei d'Epidemiologia (servei central)	622	-
Unitat d'Epidemiologia del Centre Insular de Menorca	24	-
Unitat d'Epidemiologia del Centre Insular d'Eivissa	96	-
Total comunicacions	742	-

* Activitat de difusió compartida amb les unitats d'epidemiologia dels centres insulars.

**L'any 2015 no s'ha pogut elaborar l'informe anual relatiu als indicadors SEIPAD ni al de Malalties rares.

***L'any 2015 s'ha elaborat un informe anual sobre interrupcions voluntàries de l'embaràs a les Illes Balears, només referit a les IVE fetes a centre de les Illes Balears.

**** Tuberculosi. Xarapió.

Taula difusió 4. Alertes al sistema sanitari. Comunicacions al Centre	
Alertes: malaltia o procés que motiva l'alerta	Nombre d'alertes
Servei d'Epidemiologia (servei central)	
Meningitis	5
Tuberculosi	1
Salmonel·la	1
Tos ferina	1
Gastroenteritis	1
Hepatitis A	1
Boca, mans, peu	1
Escarlatina	1
Virus del Zika	1
Unitat d'Epidemiologia del Centre Insular de	
Meningitis	1
Salmonel·la	1
Virus del Zika	1

Unitat d'Epidemiologia del Centre Insular d'Eivissa	
Salmonel·la	1
Meningitis	2
Virus del Zika	1
Total alertes	20
Comunicacions al CNE	
Servei d'Epidemiologia (servei central)*	254
Unitat d'Epidemiologia del Centre Insular d'Eivissa	1
Unitat d'Epidemiologia del Centre Insular de Menorca	0
Total comunicacions	255

* Dada obtinguda d'evolució mensual d'indicadors.

Taula difusió 5. Informes i estadístiques no rutinaris (a petició)		
Estadístiques (elaborades a petició de diferents destinataris)		
Servei d'Epidemiologia (servei central)		
IVES		4
Hepatitis C		1
Varicel·la		1
Diarrea infecciosa aguda		1
Infecció gonocòccica		1
Tos ferina		1
Herpes zòster		1
Unitat d'Epidemiologia del Centre Insular d'Eivissa		0
Unitat d'Epidemiologia del Centre Insular de Menorca		0
Total estadístiques		10
Informes		
Servei d'Epidemiologia (servei central)		
Informes de brots no alimentaris		15
Informes de brots alimentaris		8
<i>Aedes albopictus</i>		1
Casos de Chikungunya		1
Ponència nacional de vigilància		1
Situació del Servei d'Epidemiologia		1
Informes sobre discrepàncies IVE hospitals vs. Gabinet Tècnic Servei de Salut		7

Unitat d'Epidemiologia del Centre Insular d'Eivissa	
Informes de brots alimentaris	1
Casos de gastroenteritis en residents a Galícia (incidència)	1
Unitat d'Epidemiologia del Centre Insular de Menorca	0
Total informes	36
Destinatari dels informes i estadístiques, any 2015	
Centre de Salut Son Cladera	
Gabinet Conselleria	
CAITS	
Institut Anatòmic Forense	
Direcció General de Salut Pública i Participació	
Direcció General de Consum	
Laboratori farmacèutic	
Gabinet Conselleria	
Consell Insular d'Eivissa	
Notificadors de brot	
Col·laboradors externs en la investigació de casos o brots	
Direccions mèdiques d'hospitals públics	

7. Docència

(Total: 11 activitats)

Servei d'Epidemiologia (servei central)

- Residents infermeria familiar i comunitària de 2n any. 19 de gener a l'1 de febrer de 2015.
- Sessió interna per a la DG Salut Pública (Servei de Formació). "Tuberculosi a les Illes Balears". 23 de gener de 2015.
- Pràctiques alumna de grau d'infermeria. 19 a 23 de març de 2015.
- Pràctiques alumna de grau d'infermeria. 29 d'abril de 2015.
- Pràctiques alumna de grau d'infermeria. 7 de maig de 2015.
- Sessió formació mèdica-infermeria en tuberculosi, 1 h. CS Binissalem, 7 de maig de 2015.
- Sessió formació mèdica-infermeria en tuberculosi, 1 h. CS Sta. Catalina, 15 de maig de 2015.
- Sessió formació mèdica-infermeria en tuberculosi, 1 h. CS Capdepera, 22 de maig de 2015.

- “Impacte sanitari del moscard tigre a les IB”. Reunió del grup d’acció del moscard tigre. Conselleria de Medi Ambient. 8 de setembre de 2015.
- Sessió. Malalties de declaració obligatòria. Clínica PalmaPlanas, 20 d’octubre de 2015.
- Pràctiques de 2 residents de segon any d’infermeria familiar i comunitària, del 3 al 6 de novembre de 2015.

8. Comunicacions i publicacions

(Total: 8 activitats)

Servei d’Epidemiologia (servei central)

- “Vigilancia del virus respiratorio sincitial en el marco del Sistema de Vigilancia de la Gripe en España, 2006-2014”. Silvia Jiménez-Jorge, Concepción Delgado-Sanz, Salvador de Mateo, Francisco Pozo, Inmaculada Casas i Amparo Larrauri en representació del Sistema de Vigilancia de la Gripe en España (SVGE) *Enferm. Infecc. Microbiol. Clin.* 2015. <<http://dx.doi.org/10.1016/j.eimc.2014.12.012>>.
- “Identifying data sources for a national population-based registry: the experience of the Spanish Rare Diseases Registry”. [Public Health Volum 129, Issue 3](#), Març 2015, 271-275. A.C. Zoni, M.F. Domínguez Berjón, E. Barceló, M.D. Esteban Vasallo, I. Abaitua, J. Jiménez Villa, M. Margolles Martins, C. Navarro, M. Posada, J.M. Ramos Aceitero, C. Vázquez Santos, O. Zurriaga Llorens, J. Astray Mochales, Spain-RDR Group.
- “Registro Poblacional de Enfermedades Raras de las Islas Baleares, primeros datos”. Presentació en la IV Jornada Balear de Malalties Rares ABAIMAR, 16 d’abril de 2015. Mercedes Caffaro.
- “Esclerosis Lateral Amiotròfica del Registro Poblacional de enfermedades raras de las Illes Balears”. Comunicació en el II Congrés Iberoamericà d’Epidemiologia i Salut Pública. Santiago de Compostel·la, 2 de setembre de 2015. Mercedes Caffaro Rovira, Antònia Galmés Truyols.
- “Distrofias retinianas hereditarias, Registro enfermedades raras de Baleares: validación y análisis”. Comunicació en el II Congrés Iberoamericà d’Epidemiologia i Salut Pública. Santiago de Compostel·la, 2 de setembre de 2015. Mercedes Caffaro Rovira, Antònia Galmés Truyols.

- “The European I-MOVE Multicentre 2013–2014 Case-Control Study. Homogeneous moderate influenza vaccine effectiveness against A(H1N1)pdm09 and heterogenous results by country against A(H3N2)”. M. Valenciano et al. (I-MOVE multicentre case-control team) / Vaccine 33 (2015) 2813–2822.
- “Estimating influenza vaccine effectiveness in Spain using sentinel surveillance data”. Jimenez-Jorge S, de Mateo S, Delgado-Sanz C, Pozo F, Casas I, Garcia-Cenoz M, Castilla J, Rodriguez C, Vega T, Quinones C, Martinez E, Vanrell JM, Gimenez, J, Castrillejo D, Altzibar JM, Carril F, Ramos JM, Serrano MC, Martinez A, Torner N, Perez E, Gallardo V, Larrauri A, on behalf of the Spanish Influenza Sentinel Surveillance System. Euro Surveill. 2015;20(28):pii=21187. [En línia] <<http://www.eurosurveillance.org/ViewArticle.aspx?ArticleId=21187>>.
- “Completeness of T, N, M and stage grouping for all cancers in the Mallorca” Cancer Registry. Ramos, M. Franch, P. Zaforteza, M. Artero, J. Durán, M. BMC cáncer 2015 vol: 15 pp: 847
- March S, Torres E, Ramos M, Ripoll J, García A, Bullete O, Medina D, Vidal C, Cabeza E, Llull M, Zabaleta-del-Olmo E, Aranda JM, Sastre S, Llobera J. Adult community health-promoting interventions in primary health care: A systematic review. Prev Med. 2015 Jul;76 Suppl:S94-104. Factor d’impacte (2014):3.086 Q1

9. Projectes d’investigació/avaluació de projectes o similars/direcció de tesi o similar/revisió d’articles

(Total: 1 activitat)

Elaboració final de tesi doctoral dipositada a la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) amb el títol: “Podem millorar la vigilància epidemiològica de la tuberculosi a les Illes Balears?”, en la modalitat de presentació amb compendi d’articles, concretament 3, en revistes amb factor d’impacte.

També es du a terme la investigació: “Supervivencia de los principales cánceres según estadio”, l’objectiu de la qual és establir la supervivència dels principals càncers per sexe i estadi al llarg dels 5 anys des del diagnòstic i identificant els factors que expliquen i preveuen la supervivència i el risc de defunció per a cada càncer.

10. Assistència a cursos, congressos, jornades, tallers, seminaris i reunions

Resum		
Cursos	7	
Congressos, jornades, tallers, sessions o seminaris	10	

Total		17
Reunions		
<i>De grups de feina o ponències nacionals</i>	8	
Altres reunions d'àmbit nacional	4	
D'organització i coordinació internes	29	
Altres reunions	10	
Total		51
Total activitats		68
Aquesta taula inclou activitats de centres insulars		

Assistència a cursos

Servei d'Epidemiologia (servei central):

- “Epidemiología de las Enfermedades Raras”. L'Organitzen: Proyecto de Investigación SpainRDR”, Direcció General de Salut Pública de Castella-la Manxa. Institut de Ciències de la Salut de Castella-la Manxa Talavera. 26-28 de juny de 2015.

Centre Insular d'Eivissa:

- Curs en línia, 10 hores “Codi de bones pràctiques per a l'ús dels sistemes d'informació del Servei Balear de Salut de les IB”. EBAP
- Curs en línia “Certificación de extensión universitaria en vacunas en atención primaria”. 75 horas. Universidad Católica de Valencia San Vicente Mártir.
- “Actualització en Tuberculosi”. 8 hores. EBAP. 17-02-2015 a 19-02-2015. Hospital Can Misses.
- Curs en línia “Actualización de conocimientos de enfermería en Salud Mental: alteraciones psiquiátricas y drogodependencias”. 80 hores. SATSE.

Assistència a congressos, jornades, sessions, tallers o seminaris

- Jornada “Protección de datos en Salud Pública: retos ante el nuevo reglamento europeo”. Sociedad Española de Epidemiología. Consell General de Col·legis Oficials de Metges. Madrid, 13-03-2015.
- Jornada “El futuro de la vacunación. Certezas. Evidencias”. AEVAC. Conselleria de Salut. Palma. 17 de juny de 2015.
- Sessió “Gestió de la prevenció per a centres docents”. 24-03.2015, 2 hores. Servei de Prevenció de Riscs Laborals. DGFP
- Sessió “Hacia una farmacovigilancia proactiva”. 27-04-2015. DG Planificació, Avaluació i Farmàcia.
- Sessió formativa “Funcions del Servei de Prevenció”. 21-05-2015, 2 h, Servei de Prevenció de Riscs Laborals. DGFP
- XIV Jornada de la Xarxa de Sentinelles de les Illes Balears. 28-10-2015. 0,8 crèdits, 04-0011-04/1097-A. Servei d'Epidemiologia, DG Salut Pública i Participació.

Unitat d'Epidemiologia del Centre Insular d'Eivissa

- XIV Jornada de la Xarxa de Sentinelles de les Illes Balears. 28-10-2015. Servei d'Epidemiologia.
- “VI Encuentro antiguos alumnos del curso especialista en vacunas por la UCM”. Hospital Clínico San Carlos. Madrid. 29 de maig de 2015.
- Taller d'investigació: “Cómo realizar un póster científico”. 5 hores. SATSE. Hospital Can Misses.

Unitat d'Epidemiologia del Centre Insular de Menorca

- XIV Jornada de la Xarxa de Sentinelles de les Illes Balears. 28-10-2015. Servei d'Epidemiologia.

Assistència a reunions

a) Grups de feina (coordinació nacional):

Serveis centrals (Servei d'Epidemiologia)

- “Ponencia de Alertas en Salud Pública”. 21-01-2015. Audioconferència.
- “Ponencia de Vigilancia”. 03-03-2015”. MSSSI. Madrid.

- “Ponencia de Alertas en Salud Pública”. 12-05-2015. Audioconferència.
- “Ponencia de Salud Laboral”. 22-06-2015. Audioconferència.
- “Ponencia de Vigilancia”. 24-06-2015. Audioconferència.
- “Ponencia de Vigilancia”. 28-09-2015. Audioconferència
- “Ponencia de Salud Laboral”. 22-10-2015. Audioconferència.
- “Ponencia de Vigilancia y Alertas en Salud Pública”. 21-12-2015. MSSSI. Madrid.

b) Altres reunions d'àmbit nacional:

Serveis centrals (servei d'Epidemiologia)

- Registres nacionals de Malalties rares. 26-02-2015. Audioconferència.
- Grup d'investigació CYCEVA. 18/06/2005. Audioconferència.
- Grup Nacional de Vigilància Sentinella de la Grip. 01-10-2015. Audioconferència.
- Grup d'investigació CYCEVA. Preparació temporada. 03-11-2015. Audioconferència.

c) D'organització i coordinació internes:

Servei d'Epidemiologia

- Avaluació interna del Programa de Tuberculosi. (Nombre de reunions: 9).
- Coordinació interna. (Nombre de reunions: 4).
- Estratègia tasques infermeria. (Nombre de reunions: 1).

Direcció General de Salut Pública i Participació i reunions de Departament. (Nombre de reunions: 15).

Nota: A les reunions de coordinació a l'àmbit de la DGSP s'han tractat els temes següents: informàtica (aplicació AVE), gestió d'arxius en paper, coordinació amb el Servei de Salut i Registre de Treballadors Exposats a l'Amiant.

d) Altres reunions (classificades per temàtiques)

	Nre. de reunions
Servei d'Epidemiologia. Serveis centrals	
Comitè Assessor de Vacunes	4
Salut laboral (inspecció mèdica, Conselleria de Treball)	3
Tuberculosi (A. Primària, hospitals coordinació Salut Laboral)	2
Moscard Tigre (<i>Aedes albopictus</i>). DG Medi Natural	1
Unitat d'Epidemiologia del Centre Insular d'Eivissa	0
Unitat d'Epidemiologia del Centre Insular de Menorca	0

11. Altres activitats

Serveis centrals (Servei d'Epidemiologia)

- Gestió i enviament de mostres biològiques. Durant l'any 2015 el Servei d'Epidemiologia i les Unitats d'Epidemiologia dels centres insulars han duit a terme —en el context de la investigació de brots o de casos de malalties sotmesos a plans específics— diversos enviaments de mostres biològiques al Centre Nacional de Microbiologia.

Nombre d'enviaments per any				
	Servei d'Epidemiologia	UE Eivissa	UE Menorca	Total
2010	34	15	0	49
2011	33	24	12	69
2012	46	13	0	59
2013	19	21	0	40
2014	15	28	0	43
2015	21	16	0	37

- Mitjans de comunicació:
 - Entrevista. IB3 Ràdio. Malalties de transmissió sexual.
 - Entrevista. RNE. Meningitis vírica a Eivissa.
 - Entrevista. Cadena Ser. Meningitis vírica a Eivissa.
 - Entrevista. IB3 tv. Ebola.
 - Entrevista. *Diario de Mallorca*. Ebola.
- Revisió i actualització de protocols de vigilància de:

sífilis congènita
infecció gonocòccica
tuberculosi (estudi de contactes)
legionel·losi
parotiditis
Coronavirus
Chikungunya
malaltia per virus de l'Ebola (3 processos de revisió i actualització)

- Organització de la XIV Jornada de Metges Sentinelles de la Xarxa de Vigilància de les Illes Balears. Octubre 2015. Alaró.
- Preguntes parlamentàries: 2 (temes: interrupcions voluntàries de l'embaràs).
- Acadèmia Mèdica Balear. Accésit Premi de Recerca 2014 al treball "Estimated incidencie of Tuberculosi by capture-recapture in the Balearic Islands, 2010-2012" publicat a la revista *International Journal of Tuberculosis and Lung Disease*, 2014; 18 (11):1357-1362.

Unitat d'Epidemiologia del Centre Insular d'Eivissa

- Revisió i actualització del protocol de vigilància de sífilis congènita

SERVEI DE PROMOCIÓ DE LA SALUT

1. Estratègia d'alimentació saludable i vida activa

L'objectiu de l'estratègia d'alimentació saludable i vida activa es proveir un marc d'acció en el qual els actors implicats, decisors polítics, grups d'interès, etc. pugin treballar conjuntament per afavorir i construir un entorn que faci més fàcil als residents de les Illes Balears l'elecció d'una alimentació saludable i una vida activa per tal de:

- Disminuir l'augment de prevalença de l'obesitat de la població adulta i infantil.
- Contribuir a la disminució de les malalties cròniques associades a l'obesitat.
- Millorar la qualitat de vida i el benestar dels residents de les Illes Balears.

La nostra missió és millorar la salut dels ciutadans de les Illes i gestionar les seves necessitats essencials relacionades amb l'alimentació saludable i la vida activa per tal de prevenir i controlar el sobrepès i l'obesitat i les malalties cròniques associades.

L'estratègia proposa una sèrie d'iniciatives assumint que els canvis de comportament en l'àmbit individual només poden succeir en entorns que afavoreixin l'elecció d'una alimentació saludable i assequible i les oportunitats per dur a terme una vida activa, en l'entorn en què viu, estudia, treballa, es relaciona... Per això, es treballa amb la població per millorar els seus hàbits i amb l'entorn per millorar la qualitat de l'oferta. Per aconseguir els nostres objectius, identifiquem riscos, posam en marxa accions i avaluem resultats.

Som conscients que els esforços per aconseguir canvis de comportament són més efectius quan s'actua en diferents àmbits: societat, institucions, organitzacions, grups d'interès. Les iniciatives per prevenir l'obesitat requereixen un esforç dels grups d'interès implicats i molts col·laboradors. Amb aquesta filosofia per a cada projecte, identifiquem socis, posam en marxa accions conjuntes i compartim resultats i experiències.

Les actuacions dutes a terme s'implementen en entorns: escolar, sanitari, comunitari i empresarial/laboral.

a) Entorn educatiu:

Dins l'entorn educatiu s'han dut a terme les actuacions següents:

- Projecte de Vida Saludable a l'entorn escolar. <<http://e-alvac.caib.es/entorno-escolar.html>>

S'ha creat una plataforma 2.0 com a marc d'acció per treballar amb la comunitat escolar (alumnat, professorat, equips directius), professionals sanitaris i empresaris responsables dels menús escolars.

Avaluació dels hàbits de la població escolaritzada

Durant l'any 2015 s'ha treballat en la millora de la gestió interna de l'aplicació informàtica i en l'explotació de les dades individuals i de grup.

Al mateix temps s'ha fet un informe d'avaluació dels hàbits de l'alumnat del curs 2014-2015 dels centres que han participat a la plataforma.

Avaluació del centre com a espai saludable

Al llarg de l'any s'ha desenvolupat un qüestionari en línia d'avaluació del centre com a espai saludable. Així mateix, s'ha testat la gestió i explotació dels resultats incloent-hi un informe de resultats en temps real amb recomanacions.

Avaluació dels menús escolars

L'equip de l'estratègia d'alimentació saludable i vida activa valora la qualitat nutricional del menú escolar segons les recomanacions elaborades conjuntament amb el Ministeri de Sanitat i l'elaboració d'un informe amb recomanacions segons els resultats obtinguts. La recollida dels menús es fa a través de la cerca activa en pàgines web dels centres educatius o bé a través d'una petició al centre per correu electrònic o telefonada. Durant el curs escolar 2015-2016 s'ha fet el seguiment dels centres educatius concertats-privats que en avaluacions anteriors havien obtingut resultats millorables.

Respecte dels menús escolars, l'equip treballa amb la Conselleria d'Educació i Universitat per a la millora dels plecs de condicions tècniques per a la concessió dels menjadors a les empreses elaboradores. Durant l'any 2015 ha supervisat els menús presentats per les empreses concursants així com la valoració dels menús de les empreses guanyadores de la concessió.

Projecte UIB Saludable 2.0

L'any 2011 la Universitat de les Illes Balears, juntament amb la Direcció General de Salut Pública de la Conselleria de Salut, es va adherir a la Red Española de Universidades Saludables (REUS).

Mitjançant un conveni marc de col·laboració entre la Conselleria de Salut i la Universitat de les Illes Balears es regula el Projecte d'Universitat Saludable. Fruit d'aquest Conveni es posa en marxa el Projecte Universitat Saludable, integrat dins l'estratègia d'alimentació saludable i vida activa.

La comunitat UIB saludable és un espai per interactuar amb totes les persones implicades a millorar l'alimentació saludable i la vida activa de l'alumnat i el personal de la Universitat.

Basada en una plataforma similar a la creada per entorn escolar ofereix un seguit d'eines de valoració d'hàbits de la comunitat universitària, així com del seu entorn.

Avaluació d'hàbits de l'alumnat, del professorat, del personal

S'ha gestionat la millora informàtica dels qüestionaris en línia per a l'avaluació dels hàbits de dieta mediterrània i activitat física basats en els qüestionaris del Grup de Recerca PREDIMED per a l'avaluació de la dieta mediterrània i l'IPAQ per valorar els hàbits d'activitat física amb la possibilitat d'obtenir resultats en línia i recomanacions segons els resultats obtinguts.

Avaluació de l'entorn com a espai saludable

Al llarg de l'any s'ha millorat i depurat informàticament el qüestionari en línia d'avaluació dels diferents edificis de la UIB com a espais saludables que recull informació sobre oferta alimentària (màquines de distribució automàtica i cafeteries), infraestructures i política de centre. Així mateix, s'ha testat la gestió i explotació dels resultats incloent-hi un informe de resultats en temps real amb recomanacions.

Programa "L'escola al mercat"

Aquesta activitat forma part d'un conveni de col·laboració entre la Regidoria de Salut de l'Ajuntament de Palma, diverses conselleries del Govern de les Illes Balears (Salut,; Educació i Universitat; Medi Ambient, Agricultura i Pesca, i Treball, Comerç i Indústria), l'Escola d'Hoteleria de la UIB, la Cambra de Comerç, Indústria i Navegació, l'Institut d'Innovació Empresarial de les Illes Balears, els majoristes de fruites i verdures de Mercapalma, els minoristes dels mercats municipals de Palma (Federació de Mercats Municipals de Mallorca) i Mercapalma.

- <<http://e-alvac.caib.es/escola-al-mercat.html>>
- <<http://proyectoeducativoescolaalmercat.blogspot.com.es>>

A l'edició de l'any 2015 l'equip de l'estratègia va analitzar els qüestionaris d'hàbits dels participants i va participar en les reunions de seguiment d'aquest programa (5 reunions anuals).

b) Entorn comunitari

Població general

Avaluació dels hàbits de la població

Millora informàtica dels qüestionaris en línia per al càlcul de l'índex de massa corporal. Aquests qüestionaris s'han inclòs en l'apartat de l'entorn comunitari de la pàgina web de l'estratègia <<http://e-alvac.caib.es/entorno-comunitario.html>>.

De la mateixa manera, aquests qüestionaris també s'han integrat a l'e-Siap perquè formin part de la valoració dels professionals de la salut sobre alimentació i activitat física de la història clínica de l'usuari. S'han analitzat els resultats per a l'any 2015.

c) Entorn sanitari

Durant l'any 2015 s'han fet tasques de millora de la plataforma 2.0 perquè el professional del centre educatiu pugui identificar el centre de salut que té adscrit incloent les dades de contacte de la persona responsable d'educació per a la salut del centre de salut. D'altra banda, al llarg de l'any s'ha treballat per millorar l'aplicació perquè el professional del centre de salut pugui veure els resultats dels centres que tenen adscrits.

Projecte “Rutes saludables al voltant dels centres de salut”

El projecte “Rutes saludables al voltant dels centres de salut” s'emmarca dins l'estratègia d'alimentació saludable i vida activa que promou la Direcció General de Salut Pública i Participació en estreta col·laboració amb el Servei de Salut com una activitat dins l'entorn comunitari i sanitari. <<http://e-alvac.caib.es/entorno-comunitario.html>>.

Dins les activitats realitzades per a aquest projecte destaquen:

- **Disseny de la ruta saludable:** el disseny es fa en col·laboració amb el centre de salut, els serveis socials, les associacions de veïnats, les associacions de malalts, els centres educatius, els casals de joves, etc., identificats pel responsable del projecte en el centre de salut i amb Departament d'Infraestructures de l'Ajuntament. S'ha elaborat un qüestionari de percepció de la ruta per part del ciutadà. Les dades recollides són analitzades per l'equip de l'estratègia, que elabora un informe amb recomanacions sobre la idoneïtat de la ruta.
- **Promoció de l'activitat física** per part dels professionals dels centres de salut que duen a terme:
- Una avaluació dels hàbits d'activitat física dels pacients que acudeixen a la consulta mitjançant un qüestionari en línia (IPAQ). Aquest qüestionari s'ha introduït a l'e-SIAP.
- Un consell breu de promoció de l'activitat física a tots els pacients.
- Una recomanació de la ruta saludable del centre amb mapa i consells (díptic).
- Durant l'any 2015 s'han adherit a aquesta iniciativa 3 noves rutes i s'ha proporcionat suport a les 18 que ja hi havia. La implantació de cada ruta requereix un mínim de 3 sessions amb la comissió de cada ruta (entre l'equip

d'atenció primària i la comunitat). Durant el 2015 s'han requerit fins a 30 reunions amb les diferents comissions.

- L'edició dels fullets que promocionen les rutes, més la inserció en la pàgina web de rutes saludables a l'entorn comunitari d'e-alvac.

Projecte Europeu CIVITAS Dyn@mo. Al llarg de 2015 s'ha continuat la col·laboració amb el projecte finançat per la Unió Europea CIVITAS Dyn@mo. Aquest projecte té entre altres objectius la posada en marxa de rutes saludables i s'ha fet la remodelació urbanística de dues rutes del projecte rutes saludables, concretament les rutes del Centre de Salut Valldargent i del Centre de Salut Son Gotleu. A més, durant el 2015 s'ha tornat a reiniciar el procés de valoració d'aquestes dues rutes després que s'hi hagin fet els canvis respectius.

d) Entorn empresarial

Al llarg de 2015 s'ha continuat treballant en el projecte de creació d'un sistema d'acreditació d'establiments promotors de la dieta mediterrània. El projecte pretén acreditar els establiments del sector HORECA (hotels, restaurants i càterings) que compleixin una sèrie de requisits nutricionals i no nutricionals. Per dur a terme aquest projecte s'ha comptat amb la col·laboració d'altres agents com l'Agència de Turisme de les Illes Balears i l'Escola d'Hoteleria.

En aquest any, s'ha fet el pilotatge del projecte i s'han acreditat 6 restaurants.

A part del procés d'acreditació, se'n fa promoció en la pàgina web.

2. Projecte de participació ciutadana

a) Mapes d'actius en salut

Estretament relacionat amb el projecte de les rutes saludables i seguint-ne la filosofia de promoure la participació comunitària, s'impulsa el projecte de mapes d'actius en salut amb l'objectiu d'identificar, mitjançant la participació de persones i entitats dels barris, tots els recursos (humans, materials, institucionals...) que poden afavorir la salut dels veïnats del barri.

Aquest projecte s'ha inclòs com a objectiu en el contracte de gestió del Servei de Salut de les Illes Balears amb Atenció Primària. Durant el 2015 s'ha modificat el full de recollida a la guia per a l'elaboració del mapa d'actius a les Illes Balears i s'ha fet formació a 6 equips d'Atenció Primària i s'han començat els processos en els centres de salut d'Alcúdia, es Coll d'en Rabassa i Santa Catalina.

b) Directori associació de salut i grups d'ajuda mútua

Durant el 2015 s'ha fet una recerca de noves associacions i s'ha actualitzat la informació de les existents. Edició de les modificacions a la pàgina web <<http://www.caib.es/sacmicrofront/contenido.do?idsite=2925&cont=40940&lang=ca&camp=yes>>.

3. Lesions

Morbi-mortalitat de les lesions en la gent gran (fragilitat de l'ancià):

L'objectiu d'aquest projecte és descriure l'evolució de la morbi-mortalitat de la població més gran que ha patit algun tipus de lesió per la qual ha hagut de ser hospitalitzat en un hospital públic durant els anys 2010-2013. Seguint l'estratègia de promoció de la salut i prevenció en l'SNS de 18 de desembre de 2013, en aquest treball s'utilitza com a població gran els individus amb 70 i més anys, que representen una població fràgil i amb una major vulnerabilitat a patir accidents.

S'analitza el tipus de lesió i la severitat, la regió anatòmica afectada i, a més, si el pacient té malalties o efectes d'una malaltia que, tot i que són alienes al diagnòstic principal, podrien afectar les característiques de la lesió o el seu tractament (comorbiditat). Per mesurar la comorbiditat dels pacients que són hospitalitzats a causa d'una lesió o traumatisme s'ha programat l'indicador Elixhauser amb el suport del web Healthcare Cost and Utilization Project (HCUP).

“Balconing”, una problemàtica de salut pública i social

Projecte amb l'objectiu d'estimar i analitzar la casuística, i la gravetat de les lesions produïdes pel fenomen “balconing” a les Illes Balears en el període comprès entre 2009-2012. Així mateix, pretén avaluar la qualitat dels sistemes d'informació disponibles sobre l'atenció hospitalària prestada a les persones afectades. Explotació de dades del Conjunt Mínim Bàsic de Dades (CMBD), del Registre de l'Institut Anatòmic Forense i les Estadístiques Vitals (certificats de defunció).

4. Unitat d'estadística

L'Oficina del Pla de Salut és la responsable de coordinar amb l'IBESTAT les operacions estadístiques de la Conselleria de Salut. Durant l'any 2014 es va dur a terme l'actualització de les operacions estadístiques integrades en el Pla Estadístic de les Illes

Balears i l'assistència a les reunions de les unitats estadístiques del Govern de les Illes Balears convocades per l'IBESTAT.

Explotació Enquesta nacional de salut (ENS)

Explotació del fitxer de microdades de l'Enquesta nacional de salut (2011-2012) per a les Illes Balears. L'objectiu d'aquesta explotació és tenir dades individuals, per a la comunitat autònoma, més flexibles i desagregades que les que proporciona l'Institut Nacional d'Estadística (INE) en la seva pàgina web (INEbase).

Explotació Enquesta sobre l'ús de drogues en l'ensenyament secundari a Espanya (ESTUDES 2012)

Explotació del fitxer de microdades del Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat, en l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears del període 2012. L'objectiu és disposar de dades desagregades per al conjunt de les Illes Balears del consum de drogues dels estudiants.

5. Recerca i formació

- a) Participació en grups de treball. L'equip de l'estratègia participa en diferents grups de treball:
 - Estratègies de Salut. Atesa la rellevància de l'alimentació i l'activitat física i la seva associació amb l'obesitat i les malalties cròniques associades, participam activament en els grups de feina de l'estratègia d'ictus i l'estratègia de diabetis de les Illes Balears.
 - Estratègia NAOS. Es participa a les reunions convocades per l'estratègia NAOS de l'AECOSAN.
 - Estratègia de promoció de la salut i prevenció de la malaltia. Ministeri de Sanitat. Al llarg de 2015 l'equip ha participat en les reunions del grup de feina d'aquesta estratègia del Ministeri.
 - Estratègia de cronicitat de les Illes Balears.
 - SEE. Grup de treball sobre la mesura de l'impacte en salut de les lesions a Espanya.
 - REDIAPP. Participació en el grup de treball sobre la revisió d'intervencions comunitàries de la xarxa. Red de Investigación en Actividades Preventivas y Promoción de la Salud.

- Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears. Secció Salut Pública. Participació en la creació i posada en funcionament del GRUP AIS (avaluació d'impacte en salut).

b) Congressos/jornades/premis:

- VIII Edició Premis NAOS 2014. Sessió científica i lliurament de premis. Madrid 6 d'octubre de 2015.
- II Congrés Iberoamericà d'Epidemiologia i Salut Pública. Santiago de Compostel·la, setembre de 2015.
- Anciano frágil. Patrón de las lesiones por caídas en personas mayores. S. Mateo, G. Artigues, E. Cabeza. Direcció General de Salut Pública i Consum, Govern de les Illes Balears.
- Mesa espontánea: El reto de poner en marcha la estrategia de salud en todas las políticas. 3 de setembre de 2015. Coordinen i moderen: Elena Cabeza i Angelina González.
- La incorporación de la acción intersectorial en los planes de salud autonómicos. M. Morteruel, A. González-Viana, E. Aldasoro, E. Cabeza, N. de Lara, E. Díez, D. Rojas, E. Roure, E. Rovira. Departament de Salut, Govern Basc; Agència de Salut Pública de Catalunya; Conselleria de Salut, Govern de les Illes Balears; Agència de Salut Pública de Barcelona, Centre de Recerca en Epidemiologia Ambiental.
- Y medir para... Comprender, evaluar, mejorar y rendir cuentas E. Cabeza, A. Colom. DG de Salut Pública i Consum, Govern de les Illes Balears.
- Encontre E9. "El repte de superar la bretxa digital". Escola de Salut Pública de Menorca. Llatzeret de Maó. Setembre de 2015.
- Ponencia "Aprendiendo a participar. Rutas saludables y centros de salud". XVII Encontre del PACAP (Programa d'Activitats Comunitàries en Atenció Primària). "Comunidad + Activa: lo importante es participar". Conca, 27 de novembre de 2015. Ponent: Guillem Artigues Vives.
- II Foro Innovación sobre Asistencia Sanitaria, Turismo y Salud. Illes Balears. Proyecto: "Sabor a Mediterráneo". Red de Establecimientos promotores de la Dieta Mediterránea. La dieta mediterránea, una ventaja competitiva para el turismo de las Islas. Palma-Mallorca. 20 de febrer de 2015. Ponent: Elena Cabeza.

c) Formació

- Curs d'introducció a la investigació en salut pública. EBAP. Palma, 18-21 maig 2015.
- Al llarg de 2015 i en col·laboració amb Atenció Primària s'ha coordinat l'oferta formativa en línia impulsada pel Ministeri de Sanitat dins el marc de l'Estratègia de promoció de la salut i prevenció de la malaltia.
- Col·laboració amb la UIB per oferir places corresponents al pràcticum dels estudis següents:
 - 4t del grau de geografia. S'ha treballat en temes de georeferenciació sanitària. Hi ha hagut dues convocatòries de pràctiques per a alumnes amb molt bons resultats.
 - 4t del grau d'infermeria.
 - 2n curs de l'especialitat d'infermeria familiar i comunitària.
- Finalment, dins el programa de l'Escola d'Estiu de Salut Pública del Llatzeret de Maó, es va dur a terme la trobada "El repte de superar la bretxa digital". Setembre de 2015.

d) Publicacions

- "Adult community health-promoting interventions in primary health care: A systematic review". March S, Torres E, Ramos M, Ripoll J, García A, Bullete O, Medina D, Vidal C, Cabeza E, Llull M, Zabaleta-del-Olmo E, Aranda JM, Sastre S, Llobera J. Prev Med. 2015 Jul;76 Suppl:S94-104. doi: 10.1016/j.ypmed.2015.01.016. Epub 2015 Jan 24. Review.
- Guia per a l'elaboració del mapa d'actius en salut a les Illes Balears. Conselleria de Salut. Direcció General de Salut Pública i Consum i Servei de Salut de les Illes Balears. Elena Cabeza i col·laboradors. Palma, 2015. ISBN 978-84
- "Anuari de l'Envelliment 2015 Illes Balears". Rutes saludables al voltant dels centres de salut. Universitat de les Illes Balears. Elena Cabeza Irigoyen, Guillem Artigues Vives, Clara Vidal Thomàs.

e) Projectes d'investigació

Convocatoria de ayudas de proyectos de investigación en salud: Evaluación de la eficacia de una intervención multifactorial breve en el aumento de la adherencia a la prescripción de ejercicio físico en pacientes con riesgo

cardiovascular moderado o alto. Exp: PI13/01477. Col·laborador: Guillem Artigues.

f) Altres

- Premi NAOS 2014 a la iniciativa sanitària pel projecte Aprendiendo a participar. Rutas saludables alrededor de los Centros de Salud. Madrid, març de 2015.
- Reconocimiento de Buenas Prácticas del SNS al proyecto Rutas Saludables. Madrid, març 2015.

SERVEI DE PREVENCIÓ DE LA MALALTIA

1. Programa de Detecció Precoç del Càncer de Mama a les Illes Balears

El Programa de Detecció Precoç de Càncer de Mama consisteix en la realització de mamografies biennals a les dones residents a les Balears amb edats compreses entre 50 i 69 anys i fer estudis complementaris a les dones amb mamografia positiva per arribar al diagnòstic.

Les funcions de l'Oficina Tècnica del Programa, adscrita al Servei de Prevenció de la Malaltia de la Direcció General de Salut Pública i Participació, són l'actualització i depuració de les bases de dades per identificar la població diana; la programació i creació d'agendes de citació de mamografies, la tramesa a les dones i introducció als sistemes gestors de les unitats d'exploració; la planificació de l'activitat dels radiòlegs, validació d'informes, gestió de resultats dels cribratges i informació a les dones; la gestió de la derivació de les dones amb resultats de cribratge positius a les unitats de diagnòstic i tractament; la coordinació de tots els procediments, l'avaluació del procés de criatge, dels procediments i dels resultats.

Activitats:

- Incorporació en la base de dades del Programa les dones nascudes el 1965. Es va fer la incorporació des de targeta sanitària. Actualització de dades de les dones desplaçades, que han mort, canvis de residència, etc.
- Planificació de calendari de citacions de les dones que ha d'estudiar cada mamògraf en funció de la disponibilitat dels recursos. El total de dones susceptibles de cribratge és de **105.658**. Disposam de 7 mamògrafs.
- Citació i emissió de resultats. Per citar les dones se segueixen diverses estratègies: enviament de cartes de citació que indiquen el lloc i l'hora, citació per telèfon a les dones que contacten amb el Programa i resposta a sol·licituds telemàtiques.

Citades: 34.824

HUSE	HSLI	HMAN	HCIN	HGMO	HCM	HF
6.391	6.399	5.222	6.374	4.098	6.155	185

Explorades: 24.268

HUSE	HSLI	HMAN	HCIN	HGMO	HCM	HF
4.431	4.193	3.899	4.440	3.167	3.964	174

Cobertura poblacional: 65,92 %

Participació de les dones citades: 69,69 %

- Gestió de dones amb cribratge positiu. Disposam d'una unitat de diagnòstic per àrea de salut. Es gestiona la cita per fer les proves complementàries i es recullen les dades per avaluar els resultats .

Positives: 877

HUSE	HSLI	HMAN	HCIN	HGMO	HCM-F
208	145	135	125	64	200

Derivació: 3,61 %

- Activitats de coordinació:
 - Reunions amb la Direcció Assistencial del Servei de Salut.
 - Reunions amb la direcció mèdica dels Hospital Son Espases, Manacor, Inca, Mateu Orfila i Can Misses.
 - Reunions amb les unitats de diagnòstic de Son Espases, Son Llàtzer, Manacor, Inca, Can Misses i Mateu Orfila (radiologia, ginecologia, cirurgia, anatomia patològica).
 - Reunions amb els serveis d'informàtica de la Conselleria, de l'OTiC i dels hospitals.
 - Reunions amb el personal de les unitats d'exploració i d'avaluació mamogràfica (radiòlegs i TER de cada un dels hospitals).
 - Reunions amb el personal de l'Oficina Tècnica.
- Activitat d'integracions de sistemes:
 - Avaluació de la integració amb el sistema EMPI.
 - Anàlisi de la integració de les cites en els HIS (sistema d'informació hospitalari).
 - Gestió de les incidències tecnològiques dels HIS, mamògrafs i PAC.

D'acord amb el protocol d'actuació i coordinació de la Direcció General de Salut Pública i Participació i el Servei de Salut de les Illes Balears en el Programa de Detecció Precoç del Càncer de Mama, les actuacions d'exploració, detecció i confirmació diagnòstica es fan en les unitats assistencials del Servei de Salut de les Illes Balears.

Càrregues de treball de l'Oficina Tècnica

Base de dades	
altes manuals	111
duplicats detectats	567
modificació dades	28.673
duplicats fusionats	97
esborrament de dades	216
Citacions	
agendes programades	1.033
cites creades	45.600
cites manuals	13.025
agendes eliminades	47
cites cancel·lades	3.239
agendes creades	4.448
Formulari cita-e	563
Atenció telefònica	
telefonada rebuda cita (sol·licitud/canvi)	10.885
telefonada rebuda (consultes/contestador/UD)	8.295
telefonada rebuda gestió (organismes)	746
telefonada emesa cita/contestador	8.074
telefonada emesa (consulta/UD)	869
telefonada emesa gestió (organismes)	645
Preparació expedients	
edició d'enquestes	33.631
edició d'etiquetes	5.764
Preparació valises/capses	
Preparació valises/capses	906
Correu postal	
cartes de cites enviades	29.120
cartes retornades gestionades	2.768
cartes de resultats enviades	22.911
telegrams	34

Sistemes gestors de cites	
nre. d'agendes introduïdes en HIS	933
nre. de llistes extretes de RIS	575
nre. gestió lectures discordants	1.794
nre. d'expedients UD (preparació)	810
nre. d'expedients UD (gestió)	198
nre. d'agendes UD (HUSE)	56
Gestió exploracions	
exploracions TER	718
exploracions radiològiques	5.267
concordances	23.057
nre. fitxes UD	1.030
modificació fitxes UD	1.204
nre. fitxes histopatologia i citologia	484
Resolució incidències	
TER	67
RAD	40
PAC	48
consultes HCE	8.164
UD	207
Arxiu	
cerca d'expedients	5.121
arxiu d'expedients	9.300
Certificats activitat	
certificats TER	168
certificats RAD	206
Informes	
Informes procés	86

2. Programa de Detecció Precoç de Càncer Còlon i Recte de les Illes Balears

El Programa de Detecció Precoç de Càncer de Còlon i Recte (PDPCCR-IB) es va presentar el 21 de gener del 2015.

L'objectiu principal és reduir la incidència i mortalitat per càncer de còlon i recte mitjançant les tècniques diagnòstiques de determinació de sang oculta en femta utilitzant el test immunològic (TSOF) d'OC-Sensor® amb punt de tall en 100 µgHb / ml buffer i la colonoscòpia en els casos en què aquesta s'indiqui. Amb això, es pretén la detecció i el tractament de les lesions premalignes de còlon i recte i del càncer en estadis inicials.

És un programa dirigit a homes i dones de 50-69 anys residents a les Illes Balears per tal d'assolir una participació del 40 %-50 % en la primera ronda i de més del 65 % en les successives. Tot això garantint la coordinació correcta dels diferents nivells sanitaris implicats com ara la Direcció General de Salut Pública i Participació, les oficines de farmàcia col·laboradores, Atenció Primària i Atenció Especialitzada, concretament els serveis d'anàlisi clíniques, digestiu i anatomia patològica.

Les invitacions per participar en el Programa són biennals, i hi ha una sèrie d'exclusions temporals o definitives que es tenen en compte per fer correctament l'elecció dels participants vàlids als quals convidar.

A causa de les proves diagnòstiques utilitzades, la finalitat del Programa és assegurar el seguiment i la continuïtat assistencial en els centres de salut i hospitals, amb un nivell òptim de qualitat en totes les proves i en els tractaments, i el seguiment que han de fer els participants. Per això, s'estableix un pla de qualitat que permet mesurar l'evolució tant de l'impacte del Programa com del procés mateix, utilitzant els indicadors i valors de referència de les guies de qualitat reconegudes¹.

Planificació:

El PDPCCR s'ha iniciat amb la població dels sectors sanitaris de Tramuntana (Mallorca), Menorca, Eivissa i Formentera, designada segons els seus hospitals de referència que són l'Hospital Comarcal d'Inca, l'Hospital General Mateu Orfila, l'Hospital Can Misses i l'Hospital de Formentera.

Com s'ha indicat anteriorment, la població diana objecte del programa són els homes i dones de 50-69 anys d'edat.

S'ha utilitzat la base de dades de la targeta sanitària individual (TSI) a data de novembre de 2014.

La població diana apareix desglossada en les taules següents: taules 1 a 5.

Taula 1. Població diana total

¹ European guidelines for quality assurance in Colorectal Cancer screening and diagnosis y Red Española de Programas de Cribado de Cáncer.

	ILLES BALEARS					
EDAT	50-54	55-59	60-64	65-69	50-69	Total
DOS SEXES	73.485	61.124	54.199	48.129	236.937	111.1674
HOMES	36.779	30.982	26.272	23.438	117.471	554.603
DONES	36.706	30.142	27.927	24.691	119.466	557.071

Taules 2, 3, 4 i 5: població diana per participar a 2015-2016.

	TRAMUNTANA				
EDAT	50-54	55-59	60-64	65-69	Total 50-69
DOS SEXES	8.125	6.740	5.532	5.155	25.552
HOMES	4.170	3.377	2.792	2.547	12.886
DONES	3.955	3.363	2.740	2.608	12.666

	MENORCA				
EDAT	50-54	55-59	60-64	65-69	Total 50-69
DOS SEXES	6.204	5.214	4.507	4.236	20.242
HOMES	3.096	2.605	2.303	2.059	10.063
DONES	3.108	2.690	2.204	2.177	10.179

	EIVISSA				
EDAT	50-54	55-59	60-64	65-69	Total 50-69
DOS SEXES	8.879	7.790	6.174	5.184	28.027
HOMES	4.541	3.942	3.168	2.677	14.328
DONES	4.338	3.848	3.006	2.507	13.699

	FORMENTERA				
EDAT	50-54	55-59	60-64	65-69	Total 50-69
DOS SEXES	576	461	380	337	1.754
HOMES	309	252	201	168	930
DONES	267	209	179	169	824

La 1a ronda amb la població anterior es farà en 2 anys, convidant aproximadament a un 50 % de la població cada any.

El 2015 s'han iniciat les invitacions amb les persones de 69 anys i tot seguit les de la resta d'edats de forma aleatòria i en nombre similar d'homes i dones.

El cronograma de tramesa de cartes s'indica a la taula 6:

Taula 6. Dates d'inici i fi de tramesa de cartes

	Inici de la tramesa	Fi de la tramesa
Tramuntana	6 de febrer	10 de novembre
Menorca	18 de febrer	15 d'octubre
Eivissa	20 d'abril	10 de novembre
Formentera	20 d'abril	10 de novembre

Els nivells sanitaris implicats en el desenvolupament del Programa han estat:

a) Servei de Prevenció de la Malaltia de la Direcció General de Salut Pública i Participació amb l'Oficina Tècnica del Programa (OTP). Les funcions són:

- difusió
- disseny
- tramesa de cartes
- gestió de TSOF
- gestió de cites de la consulta de cribratge (en TSOF+)
- seguiment i gestió del procés assistencial
- informació
- avaluació, control de qualitat i seguiment del Programa

b) Oficines de farmàcia.

c) Atenció primària dels sectors sanitaris de Tramuntana, Menorca, Eivissa i Formentera.

d) Atenció especialitzada (serveis d'admissió, sistemes d'informació, digestiu i anatomia patològica).

Activitats:

a) Resultats

- L'activitat s'ha duit a terme a partir de la base de dades cedida per targeta sanitària individual (TSI), amb la població d'homes i dones de 50 a 69 anys. Aquesta base de dades s'ha depurat amb les exclusions definitives i temporals definides per al Programa. Han resultat:

Taula 7. Població diana i convidada per sectors i total

	Tramuntana	Menorca	Ibiza	Formentera	TOTAL
Població Diana Objectiu del Programa (dels sectors actuals / 2 anys: 2015-16)	25.552	20.242	28.027	1.754	75.575
Població Diana Objectiu del programa per al 2015	17.402	9.592	11.989	1.442	40.425
Exclusions inicials en BBDD	374	128	174	5	681
Població elegible/invitable	17.028	9.464	11.815	1.437	39.744
Exclusions durant el programa	1.246	794	396	36	2.472
Població amb invitació vàlida	14.647	7.516	7.450	622	30.235

- Tota l'activitat pròpia del Programa està plasmada en les estadístiques que es presenten en l'annex 1.
- Les dades més rellevants són:
 - Població convidada: 39.744 (homes: 50,7 % i dones: 49,3 %).
 - Invitacions vàlides: 30.235.
 - Cobertura de la població convidada el 2015: 81,1 %.
 - Cobertura poblacional: 17,1 %.
 - Taxa de participació: 41 % (homes: 51 % i dones: 49 %).
 - TSOF realitzades: 12.267.
 - Taxa de TSOF positius: 6,1 (homes: 6 % i dones: 7 %).
 - Consultes de cribratge: 590.
 - Colonoscòpies: 426.
 - Biòpsies: 1.559/peces quirúrgiques: 11.
 - Carcinoma invasor: 19.
 - Carcinoma *in situ*: 11.
 - Adenomes de grau alt: 24.
 - Altres adenomes i pòlips: 276.
 - Sense lesions: 28.

b) Coordinació

- Reunions amb el Servei de Salut (Direcció Assistencial, Direcció d'Infermeria).

- Reunions amb el servei d'informàtica (Conselleria de Salut).
- Reunions amb la Gerència de l'HGMO.
- Reunió de seguiment amb el COFIB.
- Reunions amb el servei de digestiu de l'HCIN.
- Coordinació telefònica amb l'HCM i l'HF.
- Reunions amb el coordinador clínic del Programa.

c) Informació

Amb la col·laboració de l'AACC s'han fet reunions informatives a la població a:

- Inca
- Mancor de la Vall
- Pollença
- Maria de la Salut
- Taula informativa el 31 de març a Inca

3. Programa de Detecció Precoç de Malalties Endocrinometabòliques

Activitats fetes:

- Detecció precoç de les metabolopaties obligatoris dins la cartera de serveis comuns de l'SNS.
- Compra i reparació d'equips i materials diversos.
- Reunions amb el laboratori d'anàlisis clíniques de l'HUSE.
- Preparació de la nova aplicació informàtica amb les 4 noves malalties endocrinometabòliques.

Nombre de naixements registrats:

De 01/01/2015 fins a 31/12/2015

Mallorca

Menorca

Eivissa

Formentera

Altres

4. Programa de Detecció Precoç d'Hipoacúsies Neonatal i Escolar a les Illes Balears

	VISITES METGE	PROVES INFERMERIA	PROVES METGE						
2015	1a	2a	IMP	ATL	ATS	OEAs	aABR PE/ee	Expl. nin sord	
GENER	60	24	74	69	8	11	2	0	
FEBRER	62	32	78	66	20	11	8	0	
MARÇ	53	35	74	58	19	8	2	5	
ABRIL	61	46	89	81	23	13	3	3	
MAIG	54	33	78	75	6	6	5	4	
JUNY	71	36	95	86	27	14	2	0	
JULIOL	32	66	80	70	18	11	6	7	
AGOST	19	33	33	29	14	12	5	2	
SETEMBRE	21	41	47	36	21	13	6	0	
OCTUBRE	15	35	38	29	18	8	9	2	
NOVEMBRE	24	46	66	45	28	6	3	3	
DESEMBRE	30	38	56	44	23	4	5	5	
TOTAL	502	465	808	688	225	117	56	31	

IMP

impedanciometria

ATL

audiometria tonal liminar

ATS

audiometria tonal supraliminar

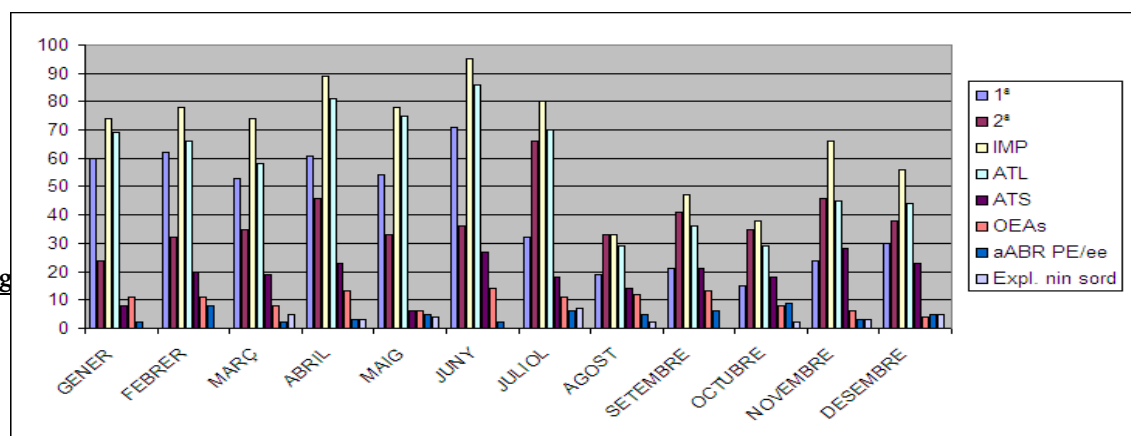
OEa

otoemissions acústiques

aABR /PEee

potencials evocats auditius

Cribratge

Nounats	3 mesos	6 mesos	12 mesos	24 mesos	Total
85	36	26	25	21	193

Nins diagnosticats amb sordesa

Nounats	Escolars	Total
3	19	22

Cribatge auditiu escolar curs 2014-2015

	Unitat central	Inca	Eivissa i Formentera	Menorca	Total
Nins matriculats	7.524	2.067	1.521	984	12.096
Nins revisats	6.119	1.795	1.314	941	10.169
Cobertura	81 %	87 %	86 %	96 %	84 %

*La informatització actual no permet treure resultats del cribatge auditiu escolar. S'està fent feina per poder disposar d'aquestes dades el proper curs.

5. Tabaquisme i salut laboral

En el darrer trimestre de 2015 la Direcció General ha elaborat un informe sobre la situació actual del tabaquisme a les Illes Balears, disponible en el web. Com a conclusions principals de l'informe, cal destacar una lleugera pujada de la venda de cigarrets en els anys 2014 i 2015 després més de 10 anys de descensos progressius. Igualment, s'ha de destacar un descens acusat del nombre de grups de deshabitació tabàquica, que la prevalença de consumidors diaris és més baixa a les Balears que a la resta del país i, per acabar, que la mortalitat atribuïble al tabac ha disminuït en quasi dos punts a la nostra comunitat autònoma.

Es va crear un grup de treball integrat per professionals d'Atenció Primària, Atenció Hospitalària, Salut Pública i Farmàcia Comunitària que va prioritzar tres eixos d'actuació:

- Formació de professionals sobre l'abordatge del tabaquisme.
- Protecció dels espais sense fum des d'una doble perspectiva: les inspeccions per vetlar pel compliment de la llei i la promoció de la salut.

- L'accés a derivats de la nicotina per a pacients hospitalitzats amb patologies relacionades amb el tabac.

Quant a salut laboral es varen mantenir diverses reunions amb la Direcció General de Salut Laboral de la Conselleria de Treball per col·laborar en el Pla de Salut Laboral 2016-2020. Es va assumir el control i es va actualitzar el Registre de Treballadors Exposats a l'Amiant.

6. Docència i Investigació

Activitats de docència, formació i investigació relatives al Programa de Detecció Precoç del Càncer de Mama a les Illes Balears:

- Sessions clíniques a l'Oficina Tècnica del Programa.
- Sessions clíniques en els centres de salut.
- Sessió clíniques en els serveis de radiologia.
- Revisió del protocol diagnòstic.
- Ponència en el Curs d'actualització de càncer de mama.
- Assistència a la reunió anual de "Programas de cribado de cáncer".
- Participació en estudis d'investigació FIS: DDM-Spain i VAR-DDM amb l'Institut Carlos III.

Activitats de formació i docència del Programa de Detecció Precoç del Càncer de Còlon i Recte de les Illes Balears:

- Assistència a la XVIII Reunió Anual de la Xarca de Programes de Cribratge de Càncer (País Basc).
- Assistència a la XXVI Escola de Salut Pública de Maó el setembre de 2015.
- Presentació del PDPCCR-IB en la sessió formativa de la Conselleria de Salut el dia 26 d'octubre de 2015.

COORDINACIÓ DE VACUNES

1. Introducció

La Coordinació de Vacunes de Salut Pública té per objectius la protecció davant les malalties seroprevenibles de la població general i d'alguns grups o situacions específiques de major risc per a la malaltia o per a l'exposició.

Per això es duen a terme programes d'immunització, tant infantil com d'adults. Aquests programes són de cobertura universal i gratuïts, independentment de la cobertura sanitària de les persones a les quals es dirigeixen.

La Coordinació de Vacunes elabora les recomanacions alhora que dissenya i gestiona els programes, mentre que l'administració de les vacunes es du a terme principalment en els centres de salut i, a més a més, en les mútues laborals, centres residencials i consultes i centres privats que s'han donat d'alta com a centres de vacunació.

Aquests programes són els següents:

a) Vacunació sistemàtica infantil 2015

Edat	Vacunes				
2 mesos	Diftèria, tètan, tosferina	Hepatitis B	<i>H. influenzae b</i>	Polio I- II- III	Meningococ C
4 mesos	Diftèria, tètan, tosferina	Hepatitis B	<i>H. influenzae b</i>	Polio I- II- III	Meningococ C
6 mesos	Diftèria, tètan, tosferina	Hepatitis B	<i>H. influenzae b</i>	Polio I- II- III	Meningococ C
15 mesos	Xarampió, rubèola, parotiditis				
18 mesos	Diftèria, tètan, tosferina		<i>H. influenzae b</i>	Polio I- II- III	
3 anys	Xarampió, rubèola, parotiditis				
6 anys	Diftèria, tètan, tosferina				
12 anys	Varicel·la *				
14 anys	Diftèria, tètan	Virus del papil·loma humà **			

*Exclusivament els nins i les nines que no han passat la malaltia.

** Només les nines.

b) Vacunació d'adults:

- Continuació de les pautes infantils: diftèria i tètan, una dosi de record entre els 50 i els 65 anys.
- Vacunació amb pauta completa d'adults no vacunats en la infància de tètan, diftèria i vacuna triple vírica (xarampió, rubèola i parotiditis), amb èmfasi especial a dones en edat fèrtil susceptibles.
- Vacunació contra la varicel·la a les dones susceptibles en edat fèrtil.
- Vacunació contra la tos ferina durant el 3r trimestre de l'embaràs.
- Pneumococ 23 valències: vacunació, amb dosis única, a residents en centres geriàtrics.

c) Vacunació antigripal:

- Persones de més de 64 anys.
- Embarassades.
- Patologies de risc.
- Treballadors sanitaris.
- Treballadors de serveis essencials de la comunitat.

d) Vacunacions no sistemàtiques:

- Profilaxi postexposició de tètan.
- Profilaxi pre i postexposició de ràbia. La vacuna s'administra en el centre de vacunacions de salut pública.
- Vacunació de contactes susceptibles de casos en altres malalties seroprevenibles quan la situació epidemiològica ho aconsella.
- Vacunació de grups de risc, amb vacunes incloses en el calendari de vacunacions sistemàtiques i altres que no hi estan, com és la vacuna contra el meningococ del grup B.

2. Activitats

Modificacions en els programes de vacunació

- Calendari de vacunació infantil:
 - Vacunació contra el virus del papil·loma humà (VPH): passa a administrar-se a l'edat de 12 anys. Durant la fase d'adequació al nou calendari, en els anys 2015 i 2016, es vacunen dues cohorts de nines.
- Altres programes:
 - Vacunació contra el VPH en dones conitzades per lesions premalignes de càncer de coll uterí.
 - Vacunació contra el meningococ del grup B a persones amb risc augmentat d'exposició (professionals sanitaris en contacte amb el meningococ B i contactes de casos) o de patir complicacions greus per la malaltia (persones que presenten

algunes condicions definides o persones que ja han patit una infecció per meningococ de qualsevol tipus).

- Vacunació de les embarassades contra la tos ferina, amb l'objectiu de prevenir casos greus en lactants de menys de 2 mesos de vida, edat de la 1a dosi de vacuna. Novembre de 2015.

Activitats d'informació

A la població:

- Vacunacions escolars: informació als pares i a les mares dels nins dels cursos que han de rebre alguna vacuna, segons l'any de naixement, i a la direcció dels centres escolars. La informació es dirigeix a tots els centres escolars de les Illes Balears i els cursos diana són els següents:
 - Infantil de 3 anys: triple vírica
 - Primer curs d'educació primària: diftèria, tètan, tos ferina acel·lular i poliomielitis. Triple vírica (cohorts que completen el calendari anterior).
 - Cinquè curs d'educació primària: varicel·la.
 - Tercer curs d'ESO: diftèria, tètan (nins i nines) i virus del papil·loma humà (només nines).
- Vacunació antigripal: informació a la població general de les característiques de la campanya anual: grups de risc, dates i llocs de vacunació.
- Documents informatius publicats en el web de vacunes:
 - Vacunació contra la tos ferina d'embarassades.
 - Vacunació contra el VPH.
- Intervenció en els mitjans de comunicació per tractar temes de vacunació:
 - Presentació de la campanya de vacunació antigripal.
 - Entrevistes en mitjans diversos, principalment ràdio: 8.

Als professionals de la salut:

- Vacunacions escolars i vacunació antigripal: característiques tècniques i procedimentals de la campanya anual.
- Informació general: remodelació de la web de vacunacions de les Illes Balears, amb informació tècnica i de procediments relativa a les activitats de vacunació. Tot i que és oberta a tota la població, va dirigida fonamentalment als professionals sanitaris:
 - Vacunació contra la tos ferina.
 - Guia de vacunació contra l'hepatitis B.
 - Recomanacions de vacunació contra la varicel·la en grups de risc.
- Participació en l'elaboració de fulls de vigilància epidemiològica en temes relacionats amb vacunacions.

Consultes personals per telèfon, correu electrònic o presencials d'informació i suport tècnic a demanda dels professionals sanitaris i informació davant demandes dels usuaris: durant el 2015 s'han atès aproximadament 10.000 consultes.

Grups de treball:

- Ponència de vacunacions: revisió d'indicacions i recomanacions de vacunes, resposta a situacions puntuals, elaboració de les especificacions tècniques per a compres de vacunes. Nombre de reunions: 13.
En el 2015 es varen revisar:
 - La pauta de vacunació contra el pneumococ en grups de risc.
 - La vacunació contra la varicel·la en grups de risc.
- Comitè assessor de vacunacions: coordinació, presentació de propostes, recomanacions i informació sobre vacunacions. Nombre de reunions: 4.
- Participació en les activitats de control de contactes i brots de malalties transmissibles: vacunació de contactes de casos d'hepatitis A en els àmbits familiar i escolar.
- Participació amb altres grups de treball:
 - Comissió Farmacoterapèutica Autònoma, en temes relacionats amb vacunes (ús de la vacuna contra el meningococ B).
 - Convocatòria i coordinació d'un grup de treball per a la implantació de la vacunació contra el VPH de dones conitzades a causa de lesions CIN2+.

Registre de vacunacions:

- Registre:
 - Altes manuals en el registre: aproximadament 14.000 individus.
 - Introducció manual de vacunes procedents de fonts diverses, no informatitzades.
 - Validació dels registres de vacunacions trameses electrònicament per centres de vacunació diversos: aproximadament 330.000 registres.
 - Elaboració dels requisits funcionals, en coordinació amb els responsables funcionals de l'OTIC per a Atenció Primària, del registre de vacunacions per a les modificacions previstes.
 - Elaboració dels requisits funcionals, en coordinació amb els responsables funcionals de l'OTIC per a hospitals, del registre de vacunacions per a les modificacions previstes. Aquest mòdul va passar la fase de pilotatge i està pendent de la Subdirecció de Tecnologia i Sistemes d'Informació del Servei de Salut a obrir-lo a tots els professionals dels hospitals públics.
- Càlcul de cobertures: els problemes de transmissió de la informació de les vacunacions realitzades a Atenció Primària del Servei de Salut persisteixen. A més, s'han detectat deficiències importants en la declaració de les vacunacions

des d'alguns centres privats i mútues laborals i, també, en el registre de determinades vacunes realitzades en l'àmbit assistencial públic. El 2015 aquests problemes s'han agreujat i en maig de 2016 no ha estat possible obtenir cobertures de cap de les vacunes administrades.

Gestió de les vacunes:

- Recepció, emmagatzemament, manteniment, distribució i control d'estocs de les vacunes, aproximadament 360.000 dosis.
- Gestió de 21 contractes amb una despesa de 3.592.254,48 €.

Altres activitats de la Coordinació de Vacunes:

- Coordinació de la unitat a través de reunions periòdiques del personal: 27.
- Coordinació amb el personal responsable de les vacunacions a Menorca i Eivissa.
- Participació en la coordinació de la DG de Salut Pública i Participació, a través de reunions periòdiques: 20.
- Coordinació del grup de treball de la campanya de vacunació antigripal.
- Programa de vacunacions escolars: cartes informatives als pares dels infants en les edats en què està prevista qualche dosi de vacuna, a través dels centres escolars:
 - 4rt d'educació infantil: 11.600 cartes.
 - 1er d'educació primària: 12.500 cartes.
 - 2n d'ESO: 11.900 cartes.
 - Nines que complien 13 i 14 anys dins el 2015 per a la vacunació del VPH: 11.250 cartes.
- Activitat com a centre de vacunacions:
 - Vacunació antiràbica: se n'han administrat 244 dosis.
 - Vacunació escolar contra el VPH:
 - i. Vacunes administrades: 1.394.
 - ii. Escoles visitades: 17.

Altres activitats:

- Observatori de la Infància i l'Adolescència de les Illes Balears: recollida i tramesa d'informació.
- Gestió de les guies de lactància materna: tramitació de la impressió; 5.450 exemplars: 5.000 en català/castellà i 450 en àrab.
- Distribució de les guies als centres de salut, hospitals de Mallorca i als centres insulars de Menorca i Eivissa.

- Gestió del document de salut infantil: contractació per a la impressió de 7.000 exemplars.
- Activitats relacionades amb els programes escolars: suport administratiu per a la distribució de material al programa de cribratge d'hipoacúsia i PADI a 1r d'educació primària (25.000 cartes).
- Activitats relacionades amb l'Estratègia d'alimentació saludable i vida activa:
 - Seguiment 2n i 3r trimestre dels menús de les adjudicatàries de menjador escolar 2014 als CEIP: valoració i informe posterior de 12 menús.
 - Campanya de valoració de menús en centres concertats o privats: obtenció, valoració i informe de 72 menús. Reunions amb els implicats: 2.
 - Revisió dels plecs tècnics per a l'adjudicació dels serveis de menjadors escolars i de les cafeteries escolars 2015.
 - Valoració dels menús de les ofertes de les empreses licitadores per a la contractació del servei de menjador escolar CEIP (15 menús).
 - Participació en el projecte "Sabor del Mediterrani", que pretén recuperar la dieta mediterrània en els restaurants.
- Col·laboració amb altres serveis: suport administratiu a Epidemiologia durant una baixa maternal: introducció de registres de les MDO numèriques i altres tasques administratives.

Activitats de formació i investigació:

- Docència als professionals sanitaris:
 - Sessions a Atenció Primària: 4.
 - Sessió als alumnes d'infermeria: 1.
- Tutorització de pràctiques dels alumnes de grau i especialitat d'infermeria.
- Investigació:
 - Projecte CIBER/REGER: Red Española de Registros de Enfermedades Raras. Investigadora principal a les Illes Balears. Anys 2012-2015. Finançament IRDiRC. Antònia Galmés Truyols.
- Organització de cursos i jornades, amb participació com a docents:
 - Programa de formació de introducció a la evaluació econòmica de intervenciones sanitarias (farmacoeconomía). Fundamentos y aplicación práctica. Palma, maig 2015.
 - Jornada de actualización en vacunas: indicaciones específicas de vacunación en mujeres adultas. Acadèmia Mèdica Balear i DG de Salut Pública i Consum. Palma, abril 2015.
 - El futuro de la vacunación: certezas y evidencias. Asociación Española de Vacunología i la DG de Salut Pública i Consum. Palma, juny 2015.
 - Jornada sentinella de grip, Servei d'Epidemiologia.
 - Sessions en els centres de salut: revisió del calendari de vacunació infantil.
- Docència en cursos i jornades organitzades per altres serveis, institucions i entitats:

- Avances de Pediatría, Servei de Pediatria HUSE.
- Actualización en vacunas 2015, Servei de Microbiologia HUSE.
- Assistència dels tècnics del programa de vacunacions (inclosos els dels centres de sanitat de Menorca i Eivissa) a cursos, jornades i congressos:
 - VII Reunión de expertos: Luces y sombras en la vacunación antineumocócica conjugada. Pzifer. Madrid.
 - Advisory Board. Drivers of future for PCV vaccination programs. GSK. Leuven.
 - Jornada de actualización científica sobre vacunas. Sanofi. Sevilla.
 - XXIII Jornadas Internacionales sobre Actualización en Vacunas. Hospital 12 de Octubre. Madrid.
 - Foro de discusión sobre la gripe. Asociación Española de Vacunología. Madrid.
 - Congrés ESPID 2015. European Society for Paediatric Infectious Diseases Leipzig.
 - II Congreso Ibero-americano de Epidemiología y Salud Pública. Sociedad Española de Epidemiología. Santiago de Compostela.
 - Vacunas 2015. Curso de actualización. Hospital de la Vall d'Hebron. Barcelona.
 - 6e Taller Interactivo Infectológico. Facultad de Medicina. Universidad de Santiago de Compostela.
 - Casos prácticos en Vacunas para Enfermería. Asociación Española de Vacunología. Cours en línia.
- Participació en la creació del grup d'investigació de salut pública. IdISPa.
- Publicacions:
 - Zoni AC, Domínguez Berjón MF, Barceló E, Esteban Vasallo MD, Abaitua I, Jiménez Villa J, Margolles Martins M, Navarro C, Posada M, Ramos Aceitero JM, Vázquez Santos C, Zurriaga Llorens O, Astray Mochales J; Spain-RDR Group. Identifying data sources for a national population-based registry: the experience of the Spanish Rare Diseases Registry. Public Health. 2015 Mar;129 (3):271-5. doi: 10.1016/j.puhe.2014.12.013. Epub 2015 Feb 16.
 - Giménez-Duran J, Galmés-Truyols A, Luque-Fernández MÁ, Bonilla-Vargas LA, Bosch-Isabel C, Nicolau-Riutort A, de Mateo-Ontañón S. Assessment of tuberculosis surveillance by capture-recapture in the Balearic Islands, Spain, 2005-2007. Enferm Infecc Microbiol Clin. 2015 Nov;33(9):613-6. doi: 10.1016/j.eimc.2014.10.008. Epub 2014 Dec 12. PubMed [citation] PMID: 25496769.
- Comunicacions a congressos:
 - Mercedes Caffaro Rovira, Antònia Galmés Truyols. Registro poblacional de enfermedades raras de las Islas Baleares. Esclerosis lateral amiotrófica del Registro poblacional de enfermedades raras de las Islas Baleares. II Congreso Ibero-americano de Epidemiología y Salud Pública. Sociedad Española de Epidemiología. Santiago de Compostela.

- Mercedes Caffaro Rovira, Antònia Galmés Truyols. Distrofias retinianas hereditarias, registro enfermedades raras de Baleares: validación y anàlisis. II Congreso Ibero-americano de Epidemiología y Salud Pública. Sociedad Española de Epidemiología. Santiago de Compostela.

COORDINACIÓ AUTONÒMICA DE DROGUES I DE L'ESTRATÈGIA DE LA SIDA

La Coordinació de Drogues, d'acord amb la Llei 4/2005, de 29 d'abril, s'encarrega de la coordinació de les actuacions en matèria de drogues que es duen a terme a les Illes Balears. Mitjançant el Pla d'Addiccions i Drogodependències de les Illes Balears (PADIB) es planifiquen, coordinen i executen actuacions emmarcades en diferents àrees d'intervenció: prevenció, tractament, inserció, formació i sistemes d'informació.

L'estratègia de VIH/sida a les Illes Balears suposa el marc de referència essencial per al disseny del pla operatiu que es defineix bianualment. Aquesta planificació es du a terme tenint en compte les pautes que marca l'estratègia en relació amb els objectius següents: prevenir l'aparició de noves infeccions per VIH i reduir l'impacte negatiu personal i social de l'epidèmia, i millorar així la qualitat de vida de les persones afectades per VIH/sida.

1. Planificació i coordinació de les actuacions en matèria de drogues i altres addiccions a les Illes Balears

El PADIB manté coordinacions periòdiques, tant en l'àmbit estatal com autonòmic, amb representants de la xarxa d'abordatge a les addiccions, tant de l'Administració pública com d'organismes i entitats comunitàries. Així doncs, durant l'any 2015 s'han dut a terme les actuacions següents:

- Participació en les reunions interautonòmiques convocades des del Pla Nacional Sobre Drogues.
- Coordinació amb el Pla Nacional de Drogues per a l'elaboració de les enquestes ESTUDES i EDADES.
- Coordinació amb la Conselleria d'Educació i Universitat, mitjançant:
 - a) La col·laboració amb la Direcció General d'innovació i Comunitat Educativa i la Direcció General de Formació Professional i de Formació del Professorat, per a la formació del professorat i per a la difusió de programes de prevenció escolar.
 - b) Participació en la Comissió Salut-Educació per informar sobre les iniciatives que es duen a terme en prevenció de drogodependències i addiccions, així com en la preparació i seguiment de la convocatòria de centres promotors de salut.
- Coordinació amb els equips de prevenció dels consells insulars d'Eivissa, Formentera, Mallorca i Menorca, així com amb els distints ajuntaments.

- Coordinació amb les diferents entitats que realitzen tractament: Servei de Salut, consells insulars de Mallorca, Menorca i Eivissa, Projecte Home.
- Coordinació amb la Delegació del Pla Nacional sobre Drogues (PNSD) per a:
 - a) L'elaboració de la memòria del Pla Nacional Sobre Drogues 2015.
 - b) L'elaboració dels projectes presentats per a les subvencions amb càrrec al fons de béns decomissats per tràfic de drogues i altres delictes relacionats (concepte 458) per realitzar programes sobre drogodependències.
 - c) La participació en els grups de treball per a les actuacions del Pla d'Acció 2013-2016.
 - d) Les valoracions dels programes de la convocatòria d'IRPF.
 - e) Col·laboració amb el Sistema Espanyol d'Alerta Primerenca.
- Coordinació amb la xarxa d'entitats i institucions relacionades en l'atenció a les drogodependències i altres addiccions.
- Manteniment del servei CRIDA (Centre de Resposta Immediata sobre Drogodependències i altres Addiccions). Servei telefònic i en línia amb la finalitat de donar informació, orientació i assessorament a joves, població en general, professionals i famílies sobre qualsevol tema relacionat amb les addiccions. Total de consultes: 170.

2. Accions de prevenció de les drogodependències i altres addiccions en tots els nivells i àmbits

L'Àrea de Prevenció és considerada, d'acord amb la Llei 4/2005, de 29 d'abril, com l'eix i l'objectiu principal de les actuacions que s'han de dur a terme a la nostra comunitat. El PADIB du a terme accions en els àmbits educatiu, familiar i comunitari:

En l'àmbit educatiu:

Amb l'objectiu de potenciar el factor de protecció enfront del consum de drogues i fomentar les actituds i els hàbits saludables, així com dotar el professorat i els centres educatius d'eines pedagògiques per al maneig de situacions relacionades amb les addiccions:

- S'han ofert als centres educatius de les Illes Balears, en coordinació amb la Direcció General d'Innovació i Comunitat Educativa de la Conselleria d'Educació i Universitat, programes de prevenció de drogodependències i

addiccions, dirigits tant a educació infantil i primària (programa “Bon dia salut” —promoció d’hàbits saludables— <<http://dgsalut.caib.es/www/infodrogues/catalegprevencio/inicio.html>>) com a educació secundària (amb el programa “Decideix” —prevenció de drogodependències i addiccions i abordatge d’habilitats socials i de decisió— <<http://dgsalut.caib.es/www/infodrogues/catalegprevencio/inicio.html>> i el programa “Respir@ire” —programa de prevenció de consum de tabac— <<http://dgsalut.caib.es/www/infodrogues/catalegprevencio/respiraire/index.html>>).

- S’ha dinamitzat la implementació dels programes preventius esmentats a la zona de Palma i Marratxí, a partir de la contractació d’una educadora social.
- S’ha fet el pilotatge d’un programa de prevenció de consum de cànnabis “THC, supera el repte” per a educació secundària i concretament amb alumnes de formació bàsica. Hi participaren alumnes d’FP bàsica de 4 centres educatius de Mallorca.
- S’han duit a terme espais de coordinació amb els equips de prevenció dels consells insulars d’Eivissa, Formentera, Menorca i Mallorca, per a la dinamització dels programes preventius esmentats.
- El curs escolar 2014-2015, els resultats d’aplicació d’aquests programes escolars a les Illes Balears han estat els següents:

	Alumnes	Professorat
Educació primària (programa “Bon dia salut”)	7.151	289
Educació secundària (programes “Decideix” i “Respir@ire”)	3.539	109

- A fi d’implicar els alumnes i centres educatius en la prevenció del consum de tabac es va fer un concurs de pòsters i clipmetratges dirigit a alumnes de darrer cicle de primària i d’ESO. Es presentaren 31 treballs, dels quals es determinà un guanyador per educació primària i dos per educació secundària. Coincidint amb el Dia Mundial sense Tabac es varen lliurar els premis i es va presentar la campanya de sensibilització. Es varen editar 5.000 exemplars dels pòsters guanyadors i 5.000 targetes.
- S’ha fet el seguiment i control de l’ús dels programes en línia de prevenció propis del PADIB. S’han realitzat millores tècniques (codi d’accés) en els

programes preventius en línia del PADIB per poder tenir coneixement dels centres educatius interessats a aplicar-los i poder-ne fer un seguiment.

- S'han duit a terme accions d'informació i sensibilització en l'entorn universitari. Aquestes accions es basaren en la formació i capacització d'una xarxa d'agents promotors de salut dins la universitat, els quals es varen encarregar de dur a terme activitats dirigides a multiplicar els missatges preventius. 47 universitaris es varen interessar a formar-se i finalment accediren a la formació 15 alumnes. Una de les accions va ser convocar un concurs de fotografia amb el lema #mésquealcohol. Aquest concurs anava dirigit a la població universitària en relació amb les alternatives saludables al consum d'alcohol en l'àmbit festiu, coincidint amb la commemoració del Dia sense Alcohol. A més, es varen fer un total de 5 accions de sensibilització.
- S'ha dissenyat, fet i tutoritzat un curs de formació en línia en "Prevenició de les addiccions" de 20 hores de durada i dirigit a docents, a través de la plataforma de formació a distància de la Direcció General d'Innovació i Comunitat Educativa de la Conselleria d'Educació i Universitat. Iniciaren la formació 26 professionals, 20 dels quals obtingueren la certificació.
- S'han editat 10.000 exemplars del programa de prevenció selectiva "Una nit de festa" adreçat als joves.
- S'ha adquirit material complementari per a les accions de sensibilització i informació sobre la prevenció del consum d'alcohol. Es compraren 32 ulleres simuladores d'estat d'embriaguesa.

En l'entorn familiar:

Amb l'objectiu d'informar i sensibilitzar les famílies en el reforç d'hàbits saludables i incrementar els factors de protecció dels infants, s'ha ofert material divers als centres educatius:

- Els programes de prevenció escolar d'educació primària ("Bon dia, salut") i d'educació secundària ("Decideix" i "Respir@ire") disposen de material informatiu destinat a les famílies dels alumnes que realitzen els programes escolars.

En l'entorn comunitari:

Per tal de sensibilitzar la ciutadania sobre la problemàtica de les addiccions i sobre la importància de dur a terme actuacions implicant tota la comunitat, així com implicar i

formar els agents comunitaris amb aspectes relacionats amb la prevenció de les addiccions, s'ha duit a terme:

- Plataforma per un Oci de Qualitat: és un espai de coordinació, discussió i planificació entre les administracions, la indústria hotelera i recreativa i les entitats socials que participen en la Plataforma. Realització d'un informe d'avaluació de la Plataforma del període 2011-2014.
- Campanyes de sensibilització. S'han commemorat 4 dies relacionats amb drogodependències i addiccions, per als quals s'han programant actuacions diferents. S'ha editat material d'informació i sensibilització. Per al Dia Mundial sense Tabac s'editaren 10.000 díptics i 3.000 pòsters i 5.000 fulls de mà. S'han publicat notes de premsa. S'han duit a terme actuacions de sensibilització i informació. S'ha dissenyat la imatge per a campanyes de prevenció de consum d'alcohol.
- Renovació dels dominis web sobre prevenció del consum d'alcohol "no podem seguir mirant a un altre costat" i l'app informativa per a famílies.
- Servei de detecció de noves substàncies i coordinació amb el Sistema Estatal d'Alerta Primerenca (SEAT).

3. Garantir una oferta de qualitat a la xarxa d'atenció a les drogodependències i altres addiccions

La Llei sobre drogodependències i altres addiccions de les Illes Balears estableix els principis bàsics, entre d'altres, del model balear d'atenció a la població drogodependent:

-L'oferta terapèutica ha de ser individualitzada, accessible, diversificada, flexible i de caràcter interdisciplinari, amb programes assistencials que donin resposta individual però a la vegada amb caràcter institucional.

-L'atenció sociosanitària s'ha de prestar preferentment en el medi més proper al domicili de les persones i s'ha de garantir la cobertura assistencial a tota la població de la comunitat autònoma.

Per dur endavant aquests principis es fa necessari tot un seguit d'actuacions que es detallen a continuació:

- Conveni amb el Consell de Mallorca, el Consell Insular d'Eivissa i el Consell Insular de Menorca.
- Conveni amb la fundació Projecte Home (Programa d'intervenció terapèutica pel tractament i la reinserció sociofamiliar de persones drogodependents;

itinerari integrat d'inserció obert; programa de formació per a professionals de la mateixa Fundació).

- Manteniment del nou mòdul de drogodependències de la història clínica de salut, disponible per als professionals dels CAD.
- Recollida dels indicadors del Sistema Estatal d'Informació Permanent sobre Addiccions i Drogues (SEIPAD), urgències, tractament i mortalitat.
- Manteniment dels programes de disminució dels danys:
 - a) Elaboració i distribució de la metadona per part dels centres dispensadors de Mallorca:
 - Metabús: unitat mòbil de dispensació de metadona. Servei subvencionat per la Conselleria de Salut i gestionat per Creu Roja. Aquest servei té aturades establertes en diferents indrets de la nostra localitat. Ha atès 262 pacients.
 - Farmàcies: conveni amb el Col·legi Oficial d'Apotecaris. 25 farmàcies estan adherides en aquest programa i atengueren 88 usuaris diferents.
 - CAD: hi ha diferents CAD a l'illa de Mallorca. Els que atenen població de Palma són gestionats pel Servei de Salut. Hi ha 4 CAD sectorialitzats per centres de Salut. Hi ha un 5è CAD que atén joves menors de 21 anys de Mallorca. Els 5 CAD que atenen persones de la Part Forana són gestionats per l'Institut Mallorquí d'Afers Socials i estan sectorialitzats per poblacions. A Eivissa i Formentera es disposa d'un CAD gestionat pel Consell Insular d'Eivissa i a Menorca hi ha 2 CAD gestionats pel Consell Insular de Menorca.
 - Centres de salut: 6 centres de salut realitzen aquest programa i s'han atès 17 usuaris.
 - b) Programa d'Intercanvi de Xeringues:
 - Programa INRED (Programa de reducció de danys per a persones usuàries de drogues en situació de risc o exclusió social). Servei subvencionat per la Conselleria de Salut i gestionat per Metges del Món. Xeringues recollides, 26.687; xeringues lliurades, 32.754 KITS.
 - Metabús: unitat mòbil de dispensació de metadona. Ha recollit 16.792 xeringues i ha lliurat 18.416 kits d'injecció.
 - CAD.

- Tallers d'educació per a la salut: formació de formadors en matèria de prevenció i promoció de la salut en entorns de drogodependències. Aquests tallers han estat gestionat per 2 entitats: Metges del Món, que va formar 10 persones, i Creu Roja, que va formar 138 persones.
 - a) Metges del Món: consum més segur; hàbits de vida saludable; salut sexual i reproductiva; recursos socials; conceptes d'us/abús/dependència de drogues; gènere; control emocional i autocontrol; comunicació assertiva i habilitats comunicatives, relaxació.
 - b) Creu Roja: com actuar davant casos d'urgència o emergència. Primers auxilis bàsics; mindfulness I; mindfulness II; memòria; activau la vostra ment; risoteràpia; relació entre alimentació, activitat física i càncer; diabetis; motivació i autorealització personal; expressió a través de l'art; respiració, meditació i estrés; cuida el teu fete; salut sexual i reproductiva.
- Col·laboració amb les administracions penitenciàries en el desenvolupament de programes per a reclusos amb problemes de drogodependències i addiccions:
 - a) Programa d'intervenció dins l'àmbit penitenciari on es presta atenció a les persones internes a les quals queden menys de 12 mesos per a la seva llibertat, 3r grau penitenciari i/o gaudir de permisos. També es presta atenció independentment de la seva condemna a les persones que es troben físicament en el Centre d'Inserció Social.
 - b) Coordinació amb diferents entitats que executen programes d'atenció a les drogodependències dins el centre penitenciari (Centre Penitenciari, Creu Roja, Projecte Home).
 - c) Participació en la Comissió del Grup d'Atenció al Drogodependent.

4. Facilitar la provisió de recursos d'inserció social i laboral adequats per a persones amb problemes de drogodependències i altres addiccions

La integració social es pot definir com el grau d'autonomia personal i participació social de la persona en el seu entorn, com a subjecte de drets i deures. La inserció social de la persona amb problemàtica d'addiccions exigeix una intervenció integral que incideixi en les diferents dimensions de la persona: individual, relacional, familiar, educativa, sanitària, laboral... D'altra banda, requereix una actuació en l'entorn social que l'exclou. Així doncs, s'ha de plantejar la inserció com un procés gradual, en el qual es fan passes endavant i endarrere, que s'inicia i transcorre simultàniament en les accions rehabilitadores.

Per tot això, s'han fet necessàries totes les actuacions següents:

- Coordinació entre les diferents entitats i administracions públiques que treballen en l'àmbit de la inclusió social i laboral.
- Oferta de beques per a tallers de competència prelaboral i habilitats personals per a la incorporació social i laboral.
 - a) S'ha fet a diferents poblacions de Mallorca i Eivissa.
 - b) Hi ha participat 24 persones.

5. Promoure la formació dels professionals que estiguin relacionats amb l'àmbit de les drogodependències i addiccions i difondre tota la informació sobre aquest àmbit.

El PADIB considera fonamental la formació dels professionals que fan feina en els diferents àmbits relacionats amb les addiccions per tal de millorar tant el nivell de coneixements específics com la qualitat de les seves intervencions, així com oferir eines informatives actualitzades dirigides tant a la ciutadania com als professionals de la comunitat. L'any 2015, el PADIB ha duit a terme accions diferents:

- Formació a professionals sociosanitaris que intervenen en els diferents àmbits d'intervenció de les drogodependències i addiccions.
- Un curs de formació dirigit a professionals dels equips de prevenció comunitària i centres de protecció de menors, de 10 hores de durada, per tal de treballar la motivació i l'adherència als programes de prevenció selectiva. S'ha fet un curs de 20 hores dirigit a professionals de tractament i prevenció sobre la introducció de la perspectiva de gènere en els centres d'atenció i prevenció de les addiccions. Hi han participat un total de 74 persones.
- Actualització i manteniment del catàleg de programes de prevenció en drogodependències i altres addiccions (<http://dgsalut.caib.es/www/infodrogues/catalegprevencio/inicio.html>) i de la Guia de recursos en drogodependències i altres addiccions a les Illes Balears (<http://dgsalut.caib.es/www/infodrogues/recursos/inicio.html>). 18 entitats han actualitzat el catàleg, i 25 equips tècnics d'entitats han actualitzat la guia de recursos.
- Difusió de forma periòdica de la informació sobre actes, cursets o programes de formació i reciclatge dels professionals en la prevenció i l'assistència de drogodependències i altres addiccions.

- Publicació en la pàgina web del PADIB de tots els esdeveniments i literatura relacionada amb l'àmbit de les drogodependències i altres addiccions.
- Actualització de la pàgina web del Pla d'Addiccions i Drogodependències de les Illes Balears. Registre de visites a la pàgina web durant el 2015: 108.228. <www.infodrogues.caib.es>.
- Informació i orientació sobre drogodependències i addiccions a 10 estudiants de grau i 3 residents d'infermeria.

6. Planificar i coordinar les actuacions en matèria de VIH/sida a les Illes Balears

- Ens hem coordinat amb les diverses conselleries, administracions i entitats ciutadanes per establir accions i executar-les segons les competències d'actuació i participació, mitjançant les diferents comissions de treball.
- També s'ha duit a terme la coordinació i col·laboració amb la Secretaria del Pla Nacional de la Sida.

7. Prevenir l'aparició de casos nous d'infecció pel VIH/sida i altres infeccions de transmissió sexual (ITS)

Informació i sensibilització de la població sobre el VIH i la seva vulnerabilitat enfront del VIH

- Dia Mundial contra la Sida l'1 de desembre:
 - a) Elaboració i distribució, des de la Coordinació Autonòmica de Drogues i de l'Estratègia de la Sida, d'una carta a tots els ajuntaments de les Illes per animar-los a participar aquest dia amb la col·locació d'un llaç vermell a l'Ajuntament. Aquest llaç simbolitza un compromís, una responsabilitat per informar-se i actuar contra el VIH.
 - b) Col·locació d'un llaç vermell a les façanes de la Conselleria de Salut.
 - c) Distribució del cartell digital de la campanya d'enguany "Sense estigmes" a les diferents institucions, entitats i associacions.
 - d) Taules d'informació i sensibilització a la UIB als edificis Ramon Llull, Mateu Orfila i Guillem Cifre de Colonya.
 - e) Nota de premsa.

- Distribució del material informatiu següent:
 - a) 2.062 fullets del CAITS (Centre de diagnòstic, tractament i prevenció d'infeccions de transmissió sexual) de la Conselleria de Salut i de l'Hospital Universitari de Son Espases.
 - b) 799 fullets sobre "Mètodes anticonceptius" de la Conselleria de Salut.
 - c) 149 guies sobre "Mètodes anticonceptius" de la Conselleria de Salut.
 - a. fullets "No el perdis de vista, el VIH pot passar desapercebut" de la Conselleria de Salut.
 - d) Disseny, edició de material d'informació i sensibilització:
 - o 15.00 fullets "ITS, revisa les teves creences".
 - o 15.00 fullets "Mètodes anticonceptius, gaudeix de la sexualitat amb tranquil·litat".
- Reedició de 30.000 fullets "No el perdis de vista, el VIH pot passar desapercebut".
- Elaboració de 10.000 llaços vermells de tela.

Disminució de les pràctiques de riscs, de la transmissió del VIH i de les altres ITS, així com l'augment de l'ús de mesures preventives en els diferents grups poblacionals

- Distribució de preservatius a diferents grups poblacionals: 17.579 unitats a distintes entitats i ONG.
- Reducció de la transmissió del VIH i altres infeccions de transmissió sexual en persones que exerceixen la prostitució. Programa SAIDE (Salut i drets per a les persones que exerceixen la prostitució) gestionat per Metges del Món.
 - a) Nre. de persones ateses: 1.482 (1.388 dones, 51 homes i 43 transsexuals).
 - b) Nre. de persones en situació de prostitució ateses en les intervencions d'apropament i reducció de danys: 1.024 (307 en el carrer, 280 en pisos i clubs de Palma, 167 a la Part Forana de Mallorca i 270 a Eivissa) en 154 sortides a Mallorca i 40 a Eivissa.
 - c) Nre. d'activitats individualitzades d'educació per a la salut relacionades amb el VIH/sida realitzades: 1.232 (65 de reducció de danys, 787 de sexe segur i ús adequat del preservatiu femení i masculí, 340 sobre VIH/sida, 40 de gènere i drets humans).

- d) Nre. d'intervencions sanitàries: 799.
- e) Curs d'educadors d'iguals amb persones en situació de prostitució: 7 participants.
- f) Nre. d'activitats de sensibilització realitzades: 24.
- g) Nre. d'analítiques de detecció del VIH sol·licitades: 14 serologies sol·licitades i 129 proves de VIH realitzades.
- h) Material preventiu distribuït:
 - o Preservatius masculins: 89.557.
 - o Preservatius femenins: 2.660.
 - o Lubricants: 17.461.
 - o Tovallola Sexy Dam per a cunnilingus: 295.
- i) Nre. de fullets informatius distribuïts: 763.

- Prevenció en homes que practiquen sexe amb homes (HSH)

L'entitat ALAS du a terme una feina de recerca activa per contactar amb els HSH, en especial amb homes que exerceixen la prostitució per treballar sobre les seves pràctiques de risc i oferir-los la prova ràpida de VIH.

- Prevenció en població reclusa

En el Centre Penitenciari de Palma Escola de Sida, Salut i Convivència ha realitzat:

- a) Tallers de VIH/sida: 6 sessions sobre sexualitat dins la presó, aspectes bàsics del VIH i altres ITS, sexe més segur i consum més segur, a 23 reclusos (5 dones i 18 homes).
- b) Intervenció en els mòduls 3 i 4 on hi ha més pràctiques de consum de drogues i de risc de transmissió del VIH:
 - o Sessions realitzades: 16.
 - o També s'han dut a terme activitats transversals de caire més lúdic per captar els reclusos d'aquests mòduls.
 - o Nombre d'interns que hi han participat: 51.

Impuls de la realització de programes d'educació sexual en els centres educatius

- Projecte educatiu “Sexe segur i responsable”

Dirigit als centres educatius amb la finalitat de treballar amb l'alumnat de 3r-4t d'ESO, batxillerat, formació professional bàsica i cicles formatius, la prevenció del VIH, les ITS i els embarassos no desitjats. En aquest projecte hi han participat 1.214 alumnes de Mallorca i Menorca de 16 centres educatius. A Eivissa el CEPCA i Atenció Primària tenen el seu propi programa “Sextima” en el qual utilitzen una part del projecte “Sexe segur i responsable”. Al “Sextima” han assistit 4.763 alumnes a partir de 1r d'ESO de 34 centres educatius.

- Disseny, realització i tutorització d'un curs de formació en línia sobre “L'educació afectiva i sexual: sexe segur i responsable” de 20 hores de durada i dirigit a docents, a través de la plataforma de formació a distància de la Direcció General d'Ordenació, Innovació i Formació Permanent de la Conselleria d'Educació i Universitat. Han acabat la formació un total de 23 docents amb un grau de satisfacció del curs de 4,8 sobre 5.
- Per al curs escolar 2014-2015, la Conselleria de Salut i la Conselleria d'Educació i Universitat, a través de la Comissió Tècnica d'Educació per a la Salut en els Centres Educatius, han tret una convocatòria de centres educatius promotors de salut per treballar en els centres educatius els cinc eixos principals de salut, un dels quals és l'educació afectiva i sexual. A la convocatòria s'han presentat 30 centres de les Illes.
- Preparació del programa educatiu sobre afectivitat i sexualitat, adreçat a la població adolescent de les Illes Balears. S'ha elaborat el document de consulta per al professorat i s'ha iniciat l'elaboració de les presentacions i dinàmiques educatives.

Manteniment dels programes de reducció de danys en persones usuàries de drogues injectades:

- Intercanvi de *kits* antisida a les oficines de farmàcia mitjançant un acord de col·laboració. Els *kits* inclouen 2 tovallolletes d'alcohol, aigua bidestil·lada, xeringa, contenidor per a la xeringa, preservatiu, fullet informatiu i una cassoleta metàl·lica.
 - a) Nre. d'oficines en programa: 24 (13 a Mallorca i 11 a Menorca).
 - b) Nre. de *kits* antisida distribuïts: 17.375.
 - c) Contenidors de xeringues recollits: 290 (241 Mallorca i 49 Menorca).
- Intercanvi de *kits* antisida en el Centre Penitenciari de Palma.

- a) Nre. de kits distribuïts: 375.

8. Detecció precoç del VIH

Foment de la detecció precoç del VIH/sida

- Diversificació de la prova:
 - a) ALAS (Associació de Lluita Antisida de les Illes Balears): 484 a la seu d'ALAS i a la UIB.
 - b) Metges del Món: 140.
 - c) CAD (centres d'atenció a la drogodependència): 102.
 - d) CAITS (Centre de Diagnòstic, Tractament i Prevenció d'Infeccions de Transmissió Sexual): 15.
 - e) 8 oficines de farmàcia: 661.

Nre. total de proves ràpides de detecció precoç del VIH: 1.401.

- Participació en el pilotatge de l'estudi VIHAP, implementació de l'oferta rutinària de la prova diagnòstica del VIH en atenció primària, coordinat per la Secretaria del Pla de la Sida del Ministeri de Sanitat, Serveis Social i Igualtat.

Sensibilització i informació a la població sobre la importància de la detecció precoç de la infecció

- Dia de la prova de detecció del VIH el 20 d'octubre:
 - a) Jornada non-stop de prova ràpida de detecció del VIH a la seu d'ALAS.
 - b) Entrevistes en premsa i ràdio.
 - c) Nota de premsa.
- II Setmana Saludable a la UIB: jornada non-stop de prova ràpida de detecció del VIH en el campus de la UIB "Serodiscordant? Fes-te la prova del VIH!".
- Distribució de 762 fullets de la prova ràpida en les oficines de farmàcia.

9. Assessorar i formar professionals de diversos àmbits relacionats amb la detecció, prevenció i assistència

Publicació a la pàgina web <<http://vih/sida.caib.es>> de guies, programes i altres documents relacionats amb el VIH

- Nombre d'accessos a la pàgina web: 92.700.
- Nombre de visites a la pàgina web: 61.603.

Formació i assessorament a diferents professionals en detecció precoç, VIH i ITS

- Sessió formativa en VIH i la realització del pilotatge de l'estudi VIHAP als dos centres de salut participants en l'estudi, una per centre.
- Informació i orientació sobre VIH/sida a dues estudiants d'infermeria de 4t de grau en pràctiques i a una resident d'infermeria familiar i comunitària.

DEPARTAMENT DE PROTECCIÓ DE LA SALUT

LABORATORI DE SALUT PÚBLICA

El Servei de Laboratoris de Salut Pública està format per dues unitats analítiques: Laboratori de Salut Pública de Palma i Eivissa. En aquests moments, l'activitat del laboratori de Menorca l'assumeix el Laboratori de Palma.

1. Funcions del Servei de Laboratoris de Salut Pública

- a) Donar resposta tècnica a les necessitats de la Direcció General de Salut Pública i Participació de la Conselleria de Salut, pel que fa a la realització dels assaigs necessaris sobre els aliments i aigües dins dels processos d'inspecció i vigilància definits legalment, així com la protecció de la salut pública.
- b) Complir les bones pràctiques de laboratori (BPL) i la norma UNE-EN ISO/IEC 17025 (LSPP) sobre la competència tècnica dels laboratoris d'assaig.
- c) Mantenir i millorar contínuament la competència tècnica dels laboratoris mitjançant:
 - a. L'optimització i validació dels mètodes d'assaig.
 - b. El control de qualitat dels resultats d'assaig.
 - c. La participació en exercicis intercomparatius.
 - d. El control de qualitat intern.
 - e. La qualificació i formació del personal (pla de formació).
 - f. Les instal·lacions adequades, incloent-hi els equips (compra, manteniment i calibratge).
 - g. Els controls estrictes que permetin detectar àrees de millora
 - i. auditories internes i externes
 - ii. reclamacions
 - iii. enquestes de satisfacció
 - iv. comunicacions amb els clients
- d) La resolució de desviacions i accions preventives.
- e) L'actuació sempre amb responsabilitat i transparència garantint la imparcialitat, la confidencialitat i el compromís de satisfacció amb els clients.
- f) La protecció, la preservació i la conservació de la seguretat dels treballadors i del medi ambient en totes les activitats.

El Laboratori de Salut Pública de Palma està acreditat per ENAC (núm. d'expedient LE 603/1307) per a la realització d'assaigs des de 2007.

2. Accions més destacades de 2015

- a) Optimització dels mètodes d'assaig per tal d'incrementar-ne l'eficiència, és a dir, reduir els temps d'assaig, el cost i els recursos humans.
- b) Manteniment i ampliació de l'abast de l'acreditació i de la cartera de serveis del Laboratori (ràtio nombre de tècniques diferents i de mostres per tècnic), tenint en compte que la dotació de personal tècnic en el Laboratori de Salut Pública és insuficient.
 - a. Ampliació de l'acreditació
 - v. 4 paràmetres químics (aflatoxines en fruits secs, OTA en vi, i suc de raïm sulfonamides en ou, CLR en aigua).
 - vi. 6 paràmetres microbiològics (*Salmonella* spp per ELFA, *L. monocytogenes* per ELFA, *E. coli* β -glucuronidasa + en mol·luscs i equinoderms per NMP, *Cl. perfringens* en aigües, coliformes i *E. coli* per Colilert).
 - b. Ampliació de paràmetres a la cartera de serveis:
 - Determinació d'albúmina en vins.
 - Determinació d'al·lèrgens en aliments (ametlla, cacauet i sèsam) per EIA.
 - c. Incorporació de noves tècniques analítiques a la cartera de serveis, que suposen una millora qualitativa:
 - Recompte de bacteris coliformes i *E. coli* per NMP en aigües (Colilert).
 - Recompte d'enterococs intestinals per NMP en aigües de bany.
 - Actualització del PNT-R-09/Q "Determinació de residus de corticosteroides per LC-MS-MS" per adequar l'expressió de resultats a la particularitat d'espècie (boví, porcí, oví, caprí, equí).
 - Actualització del PNT-A-01/M "Recompte d'*Escherichia coli* i bacteris coliformes en aigües per filtració de membrana" per adaptar-lo a la nova versió de la norma UNE-EN ISO 9308-1:2014.
 - Actualització del control de qualitat dels mitjans de cultiu per adaptar-lo a la nova versió de la norma UNE-EN ISO 11133:2014.
 - d. Assaigs extraordinaris

i. Juntament amb el Servei de Seguretat Alimentària s'ha duit a terme un treball per a la determinació de mercuri i l'anàlisi de composts orgànics permanents. En el Laboratori de Salut Pública de Palma s'han analitzat 305 mostres per a la determinació de mercuri i s'han enviat 15 mostres per a la determinació dels COPS al laboratori del CESIC.

ii. Formació

El Pla de Formació de 2015 incloïa 20 activitats formatives; 4 activitats de formació interna, i 16 activitats de formació externa:

- Formació dels tècnics superiors de química en espectroscòpia d'emissió òptica de plasma acoblat inductivament (ICP) per a la determinació de metalls pesats.
- Formació sobre "Lepigid" anàlisi ràpida de microbiologia per a la determinació de *Legionella*.
- Formació dels responsables de presa de mostres i personal del laboratori en la presa de mostres a fi d'incloure'l en l'abast de l'acreditació de legionel·la.
- Formació dels treballadors dels escorxadors. Detecció de larves de triquina (*Trichinella spp.*) a la carn per digestió pèptica i microscòpia.

c) Estudi del canvi d'instal·lacions del Laboratori de Salut Pública de Palma a altres ubicacions.

d) Adquisició d'un equip d'ICP-Masses i la renovació total de la instal·lació elèctrica que inclou la compra de 2 SAIDS.

e) Respecte del nombre de personal, s'ha produït una vacant a causa de la pèrdua d'un cap de negociat per comissió de serveis l'octubre i no cobert fins a l'abril de 2016.

Indicadors d'activitat i evolució en els darrers tres anys:

Indicadors d'activitat	2012	2013	2014	2015
Nre. mostres analitzades	3.488	3.627	3.768	4.299
Nre. mostres externalitzades	36	53	54	65
Nre. assajos microbiològics	7.978	8.359	8.349	8.585
Nre. assajos químics	8.697	7.919	9.929	9.333
Nre. intercomparatius - assaigs microbiològics	268	311	231	249
Nre. intercomparatius - assaigs químics	266	242	285	226
Mostres analitzades per a altres organismes, tant d'aquesta comunitat autònoma com d'altres	41	26	119	52

Indicadors de gestió	2012	2013	2014	2015
Personal	20	20	20	20
Despeses anuals (aprox.)	269.423	211.264	251.210	249.249,25
Despeses de transport de mostres de Menorca	4.918,57	6280,08	6493,35	19.918,77*
Despeses en renovació d'equips	37.283,00		34.969,00	184.504,58
Nre. d'informes emesos	1.816	1.733	2.099	2.022
Nre. de reclamacions	14	10	4	4

*Inclou el transport de mostres de Menorca i el transport a altres laboratoris d'Espanya

	2010	2012	2013	2015
Nre. d'assaigs acreditats	48	62	78	98

SERVEI DE SALUT AMBIENTAL

1. Aigües de consum humà

L'aigua és fonamental per a la vida de l'home. No obstant això, un producte tan vital també pot ser transmissor de les denominades malalties hídriques que generalment apareixen en forma d'epidèmies.

D'aquí la gran importància de la desinfecció de l'aigua de les xarxes, que és comprovada periòdicament pel Servei de Salut Ambiental, i la no menys important tasca que suposa la inspecció periòdica de pous, fonts, camions cisterna, aljubs i xarxes de distribució, per tal de comprovar el manteniment d'aquestes instal·lacions des del punt de vista higiènic i sanitari, així com el que fa referència a la infraestructura i la protecció dels punts de subministrament, tractament i emmagatzematge de l'aigua, a l'efecte d'evitar qualsevol tipus de contaminació.

En les inspeccions realitzades es recullen mostres dels punts de captació, dels dipòsits, dels punts de tractaments i de les xarxes de distribució a la població que són processades en els laboratoris de la Conselleria.

Les mesures de control de la qualitat es basen en el compliment dels criteris sanitaris de les aigües de consum humà, i de les instal·lacions que permeten el subministrament des de la captació fins a l'aixeta del consumidor, per garantir la salubritat, la qualitat i la neteja, amb la finalitat de protegir la salut de les persones.

AIGÜES DE CONSUM HUMÀ	PALMA	INCA	MANACOR	MENORCA	EIVISSA I FORMENTERA	TOTAL
ZA INSPECCIONADES	33	32	40	52	22	179
POUS INSPECCIONATS	37	80	116	78	49	360
DIPÒSITS INSPECCIONATS	34	51	62	6	51	204
TRACTAMENTS INSPECCIONATS	39	39	41	-	27	146
XARXES INSPECCIONADES	25	31	37	32	19	144
CAMIONS CISTERNA INSPECCIONATS	6	1	13	2	1	23
MOSTRES RECOLLIDES	71	108	106	108	116	509
CONSTROLS CLORACIÓ	54	53	73	27	179	386

2. Control de la legionel·losi

La legionel·losi és una malaltia bacteriana d'origen ambiental. La infecció pot ser adquirida en l'àmbit comunitari i hospitalari. Està associada a instal·lacions, equips i edificis.

Les mesures de prevenció i control s'apliquen a les instal·lacions que utilitzen aigua en el seu funcionament, produeixin aerosols i estiguin ubicades a l'interior o exterior d'edificis d'ús col·lectiu o instal·lacions industrials que puguin ser susceptibles de convertir-se en focus per a la propagació de la malaltia.

La legionel·losi es pot presentar en forma de brots o casos agrupats, en casos relacionats i en casos aïllats o esporàdics.

L'autoritat sanitària competent fa una valoració del risc de les instal·lacions i requereix que s'adoptin una sèrie de mesures encaminades a prevenir i a controlar la legionel·losi. En les inspeccions de les infraestructures s'inclou el protocol d'inspecció i es facilita l'assessorament i les directrius sanitàries que s'han de seguir.

LEGIONEL·LOSI	PALMA	INCA	MANACOR	MENORCA	EIVISSA I FORMENTERA	TOTAL
ESTABLIMENTS INSPECCIONATS	239	135	83	39	31	527
MOSTRES RECOLLIDES	363	111	139	96	48	757
CONTROLS CLORACIÓ	927	1.010	997	129	201	3.264
CURSOS FORMACIÓ	76	-	-	-	-	76
CERTIFICATS SUPERVISATS	685	-	-	-	-	685
INSPECCIONS	238	137	79	52	33	539

3. Higiene de piscines

Les instal·lacions i les condicions de les piscines, així com la qualitat de l'aigua, els tractaments, el personal socorrista i el de manteniment, són objecte de control i supervisió per adequar-se al compliment de les normes establertes.

Les característiques de les piscines han de perseguir fonamentalment la prevenció dels accidents i evitar el risc sanitari.

PISCINES	PALMA	INCA	MANACOR	MENORCA	EIVISSA I FORMENTERA	TOTAL
----------	-------	------	---------	---------	----------------------	-------

ESTABLIMENTS INSPECCIONATS	79	96	56	64	41	336
VASOS INSPECCIONATS	139	219	170	98	65	691
PARÀMETRES ANALITZATS	448	648	659	288	108	2.151
LLIBRES LLIURATS	123	-	-	5	-	128
INSPECCIONS	82	96	50	72	54	354

Les entitats interessades a impartir formació en matèries relacionades amb el socorrisme i el manteniment de les piscines poden sol·licitar l'autorització de la Conselleria, la qual es formalitza mitjançant un conveni.

Els serveis d'inspecció poden supervisar els cursos per constatar el compliment dels requisits establerts i la realització de l'avaluació corresponent per part de l'entitat.

La Conselleria emet un carnet acreditatiu a les persones que han superat la formació.

FORMACIÓ	PALMA	INCA	MANACOR	MENORCA	EIVISSA I FORMENTERA	TOTAL
CURSOS SOCORRISTES	128	-	-	-	-	128
CURSOS MANTENIMENT	93	-	-	-	-	93
CARNETS SOCORRISTES	1430	-	-	67	-	1.497
CARNETS MANTENIMENT	904	-	-	47	-	951
INSPECCIONS	-	-	-	1	-	1

4. Residus sanitaris

Les mesures de control van encaminades a la vigilància de les condicions sanitàries exigibles en la gestió dels residus procedents d'activitats, instal·lacions i serveis sanitaris ubicats a les Illes Balears, per garantir la protecció de la salut pública, la millora del medi ambient, així com la prevenció de la contaminació ambiental. S'entén per centres sanitaris els hospitals, els centres de salut, els consultoris professionals, els laboratoris i els serveis veterinaris, entre d'altres.

RESIDUS SANITARIS	PALMA	INCA	MANACOR	MENORCA	EIVISSA I FORMENTERA	TOTAL
-------------------	-------	------	---------	---------	----------------------	-------

ESTABLIMENTS INSPECCIONATS	-	2	2	8	-	12
PLANS GESTIÓ SUPERVISATS	4	2	1	-	-	7
INSPECCIONS	9	2	2	8	-	21

S'ha elaborat un esborrany de nova normativa de gestió de residus sanitaris.

5. Sanitat mortuòria

Mitjançant aquest programa es regulen les pràctiques sanitàries sobre cadàvers i restes mortuòries, el compliment de les condicions tècniques i sanitàries de les empreses funeràries, les activitats que duen a terme i els mitjans que utilitzen per a una prestació correcta dels serveis i es vigila que s'observen les normes en els cementiris.

SANITAT MORTUÒRIA	PALMA	INCA	MANACOR	MENORCA	EIVISSA I FORMENTERA	TOTAL
EMPRESSES FUNERÀRIES	-	-	-	-	-	-
INSPECCIONADES	-	-	-	-	-	-
CEMENTIRIS INSPECCIONATS	-	-	-	-	-	-
AUTORITZACIONS TRASLLATS	666	65	153	25	282	1.191
AUTORITZACIONS EMBALSAMAMENTS	172	28	53	19	282	554
AUTORITZACIONS INCINERACIONS	1.564	51	115	76	202	2.008
TOTAL AUTORITZACIONS	2.402	144	321	120	766	3.753

6. Productes químics

Es fa el control sobre la fabricació, la distribució, l'emmagatzematge i la venda dels biocides, els lleixius i els detergents, així com altres productes químics.

Es du a terme la inscripció en el registre oficial corresponent d'establiments i serveis de biocides.

PRODUCTES QUÍMICS	PALMA	INCA	MANACOR	MENORCA	EIVISSA I FORMENTERA	TOTAL
ESTABLIMENTS I SERVEIS INSPECCIONATS	6	1	-	2	3	12
ESTABLIMENTS DISTRIBUÏDORS INSPECCIONATS	7	3	-	2	2	14
INSPECCIONS	13	5	-	5	6	29
ESTABLIMENTS CLAU 31 I 37 INSPECCIONATS	4	1	2	1	1	9
INSPECCIONS	9	1	2	2	1	15
TOTAL INSPECCIONS	22	6	2	7	7	44

7. Aigües de bany

A la nostra comunitat les aigües de bany considerades són les marítimes i les zones de bany són les que conformen les platges.

L'objectiu general del programa d'estudi de la qualitat sanitària de les aigües costaneres és obtenir les dades estadísticament significatives, la informació científica i els principis tècnics necessaris per a l'avaluació de l'estat de contaminació de les aigües costaneres en tots els aspectes que puguin afectar la salut pública.

Els objectius immediats del programa són l'elaboració i la realització d'un sistema de vigilància de les condicions sanitàries de les zones d'esplai i la realització d'estudis dels efectes causats sobre la salut pública per condicions sanitàries inadequades.

Les mesures de control es basen en el compliment dels criteris de qualitat mínima exigibles a les aigües de bany i zones en què es localitzen a fi de protegir la salut pública i millorar les condicions de vida dels usuaris. També es configura un sistema d'informació adequat.

El Servei de Salut Ambiental de la Direcció General de Salut Pública i Participació fa un control a les zones d'aigües de bany que inclou:

- A les aigües de bany s'efectuen preses de mostres per a la determinació analítica d'enterococs intestinals i *Escherichia coli*, així com una inspecció visual per avaluar la presència de residus flotants.
- A la platja es fa una vigilància visual de les condicions de neteja i d'higiene.

AIGÜES DE BANY	MALLORCA	MENORCA	EIVISSA	FORMENTERA	TOTAL
MOSTRES	1128	293	423	70	1914
INFORMES PER A AJUNTAMENTS	250	20	17	-	289
INFORMES PER A ALTRES ORGANISMES	29	-	-	-	29

8. Reutilització d'aigües residuals

La reutilització de les aigües residuals és una activitat susceptible de provocar contaminació, per la qual cosa està subjecta a una autorització administrativa prèvia.

S'han de documentar les instal·lacions de depuració previstes, els controls de bon funcionament, els límits... amb un projecte elaborat per un tècnic, així com aportar un estudi hidrogeològic i un informe elaborat per l'autoritat sanitària, objectiu del programa, que és preceptiu i vinculant.

En aquest programa també es controla la qualitat de les aigües que estan autoritzades.

AIGÜES RESIDUALS	PALMA	INCA	MANACOR	MENORCA	EIVISSA I FORMENTERA	TOTAL
INFORMES EMESOS	7	-	-	-	-	7

9. Informes d'activitats molestes

La Conselleria de Salut col·labora amb totes les administracions prestant assistència tècnica, que inclou la inspecció i l'emissió d'informes sobre els aspectes sanitaris de les activitats a petició de les administracions implicades (ajuntaments, consells insulars), i participant activament com a membre de la Junta Autonòmica d'Activitats de les Illes Balears (JAIB).

La Conselleria és a disposició tant dels ajuntaments com dels consells insulars per a l'elaboració d'informes sanitaris sobre els projectes de les activitats que s'estiguin tramitant i que els serveis tècnics dels ajuntaments o dels consells insulars considerin oportuns, sempre des de l'àmbit sanitari.

ACTIVITATS MOLESTES	PALMA	INCA	MANACOR	MENORCA	EIVISSA I FORMENTERA	TOTAL
---------------------	-------	------	---------	---------	----------------------	-------

INFORMES EMESOS SALUT AMBIENTAL	70	3	1	-	4	78
INFORMES EMESOS SEGURETAT ALIMENTÀRIA	55	3	1	-	3	62

INFORMES	PALMA	INCA	MANACOR	MENORCA	EIVISSA I FORMENTERA	TOTAL
AIGÜES CONSUM	-	9	17	-	-	31
LEGIONEL·LOSI	10	23	19	-	-	132
PISCINES	-	-	2	-	-	40
PRODUCTES QUÍMICS	16	2	5	-	-	86
PLANS URBANÍSTICS	-	-	-	-	-	8
ALTRES	-	2	4	20	-	26

10. Tabac – Espais sense fum

El tabaquisme és la primera causa aïllada de mortalitat i morbiditat evitable. És objecte de control i vigilància el que estableix la normativa sobre les limitacions en la venda, el subministrament i el consum dels productes de tabac, i el dret de la població no fumadora a respirar aire no contaminat pel fum de tabac, que preval sobre el de les persones fumadores.

A més de les actuacions pròpies del Servei, la Guardia Civil i la Policia Local envien denúncies que fan sobre aquesta matèria, per proposar els expedients sancionadors que corresponguin.

TABAC	PALMA	INCA	MANACOR	MENORCA	EIVISSA I FORMENTERA	TOTAL
DENÚNCIES	8	-	2	1	2	7
INSPECCIONS	57	33	43	5	19	157

11. Zoonosis no alimentàries

El Servei de Salut Ambiental és el responsable de dur a terme la vigilància de les malalties zoonòtiques que suposen un risc per a la salut pública derivades de compartir espais i conviure amb animals, així com les que són transmeses a través de vectors (insectes, artròpodes, etc.), en col·laboració amb els serveis d'Epidemiologia i Promoció de la Salut.

Actualment gestiona el programa de vigilància contra la ràbia dels animals domèstics, amb la col·laboració del Servei de Salut de les Illes Balears i la coordinació del grup tècnic de vigilància del virus del Nil Occidental a les Illes Balears.

També assessora en aquesta matèria els professionals sanitaris, tècnics d'administracions locals i ciutadans que ho requereixen.

ZOONOSIS NO ALIMENTÀRIES	PALMA	INCA	MANACOR	MENORCA	EIVISSA I FORMENTERA	TOTAL
DECLARACIONS AGRESSIONS	1.451					1.827

12. Denúncies rebudes

DENÚNCIES	PALMA	INCA	MANACOR	MENORCA	EIVISSA I FORMENTERA	TOTAL
	122	26	7	24	35	214

13. Sancions proposades

SANCIONS	PALMA	INCA	MANACOR	MENORCA	EIVISSA I FORMENTERA	TOTAL
	63	10	25	5	1	104

14. Quilòmetres recorreguts

QUILÓMETRES	PALMA	INCA	MANACOR	MENORCA	EIVISSA I FORMENTERA	TOTAL
	6.341,5	13.002	10.885	7.882,9	3.893,4	42.004,8

15. Dietes per desplaçament

DIETES	PALMA	INCA	MANACOR	MENORCA	EIVISSA I FORMENTERA	TOTAL
	2.133,71	4.319,49	3.615,09	2.618,39	1.272,04	13.958,72

16. Reunions/Jornades/Xerrares/Comissions/Ponències

S'ha assistit a **2** congressos sobre Legionel·losi i control de plagues.
S'ha assistit a **1** jornada sobre productes biocides i aigües de consum humà.
S'ha assistit, per àudio o videoconferència, a **4** ponències de sanitat ambiental del Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat.
S'ha assistit a **6** comissions de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori.
S'ha assistit a **1** reunió de la Junta Autonòmica d'Activitats.

S'han fet **2** reunions (monogràfiques/generals) del Servei.
S'ha fet **1** presentació del Reial decret de piscines, amb sectors els implicats.
Presentació d'una comunicació oral en el XIII Congrés de Salut Ambiental: "Autorització de tractament aeri pel control de moscards a zones humides del TM de Palma".
Presentació d'un pòster en el XIII Congrés de Salut Ambiental: anàlisi de les incidències comunicades durant l'any 2014 a les piscines de les Illes Balears.

17. Formació

S'ha ofert formació als tècnics de protecció de la salut. Els cursos organitzats han estat els següents:

- Serveis biocides. Auditories de control i autorització de productes.
- Productes químics. Normativa d'aplicació, classificació i etiquetatge.
- Avanços en la qualitat de l'aigua de consum humà: plans de seguretat de l'aigua i noves normatives.

18. Atenció a consultes

S'han atès **2.300** consultes telefòniques.
S'han atès **540** consultes/documentació per correu electrònic.
S'han atès **425** consultes presencials.

SERVEI DE SEGURETAT ALIMENTÀRIA I NUTRICIÓ

1. Activitat institucional

De l'activitat institucional duita a terme cal destacar:

- Reunions comitè de coordinació administrativa
 - Reunió de la Comissió de Coordinació Administrativa, el 26 de febrer de 2015,
- Suport institucional amb altres organismes, institucions, etc.
 - L'1 de març, Dia de les Illes Balears, va tenir un tractament especial, per la voluntat manifestada del Govern d'assegurar un alt nivell de seguretat alimentària. D'aquesta col·laboració es varen posar en evidència les disfuncions derivades de la manca de control de la venda d'aliments en els mercats no ambulants i fires, algunes molt greus. Cal dir que es va fer una feina conjunta amb tots els elements implicats: patronals, entitat organitzadora, associacions, i especialment amb el Servei de Relacions Institucionals de la Conselleria de Presidència i amb l'Ajuntament de Palma.
 - Es varen fer visites de comprovació sanitària i de seguretat alimentària a les parades de venda amb motiu de la Fira Medieval de Maig al municipi d'Eivissa. Així mateix, es posaren de manifest greus problemes sanitaris i es va emetre l'informe corresponent per a l'Ajuntament de Vila.
 - Reunió informativa sobre la campanya de sacrifici de bestiar porcí per al consum domèstic privat, a la qual varen assistir els representants dels municipis de les Illes Balears on es varen tractar les obligacions derivades de la norma que regula el control sanitari d'animals de l'espècie porcina que es destinen al consum privat.
 - Altres conselleries. Es va formar un grup de treball per al disseny adequat de la campanya de presa de mostres per a la investigació de presència de mercuri en peix obtingut en el nostre litoral, que va estar format per tècnics del Servei de Recursos Marins i del Servei d'Ordenació Pesquera. Així mateix es comptà amb la col·laboració de la Federació Balear d'Activitats Subaquàtiques.
 - Actuació conjunta amb la Direcció General de Farmàcia per un complement alimentari adulterat amb un medicament.
 - Amb la Guàrdia Civil es va desenvolupar la "Operación Opson", per 5è any consecutiu.
 - Juntament amb la Guàrdia Civil i la Policia Local de Calvià l'estiu de 2015 es dugué a terme una campanya d'inspecció a establiments de menjar ràpid i

per a públic jove, d'horari nocturn, els resultats de la qual són els següents: de 23 establiments el **80 % no** estava inscrit en el Registre d'Establiments Alimentaris de la CAIB i, per tant, **no havien estat mai sotmesos a control oficial**. 3 dels establiments que estaven inscrits feia quatre anys que no s'havien inspeccionat, i 1 no ho havia estat mai. 1 s'havia visitat l'any 2014. Es va ordenar la suspensió d'activitat *in situ* en el 45 % dels casos, i s'instruïren dotze expedients sancionadors (el 52 % dels establiments visitats, percentatge molt superior a l'usual).

- Amb agents de la Policia Nacional i inspectors de treball, el desembre de 2015 es visitaren establiments alimentaris per sospita de frau laboral i fiscal. En una primera actuació es varen visitar 3 establiments on es varen trobar deficiències d'infraestructura, manipulació i higiene. A un dels establiments es va proposar la suspensió de l'activitat d'elaboració i servei de menjars. A més, es va visitar un magatzem on s'elaborava gel i diversos aliments per subministrar a altres establiments. Aquest establiment no disposava d'inscripció en el Registre Sanitari d'Empreses Alimentàries i Aliments i, com a conseqüència, es va suspendre l'activitat relacionada amb l'elaboració d'aliments i gel.
- Al llarg del mateix dia i els següents, la Policia Nacional va tancar una sèrie d'establiments alimentaris, que pertanyien a raons social diferents, però els propietaris eren els mateixos. Es té constància d'aproximadament 12 raons social que correspondrien a 30 establiments, la majoria dels quals figuren inscrits en el Registre d'Empreses, Establiments i Productes del Sector Alimentari de les Illes Balears subjectes a control oficial.
- Dels **23 establiments alimentaris** de la zona investigada inscrits amb distintes raons socials, i sense comptar l'actuació feta el mes de desembre, s'han obert en els darrers anys **17 expedients sancionadors** (en alguns més d'un) i s'ha fet 1 suspensió d'activitat.
- Amb agents de la Policia Nacional es va dur a terme una investigació per elaboració, manteniment, venda de productes de panificació en condicions sanitàries deficientes.
- Col·laboració amb altres CCAA
 - Com a seguiment d'una denúncia per presència de cossos estranys en "calamar amb tinta", s'inicià una investigació, juntament amb la CA de Galícia, per la qual es va determinar que els cossos estranys eren espermatòfors, senyal de deficiències en el procés d'evisceració dels calamars.

- Com a conseqüència d'un brot alimentari atribuït a una intoxicació per biotoxina marina, es va treballar amb les CA de Galícia i Catalunya. Fruit d'aquestes investigacions en varen poder comprovar incompliments en relació amb la traçabilitat dels aliments i una probable modificació d'informació d'origen dels aliments investigats.
- Activitat de coordinació amb AECOSAN
 - El Servei de Seguretat Alimentària i Nutrició ha participat en **16 reunions** del Fòrum de Debat Tècnic, òrgan de coordinació de les CA, convocades per AECOSAN. Es tractaren un total de **112** punts de l'ordre del dia, que abracen perills químics, biològics o nutricionals, protocols de comunicació, coordinació i col·laboració, interpretació de normatives, discussió sobre objectius de la Comissió Europea, problemes emergents en seguretat alimentària, missions de la FVO, etc. De l'any 2015 cal destacar l'elaboració del nou Pla Nacional Plurianual de Control Oficial de la Cadena Alimentària 2016-2020, així com les reunions de coordinació per a la implementació efectiva de la Llei de garantia d'unitat de mercat.
 - Grupos de Treball. Els tècnics del Servei de Seguretat Alimentària formen part de diferents grups de feina, coordinats per AECOSAN, l'objectiu dels quals és definir línies de cooperació i coordinació a fi d'aconseguir l'homogeneïtat en tot l'Estat espanyol en el control oficial, manament emanat de la Comissió Europea.
 - Verificació de l'eficàcia del sistema.
 - Sistemes d'auditories de control oficial.
 - Flexibilitat.
 - Benestar animal.
 - Criteris microbiològics.
 - Sanitat exterior.
 - En compliment del que disposa el Reial decret 1749/1998, de 31 de juliol, pel qual s'estableix el Pla Nacional d'Investigació de Residus, els tècnics del Servei de Seguretat Alimentària han assistit a 1 convocatòria de coordinació de caràcter interautonòmic.
- Sanitat exterior
 - Durant l'any 2015 s'ha preparat l'entrada en vigor de la disposició transitòria quarta del Reial decret 993/2014, per la qual es modifica el procediment administratiu (certificacions d'exportació) per a les

exportacions d'aliments d'origen animal a països que no exigeixen el compliment de requisits addicionals o distints dels exigits en el marc de la UE.

- Durant el 2015 s'ha iniciat l'accés al sistema de tramesa d'informació TRACES (Trade Control and Expert System) que permet saber quins aliments provinents de països tercers són introduïts en el nostre territori, i en conseqüència fer-ne el seguiment sanitari.
 - El Servei de Seguretat Alimentària i Nutrició ha participat a la sessió ordinària, a través d'audioconferència, del Comité de Certificació Veterinària per a l'Exportació.
- Promoció de la seguretat alimentària
 - Reunions amb agents socials (empresaris, consumidors, col·legis professionals)
 - Amb l'Associació de la Producció Agrària Ecològica de Mallorca (APAEMA), jornada de formació sobre canals curts de comercialització.
 - Reunió informativa amb l'Associació d'Indústries de la Carn de les Illes Balears, per debatre problemes comuns.
 - Reunió informativa amb els operadors d'escorxadors, sobre informació de novetats normatives i d'aplicació als escorxadors.
 - Implicacions per als operadors econòmics i diferències normatives per als aliments envasats i no envasats.
 - Reunió informativa sobre novetats legislatives en relació amb la informació nutricional. Mercapalma.
 - Reunió formativa amb empresaris de Formentera sobre seguretat alimentària i gestió d'al·lèrgens.
 - Reunió formativa amb empresaris d'Eivissa sobre seguretat alimentària i gestió d'al·lèrgens.
 - Dues reunions formatives amb l'Associació Hotelera de Menorca sobre seguretat alimentària i gestió d'al·lèrgens.
 - Reunió presentació amb l'Associació d'Indústries de la Carn de les Illes Balears.
 - Col·laboració amb altres organismes
 - Assistència al Consell de Consum.

2. Projectes específics del Servei

- Al llarg de 2015 el Servei de Seguretat Alimentària ha iniciat o desenvolupat els projectes següents, amb implicació en el futur:
 - SISALUT. S'ha continuat el desenvolupament de l'aplicació informàtica SISALUT, detectant-ne i solucionant errors, i desenvolupant-ne noves funcionalitats. Durant el 2015 s'ha desenvolupat el mòdul de planificació del control oficial i el sistema d'explotació de dades.

El mòdul de planificació del control oficial integra SISALUT amb el mòdul d'OF MOVINS PLANS. Amb aquest modul es podran planificar les activitats de control oficial (inspeccions i auditories) de manera automàtica, a partir del risc generar tasques de control oficial que es gestionaran de manera completament digital entre els diferents nivells del control oficial (serveis centrals, coordinadors i tècnics de seguretat alimentària).

El sistema d'explotació de dades (PENTHOO) permetrà obtenir la informació requerida en l'informe anual que exigeixen el Reglament (CE) núm. 882/2004 i la Llei 17/2001, de 5 de juliol, de seguretat alimentària i nutrició, i desenvolupar indicadors dirigits a millorar l'eficàcia del control oficial.

- S'ha iniciat el desenvolupament del pla de qualitat, com a eina imprescindible per verificar que els controls oficials que efectua el Servei de Seguretat Alimentària són eficaços per assolir un alt nivell de protecció de la salut, i que es fan d'acord amb la normativa que hi és aplicable.
- S'han iniciat les passes prèvies per dur a terme un canvi en l'organització del Servei, el resultat de la qual ha de ser una millor estructura per abordar i respondre els perills per a la salut vehiculats pels aliments. Part d'aquest estudi s'ha fet per comparació amb organitzacions d'altres CA. A continuació, s'inclou un quadre comparatiu:

Comunitat Autònoma	Núm. de TSA Inf. perfil país 2015	Població	Pernoctacions		
		INE 2014	INE 2014	Població/TSA	Pernoct./TSA
Andalusia	1.054	8.388.875	45.026.225	7.959,08	42.719,38

Aragó	264	1.331.301	4.226.139	5.042,81	16.008,10
Astúries	77	1.058.975	2.953.495	13.752,92	38.357,08
C. Valenciana	496	4.956.427	25.213.263	9.992,80	50.833,19
Canàries	143	2.114.845	63.517.125	14.789,13	444.175,70
Cantàbria	52	587.682	2.375.553	11.301,58	45.683,71
Castella i Lleó	582	2.495.689	6.783.602	4.288,13	11.655,67
Castella-la Manxa	452	2.075.197	3.173.960	4.591,14	7.022,04
Catalunya	810	7.416.237	50.225.157	9.155,85	62.006,37
Ceuta	2	84.674	163.215	42.337,00	81.607,50
Extremadura	356	1.096.421	2.031.235	3.079,83	5.705,72
Galícia	376	2.747.226	7.096.617	7.306,45	18.873,98
Illes Balears	64	1.115.841	52.465.517	17.435,02	819.773,70
La Rioja	48	315.223	940.862	6.567,15	19.601,29
Madrid	342	6.378.297	19.855.706	18.649,99	58.057,62
Melilla	5	83.870	158.168	16.774,00	31.633,60
Murcia	91	1.461.803	2.719.536	16.063,77	29.885,01
Navarra	61	636.450	1.643.971	10.433,61	26.950,34
País Basc	160	2.167.166	4.691.282	13.544,79	29.320,51

3. Control oficial

- Cens. El 31 de desembre el Registre Sanitari d'Establiments Alimentaris de les Illes Balears tenia 1.391 establiments inscrits a Registre Sanitari i 16.712 minoristes d'alimentació.

Illes Balears 2015

Nre. establiments						
Sector/Fase	Nre. establiments (principi del període)					
	Fabricació	Envasament	Emmagatz.	Distribució	Minorista	Altres
1. Carn i derivats	136	3	36	52	763	14
2. Peix, mol·luscs bivalves i derivats	31	7	59	20	167	10
3. Ous i derivats	2	11	14	5		
4. Llet i derivats	106	3	3	1	3	
5. Greixos comestibles, llevat de la mantega	42	33	4	3	4	
6. Cereals i dervivats	426	4	9	10	388	
7. Vegetals i derivats	79	33	78	16	64	
8. Edulcorants naturals i derivats, mel...	47	20	4	5	7	
9. Condiments i espècies	22	8	3	3	4	
10. Aliments estimulants, espècies vegetals...	20	4	9	7	7	
11. Menjars preparats i cuines centrals	195		1	6	13.766	
12. Alimentació especial i complements alimentaris	12		24	8	8	
13. Aigües per beure envasades	28	8	11	6		
14. Gelats	32		5	1	154	
15. Begudes no alcohòliques	23		8	3	6	
16. Begudes alcohòliques	146	11	44	33	6	
17. Additius, aromes i coadjuvants	6	3	13			
18. Materials en contacte amb aliments	14		12	2		
19. Establiment polivalent		54	527	174	1365	
20. Establiments que irradien						
Totals	1.367	202	864	355	16.712	24

Registre Sanitari
Minoristes

1.391
16.712

- Programes de control oficial que estableix el Pla Nacional de la Cadena Alimentària.

El control oficial dels aliments i dels establiments alimentaris s'efectua des de distintes línies d'acció.

Una és **l'activitat inspectora**, que descriu la situació estàtica d'un fet concret (condicions d'un establiment, restes d'escorxadors, descripció de manipulació...). Una altra línia d'acció és **l'auditoria** dels establiments alimentaris, a través de la qual s'avalua la idoneïtat dels processos que els operadors econòmics adopten a fi d'assegurar la innocuïtat dels aliments. Finalment, cal destacar **l'anàlisi** laboratorial dels **aliments**, amb la qual s'investiga l'existència de perills microbiològics, físics, químics o nutricionals presents en els aliments.

- Inspeccions

En aquest programa s'avaluen els requisits estructurals, generals d'higiene dels establiments i manipulacions que es poden observar en el transcurs de la visita de control oficial. Així mateix, s'inclouen en aquest programa els resultats de les revisions de la traçabilitat dels productes, l'eliminació dels subproductes animals no destinats a consum humà (SANDACH), la formació dels treballadors (operacional) i l'etiquetatge dels productes.

A la taula següent es reflecteixen el nombre d'unitats de control efectuades en els establiments alimentaris, distribuïts per sectors alimentaris, que han estat 9.365 unitats. Els principals incompliments detectats es diferencien segons si han estat de caràcter estructural (1.552 incompliments), operacional (3.688) o d'informació al consumidor (551).

Com a conseqüència dels incompliments detectats es va proposar que s'incoessin un total de **135** expedients sancionadors i es dugueren a terme **32** suspensions d'activitats.

Illes Balears

Inspeccions 2015

Sector/Fase	Nre. unitats de control					
	Totals fetes					
	Fabricació	Envasament	Emmagatz.	Distribució	Minorista	Altres
1. Carn i derivats	53	26	6	6	280	93
2. Peix, mol·luscs bivalves i	19	5	28	8	230	11

derivats						
3. Ous i derivats	7	2	6	5	2	0
4. Llet i derivats	99	12	0	0	5	0
5. Greixos comestibles, llevat de la mantega	17	5	0	2	4	0
6. Cereals i derivats	116	2	2	12	156	0
7. Vegetals i derivats	30	3	37	14	71	0
8. Edulcorants naturals i derivats, mel...	8	4	1	1	1	0
9. Condiments i espècies	4	3	0	0	0	0
10. Aliments estimulants, espècies vegetals...	18	47	2	0	49	0
11. Menjars preparats i cuines centrals	923	43	1	36	5.566	0
12. Alimentació especial i complements alimentaris	0	0	1	2	43	0
13. Aigües per beure envasades	6	1	1	2	0	0
14. Gelats	37	0	2	3	59	0
15. Begudes no alcohòliques	8	0	6	4	3	0
16. Begudes alcohòliques	48	2	21	12	7	0
17. Additius, aromes i coadjuvants	2	0	0	0	0	0
18. Materials en contacte amb aliments	9	0	12	1	3	0
19. Establiment polivalent	0	63	127	24	752	23
20. Establiments que irradien	0	0	0	0	0	0
Totals	1.404	218	253	132	7.231	127

- Auditories

El Reglament (CE) 852/2004 estableix que els operadors d'empreses alimentàries estan obligats a dissenyar, aplicar i mantenir un sistema d'autocontrol documentat, que es basi en els principis d'anàlisi de perills i punts de control crític (APPCC), i a les autoritats competents efectuar-ne

controls oficials amb la finalitat d'assegurar que es compleixen els requisits legals de manera coherent i eficaç.

Les auditories impliquen un examen sistemàtic dels processos de producció. Tenen per objectiu verificar que els operadors d'empreses alimentàries han dissenyat, aplicat i mantenen procediments de gestió de la seguretat alimentària basats en els principis APPCC. Consisteixen en una revisió documental dels plans de seguretat alimentària que té establerta l'empresa alimentària, la qual cosa inclou l'estudi dels prerequisits estructurals i operacionals, les matèries primeres, els ingredients, els coadjuvants tecnològics, els materials i objectes que han d'estar en contacte amb els aliments, el producte final, l'etiquetatge, etc. Una vegada feta la valoració del sistema d'autocontrol documentat, es fa la comprovació in situ de la implantació correcta, l'estudi de les evidències, la sol·licitud d'accions correctores i l'emissió de l'informe final.

Una auditoria de sistema o de procés o producte d'una indústria alimentària implica un estudi profund dels processos de producció dels aliments.

El nombre d'auditories efectuades a les indústries alimentàries ha estat 962. En el quadre es presenta la distribució per sectors alimentaris. Es reportaren 435 incompliments que provocaren modificacions en els programes de seguretat alimentària dels distints operadors econòmics.

Auditories 2015						
Sector/Fase	Nre. unitats de control					Totals
	Fabricació	Envasament	Emmagatz.	Distribució	Altres	
1. Carn i derivats	104	1	25	1	6	137
2. Peix, mol·luscs bivalves i derivats	10	7	20	1	3	41
3. Ous i derivats	2	3	2	1	0	8

4. Llet i derivats	47	2	0	0	0	49
5. Greixos comestibles, llevat de la mantega	5	5	0	0	0	10
6. Cereals i derivats	85	0	6	4	0	95
7. Vegetals i derivats	23	5	26	0	0	54
8. Edulcorants naturals i derivats, mel...	1	6	0	0	0	7
9. Condiments i espècies	3	3	0	0	0	6
10. Aliments estimulants, espècies vegetals...	10	0	8	1	0	19
11. Menjars preparats i cuines centrals	91	0	4	97	0	192
12. Alimentació especial i complementos alimentaris	0	0	3	0	0	3
13. Aigües per beure envasades	6	4	9	0	0	19
14. Gelats	17	0	1	1	0	19
15. Begudes no alcohòliques	3	0	5	0	0	8
16. Begudes alcohòliques	51	2	24	0	0	77
17. Additius, aromes i coadjuvants	3	5	1	0	0	9
18. Materials en contacte amb aliments	4	0	4	0	0	8
19. Establiment polivalent	2	4	193	2	0	199
20. Establiments que irradien		0	0	0	0	
Totals	467	47	331	108	9	962

Com a resultat de l'activitat auditora es determinaren 16 propostes d'incoació d'expedient sancionador, 381 requeriments de correcció d'incompliments i 89 revisions dels programes de seguretat alimentària a diferents establiments.

- Programes d'investigació de perills específics
 - Programes PNCOCA
 - Zoonosis
 - S'ha fet una campanya de vigilància del compliment dels criteris d'higiene de canals de boví i porcí, i s'han analitzat 45 canals de boví i 50 de porcí per a la determinació de salmonel·losi, 30 mostres de porcí per aerobis totals i enterobacteriàcies, i 25 mostres per aerobis totals i 30 per enterobacteriàcies en el cas de l'espècie bovina. En el cas del bestiar porcí, en tots els casos el criteri ha estat satisfactori, mentre que en el cas del bestiar boví en 3 ocasions el criteri

ha estat acceptable. A més, en el bestiar boví s'ha aïllat salmonel·losi en dues canals.

- Campanya de presa de mostres en hotels per a la investigació de presència de salmonel·losi i listèria i per estimar la prevalença de *Campylobacter jejuni* en carn d'aviram i menjars preparats. S'investigaren 142 mostres provinents de 73 establiments.
 - Els resultats s'indiquen en la taula següent:

Nre. mostres amb incompliment	Matèria primera	Menjar preparat	Total
Presència <i>Salmonella</i>	5	1	6
Presència <i>Campylobacter</i>	5	0	5
Presència <i>Listeria monocytogenes</i>	21	1	22

- Campanya de presa per a la investigació de presència de listèria. S'investigaren 10 mostres en peix fumat. Sense incidències.
- Campanya de presa per a la investigació de presència de listèria, *E. coli* i estafilococs coagulasa (+) en formatge tendre i semi. S'investigaren 10 mostres. Sense incidències.
- Campanya de presa de mostres de carn fresca de porcí i boví per determinar resistències a bacteris zoonòtics. S'han analitzat 24 mostres, 12 de carn fresca de porcí i 12 de boví. En tres (dues de porcí i una de boví) es varen determinar patrons de resistències.
- Contaminants en els aliments
 - Campanya d'investigació de contaminació d'aflatoxines en ametlles de producció local. S'analitzaren 10 partides. Sense incidències.
 - S'analitzaren 20 mostres d'hortalissa per a la quantificació de presència de plom i cadmi. Sense incidències.
 - S'analitzaren un total de 296 mostres per quantificar la presència de mercuri orgànic en

peix d'origen local. En un total de 54 mostres es detectaren nivells superiors als que estableix la normativa vigent. Aquesta campanya, continuació de la iniciada l'any 2014, ha permès conèixer més bé les espècies que presenten una major concentració d'Hg en múscul.

- Residus de plaguicides. S'analitzaren 22 mostres per a la determinació de residus de plaguicides en hortalissa i fruita: 7 mostres de pebres; 7 d'albergínia; 4 de raïm de taula; 4 de pèsols. Així mateix, s'agafaren dues mostres d'oli vegetal. Sense incidències.
- Pla Nacional d'Investigació de Residus en Animals i Productes Derivats (PNIR). Es varen recollir un total de 227 mostres i la Conselleria de Salut en va agafar 205 i la Conselleria d'Agricultura 22. S'agafaren diferents matrius (múscul, llet, orina, ous, mel) de distintes espècies domèstiques (boví, porcí, aviram, oví, abelles, lagomorfs). Tots els resultats han estat conformes amb la normativa d'aplicació.
- Control d'al·lèrgens. Campanya d'investigació de presència d'al·lèrgens no declarats en establiments de venda o servei directe d'aliments al consumidor. Per una part, en establiments de forn i pastisseria on s'ha investigat la presència no declarada de fruita seca (ametlla i cacauet), sèsam i també d'ou. Per l'altra, en restauració col·lectiva, per investigar la presència no declarada d'ou.
 - En total s'han agafat 76 mostres, s'han fet 96 determinacions, i 11 mostres han donat presència d'al·lèrgens. Considerant el conjunt de la campanya, en un **13,15 %** de les mostres es varen **determinar al·lèrgens no declarats** (un o més d'un).
 - S'han trobat al·lèrgens en tots els grups aliments diana investigats (pa, brioxeria i menjars preparats).
 - En el sector de forns i brioxeria, les causes indiquen que no es prenen les mesures suficients per evitar la transferència d'al·lèrgens ni tampoc es té cura amb

- els ingredients que s'utilitzen. També s'evidencia que en alguns casos les persones encarregades de la venda desconeixen la presència o no d'al·lergògens en els productes exposats.
- Quant a la restauració col·lectiva, s'observa que les transferències per utilitzar la mateixa planxa per a productes amb ou i carn existeixen, la qual cosa denota que no es fa una neteja eficient entre l'elaboració d'un producte i l'altre, per evitar-ne contaminacions.
 - Els resultats suggereixen que no es compleixen els objectius que persegueix el Reglament 1169/2011.
- Control d'additius i ingredients tecnològics. Campanya de verificació d'ús correcte dels sulfit. Es programaren 25 mostres de preparats carnis. Es detectaren 7 incompliments en 6 productes.
 - Pel que fa al **programa de benestar animal** en els escorxadors, es dugueren a terme 4 unitats de control específiques i, una vegada finalitzat el procés, no s'han reportat incompliments.
 - Control oficial en els escorxadors. Per les característiques especials, cal fer esment a la tasca de protecció de la salut que es fa en els escorxadors. L'activitat de sacrifici ha mantingut la tònica dels anys anteriors, i s'ha detectat un petit ascens del nombre d'ungulats lliurats a sacrifici, i un gran descens de les aus sacrificades.

Espècies	Nre. animals
Bovins	9.310
Petits remugants	172.482
Porcins	138.454
Equins	86
Estruços	0
Aviram	106.756
Guàtleres	43.369
Conills	2.446

Total	47.903
-------	--------

L'activitat de control sanitari en els escorxadors comprèn, entre d'altres, les línies d'acció següents: l'assegurament dels criteris de benestar animal, amb l'objectiu d'evitar-ne o minimitzar-ne el patiment, la detecció de patologia animal i/o zoonosi, l'aptitud pel consum i l'obtenció higiènica de la carn. En el punt 2.2.3.1 es reflecteixen les principals troballes en relació amb perills microbiològics detectats, i en el punt 2.2.3.4 i 2.2.3.7 els principals resultats en relació amb la investigació de residus i en el benestar animal. No obstant això, cal destacar que:

- El 2015 s'han recollit i analitzat mostres d'encèfals per determinar la presència d'EET de 2 animals de l'espècie bovina, 19 de l'ovina i 3 de cabrum. Totes han estat negatives.
 - Al llarg de 2015 s'han inspeccionat 39 animals de l'espècie bovina per a investigació de tuberculosi. De tots aquests animals 2 bovins varen ser detectats durant la inspecció post mortem a l'escorxador, mentre que la resta provenien de les campanyes de sanejament amb reacció positiva a la tuberculina. Encara no es disposa dels resultats definitius de tots els animals analitzats; malgrat això s'ha detectat *Mycobacterium bovis* en 10 i 1 *Mycobacterium avium*.
- Altres actuacions de control oficial
 - Triquina en porcs sacrificats per a consum domèstic (matances). Durant la campanya de 2014-2015 es varen analitzar un total de 536 animals i tots els resultats varen ser negatius.
 - Carn de caça.
 - Control oficial del comerç exterior:
 - L'any 2015 s'ha dut a terme la supervisió mitjançant el sistema informàtic de gestió de les entrades de productes destinats al consum humà procedents de països de fora de la UE (TRACES) amb els documents següents:
 - DCVE (document veterinari comú d'entrada): 88
 - DCE (document comú d'entrada): 413

- INTRA (document de moviment intracomunitari):
177
- L'any 2015 es varen emetre un total de 128 certificats d'exportació, 10 dels quals es referien a productes carnis i 118 a altres aliments (formatges, vins, fruits secs, etc.).
- Alertes: s'han rebut 58 notificacions a la xarxa d'alertes alimentàries, un 83 % de les quals eren alertes; un 8 % notificacions d'informació, i un 3 % responen a expedients variats. Aquestes notificacions han afectat 167 establiments, 35 dels quals havien distribuït els productes a altres 502 establiments, amb la qual cosa el nombre total d'establiments afectats va ser de 669. Aquestes notificacions es referiren a 128 productes diferents. Els perills involucrats han estat en un 48 % dels expedients al·lèrgics; en un 21 % ha estat la resposta a un perill microbiològic, en un 19 % a perills de tipus químics i en un 10 % a perills físics. Un 2 % respongueren a altres tipus de perills.
- Denúncies: l'any 2015 els ciutadans han fet les denúncies següents:

En relació amb menjars preparats, cuines, restaurants, etc.	161
En relació amb carns i els seus derivats	16
En relació amb altres aliments	83

- Tabac. Aliè al Servei de Seguretat Alimentària, però compartint recursos per a la protecció de la salut envers els problemes derivats del consum de **tabac**, el Servei de Seguretat Alimentària ha duit a terme l'activitat següent:

CA		Període	Denúncies		Inspeccions		Expedients		Sancions	
ILLES BALEARS		2015	22		653		85		23	
INFORMACIÓ DETALLADA										
	Denún- cies	Nombre inspecci- ons	Senyalització		Consum de tabac		Altres infracci- ons	Requeri- ments	Expedient s incoats	Expedients resolts
			Correcte	Incorrect e	SÍ	NO				
Menjadors Col·lectius	14	496							30	23

4. Autoritzacions sanitàries i inscripcions en registres oficials

- Autoritzacions de transport de carn exceptuada de refrigeració: 2 sol·licituds.
- Autoritzacions de producció de carn de lúdia: 3 expedients.
- Autoritzacions d'excepció de divisió en semicanals d'animals de l'espècie porcina: 2 sol·licituds.
- 1 expedient d'anotació de complement alimentari.
- 53 informes d'activitats classificades.

5. Supervisió, auditories i verificacions

- Supervisions
 - Es va supervisar la feina de dos tècnics de seguretat alimentària en dos procediments: la presa de mostres PNIR i la metodologia i el seguiment de les auditories dels programes de seguretat alimentària dels establiments carnis.
- Resposta a auditories de l'Oficina d'Alimentació i Veterinària de la Comissió Europea

La Comissió Europea cada any programa i executa auditories als països membres per assegurar-se que compleixen les seves obligacions i apliquen la normativa de manera efectiva.

Per a cada una de les auditories efectuades en el territori espanyol i en qualitat d'autoritat competent, hem de fer una revisió dels nostres procediments i trametre informació a l'AECOSAN, entitat encarregada de la coordinació. Al llarg de 2015 Espanya ha rebut les auditories següents, en les quals ha participar documentalment la CAIB:

 - Resposta a l'auditoria Perfil país. Emissió de quatre informes de seguiment.
 - Controls oficials en el sector de l'aqüicultura.
 - Llet i productes lactis.
 - Traçabilitat de la carn en fases posteriors al sacrifici.
 - Avaluació dels sistemes nacionals d'auditoria.

6. Avaluació de riscos

Brots d'origen alimentari. El Servei d'Epidemiologia ens va comunicar un total de 18 brots alimentaris (7 més que el 2014). 11 brots corresponen a Mallorca i 7 a les Pitiüses.

7. Atenció al ciutadà

Si bé el Servei de Seguretat Alimentària no reporta l'atenció al ciutadà els tècnics de seguretat alimentària han emès **439 informes** d'assessorament.

8. Normativa

- Normativa elaborada
 - L'any 2015 es va iniciar el procediment d'elaboració d'una norma que reguli les condicions higienicosanitàries per al subministre directe per part de caçadors de petites peces de caça silvestre destinades a consumidor final.
 - Es va iniciar el procediment d'elaboració d'una norma que modifiqui les normes de control sanitari d'animals de l'espècie porcina destinats al consum privat familiar (porcs de matances).
- Normativa sobre la qual s'ha informat
 - De caràcter autonòmic. Serveis Jurídics.
 - De caràcter nacional. Serveis Jurídics.
- Normatives noves que han entrat en vigor i que afecten l'exercici diari dels tècnics de seguretat alimentària
 - De caràcter nacional: el 2015 s'han publicat dos reials decrets (un relacionat amb material en contacte amb aliments, i un altre sobre coadjuvants tecnològics permesos en la indústria oliera).
 - De caràcter comunitari: s'han publicat 37 reglaments, 2 decisions i 2 recomanacions.

9. Opinió científica generada per EFSA (European Food Safety Authority)

Durant el 2015 EFSA ha emès un total de **125** opinions científiques, les quals influeixen en les consideracions prèvies i les actuacions posteriors del control oficial. En sanitat animal i benestar animal amb influència en els aliments hi ha hagut 4 informes; de perills microbiològics, 6; sobre contaminants, 6; sobre ús de plaguicides (no sector primari), 1. A més, s'han emès 42 opinions científiques sobre aspectes relacionats amb la nutrició, i 66 en relació amb nous ingredients en els aliments i en la composició dels materials en contacte amb aliments.

Mereixen un esment especial les relatives als tractaments per calor als mol·luscs bivalves; el risc per a la salut pública *E. coli*; tremolor ovina com a zoonosi potencial; la presència d'acrilamida en els aliments; la presència de clorats en aliments i la presència de níquel en aliments i aigua de beguda; el risc per a la salut pública derivat del consum de llet crua.

10. Elaboració de documentació per al control oficial

- Instruccions tècniques: s'han elaborat un total de 17 instruccions tècniques.
- Notes tècniques: s'ha elaborat 1 nota tècnica.

11. Formació

A continuació s'explicita l'activitat formativa organitzada i rebuda.

Nom de l'activitat formativa	Organitzador	Assistents	Hores
Training on food Additives, Enzymes and Flavourings S.3	Comissió Europea	1	27
Animal Welfare at Slaughtering and Killing for Disease Control. En línia	Comissió Europea	1	9
Hazard Analysis and Critical Control Point (HACCP). En línia	Comissió Europea	4	8
Rapid Alert System for Food and Feed RASFF. En línia	Comissió Europea	4	8
Food Contact Materials. En línia	Comissió Europea	5	6
Controls on contaminants in feed	Comissió Europea	1	24
Taller Criteris Microbiològics	AECOSAN	1	7
Taller Bienestar Animal en Mataderos	AECOSAN	1	

			8
Pla Nacional de Control de la Cadena Alimentària 2016-2020	Servei de Seguretat Alimentària	40	5
Informació alimentària facilitada al consumidor	Servei de Seguretat Alimentària	8	5
Seguridad alimentaria en la elaboración de vinos. Procesos tecnológicos y medidas de control	Servei de Seguretat Alimentària	42	10
Búsqueda de información relevante en salud ambiental y alimentaria. En línea	Servei de Seguretat Alimentària	18	45
Material en contacto con alimentos. Cerámica	Servei de Seguretat Alimentària	43	10

12. Altres

- El 2015 s'ha seguit amb el desenvolupament del tramitador d'expedients d'inscripcions i autoritzacions d'establiments alimentaris de l'aplicació informàtica SISALUT. Aquesta tasca és a càrrec dels coordinadors de seguretat alimentària.
- Durant l'any 2015 s'han tramitat 4.068 expedients d'inscripció o autorització d'establiments alimentaris, els quals han estat gestionats pels coordinadors de seguretat alimentària i nutrició i tramesos pels tècnics del Servei de Seguretat Alimentària.

UNITAT D'AUTORITZACIONS

1. Funcions i personal

La Unitat d'Autoritzacions està adscrita al Departament de Protecció de la Salut de la Direcció General de Salut Pública i Participació i du a terme les funcions d'informació, assessorament, registre, tramitació, seguiment i resolució d'expedients respecte dels establiments en les matèries de seguretat alimentària i salut ambiental.

D'acord amb l'Ordre del conseller de Salut de 17 de juny de 2013 per la qual s'aprova l'atribució de funcions als llocs de feina de la Conselleria de Salut i del Servei de Salut de les Illes Balears, la Secció XI depèn directament del Departament de Protecció de la Salut amb les funcions següents:

- Donar suport al cap del Departament de Protecció de la Salut i dels Drets dels Consumidors i dur a terme les funcions que li encomanin.
- Coordinar la tramitació i la resolució dels expedients de salut ambiental que requereixen l'autorització sanitària i/o la inscripció registral.
- Coordinar la tramitació i la resolució dels expedients d'establiments alimentaris que requereixen l'autorització sanitària i/o la inscripció registral.
- Elaborar els informes i les estadístiques de les activitats que du a terme.
- Donar suport als caps de servei en les tasques de tramitació i resolució dels expedients de salut ambiental i de seguretat alimentària.

Per desenvolupar les funcions anteriors, la Unitat disposa del personal següent:

- Un cap de la Secció, titulat superior del cos facultatiu de l'escala sanitària de la CAIB.
- Una cap del Negociat XXIX que organitza les tasques administratives.
- Tres auxiliars administratius, llocs base de la Conselleria.

Així mateix, el personal auxiliar dels centres comarcals de sanitat i dels centres insulars participa amb l'inici de la tramitació dels expedients dels sectors corresponents.

Per a la tramitació dels expedients de baixes iniciades d'ofici, dels expedients amb propostes denegatòries i per resoldre les qüestions jurídiques i administratives plantejades en les diverses tramitacions es disposa del suport de dues tècniques superiors administratives (cap de secció i tècnica superior-lloc base) i d'una auxiliar administrativa (Cap de negociat).

Al llarg de 2015 les funcions de coordinació de la tramitació i resolució dels expedients de salut ambiental, per qüestions operatives, no s'han gestionat des de la Unitat d'Autoritzacions.

El personal auxiliar de la Unitat participa en la tramitació i atenció al públic, assessorant i donant suport als ciutadans en l'emplenament dels diversos formularis elaborats per facilitar les obligacions dels administrats.

2. Marc general

LEGAL

1. Reial decret 191/2011, de 18 de febrer, sobre registre general sanitari d'empreses alimentàries i aliments.
2. Decret 99/2012, de 7 de desembre, pel qual es crea el Registre d'Empreses, Establiments i Productes del Sector Alimentari de les Illes Balears subjectes a control oficial.
3. Reial decret 3484/2000, de 29 de desembre, pel qual s'estableixen les normes d'higiene per a l'elaboració, distribució i comerç de menjars preparats.
4. Reial decret 1376/2003, de 7 de novembre, pel qual s'estableixen les condicions sanitàries de producció, emmagatzematge i comercialització de les carns fresques i els seus derivats en els establiments de comerç al detall.
5. Llei 17/2011, de 5 de juliol, de seguretat alimentària i nutrició.
6. Decret 24/2014, de 23 de maig, pel qual es regulen els requisits que han de complir els laboratoris de salut ambiental i seguretat alimentària, el procediment de declaració responsable i el Registre de Laboratoris de Salut Ambiental i Seguretat Alimentària.
7. Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

La Unitat, quant als establiments del sector alimentari, s'ocupa de materialitzar en un cens d'establiments, les obligacions que recullen el Reglament 882/2004, i els reglaments 852/2004 i 853/2004 pel que fa al manteniment d'un registre i les autoritzacions dels establiments alimentaris.

Respecte dels laboratoris, s'ocupa de gestionar la inscripció en el Registre autonòmic dels laboratoris que exerceixen la seva activitat a les Illes Balears en l'àmbit de la seguretat alimentària i salut ambiental.

TERRITORIAL

Els registres que gestiona la Unitat d'Autoritzacions, quant al Servei de Seguretat Alimentària i Nutrició, són:

- **D'àmbit nacional** (Registre General Sanitari d'Empreses Alimentàries i Aliments —RGSEAA—), on s'integren els establiments dels operadors econòmics de la comunitat autònoma que serveixen els seus productes a tercers (altres raons socials) i que desenvolupen alguna de les activitats següents: fabricació, elaboració, transformació o envasat d'aliments, o les activitats d'importació i de magatzem i distribució d'aliments. En el RGSEAA s'inscriuen també determinats productes dietètics, les aigües envasades (minerals naturals i de deu) i les notificacions de complements alimentaris.
- **D'àmbit autonòmic** (Registre d'Empreses, Establiments i Productes del Sector Alimentari de les Illes Balears). Integra els establiments i les activitats alimentàries de la CA de les Illes Balears que suposen entrega del producte al consumidor final (venda al detall).
- Quant al Departament de Protecció de la Salut, són:
 - **D'àmbit autonòmic** (Registre de Laboratoris de Salut Ambiental i Seguretat Alimentària). Integrat pels laboratoris que exerceixen activitat analítica en aquestes matèries.

3. Activitat

Tràmits dels establiments amb activitat alimentària (Servei de Seguretat Alimentària i Nutrició):

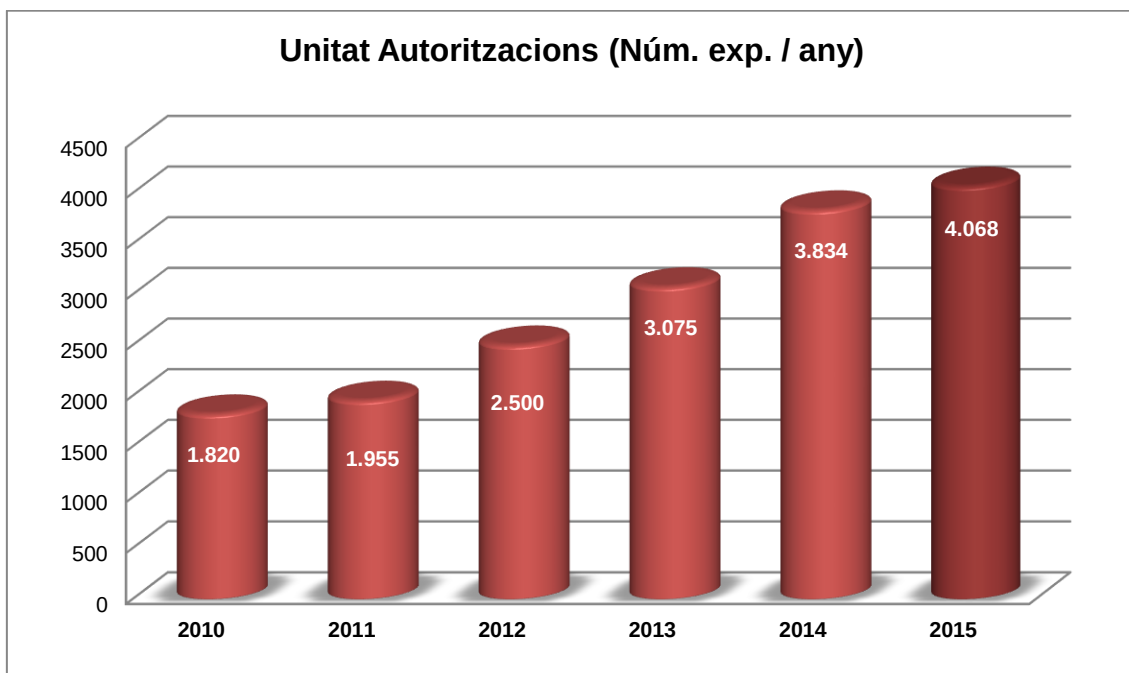
- Comunicació prèvia per a la inscripció d'establiments de menjars preparats, tipus restaurants, cafeteries, bars i similars.
- Sol·licitud d'autorització per a la inscripció en el Registre General Sanitari d'Empreses Alimentàries i Aliments (RGSEAA) dels establiments de productes d'origen animal.
- Comunicació prèvia dels establiments de productes d'origen no animal per a la inscripció en el Registre General Sanitari d'Empreses Alimentàries i Aliments.
- Comunicació prèvia per a la inscripció d'altres establiments minoristes d'aliments.
- Comunicació prèvia per a la inscripció de forns i altres establiments minoristes elaboradors de productes derivats de la farina.

- Comunicació prèvia per a la inscripció de carnisseries i establiments de venda a la menuda de carns i derivats.
- Notificació de posada en el mercat de complements alimentaris.
- Inscripció en el Registre Específic de Productes (dietètics i aigües envasades).
- Declaració responsable i Registre de Laboratoris de Seguretat Alimentària i Salut Ambiental.

4. Resultats

El nombre de moviments del cens tramitats en 2015 és de 4.068.

I el nombre i tipus de tràmits de l'any 2015

A) Seguretat Alimentària

	Sector Eivissa	Sector Inca	Sector Manacor	Sector Menorca	Sector Palma	TOTAL
Minoristes						
Canvi de titularitat	190	138	136	122	566	1.152
Correcció d'errades	3	0	2	0	7	12
Canvi denominació social	0	0	0	0	0	0
Inscripció inicial	105	126	172	118	582	1.103
Canvi de titularitat massiu	2	0	1	0	0	3
Ampliació d'activitat	4	5	7	15	24	55
Canvi d'adreça industrial	0	8	7	2	12	29
Canvi d'adreça social	1	0	6	1	6	14
Cessament d'activitat	1	2	1	0	7	11
Canvi d'activitat	1	4	1	0	3	9
Sucursal carnisseria	0	0	0	0	0	0
Canvi de denominació comercial	99	52	50	66	269	536
Esmena de defectes	1	0	0	0	12	13
Baixa inscripció minoristes	2	27	44	10	369	452
SUBTOTAL 1	409	362	427	334	1.857	3.389

Registre nacional						
PONA						
	Sector	Sector	Sector	Sector	Sector	TOTAL

	Eivissa	Inca	Manacor	Menorca	Palma	
Esmena de defectes	0	0	0	0	1	1
Canvi de titularitat	7	6	2	5	14	34
Cessament temporal d'activitat	0	1	0	0	1	2
Correcció d'errors RGSEAA	0	0	0	1	2	3
Canvi de denominació social	1	2	1	2	6	12
Anotació de magatzem	0	1	0	0	0	1
Inscripció inicial	38	40	23	7	89	197
Ampliació d'instal·lacions	0	1	0	0	0	1
Anotació de producte	0	0	0	0	0	0
Baixa d'inscripció	13	9	17	7	145	191
Cessament d'activitat	1	3	0	0	5	9
Canvi d'adreça social	2	4	5	1	8	20
Canvi d'adreça industrial	4	7	8	3	17	39
Ampliació d'activitat	5	3	1	0	4	13
Reclassificació d'activitats	1	0	0	0	2	3
SUBTOTAL 2	72	77	57	26	294	526
POA						
Esmena de defectes	0	0	0	0	0	0
Canvi de titularitat	3	3	0	2	4	12
Cessament temporal d'activitat	0	0	0	6	1	7
Correcció d'errors RGSEAA	0	0	0	0	2	2
Canvi de denominació social	0	0	1	0	2	3
Anotació de magatzem	0	0	1	0	0	1
Inscripció inicial	4	3	4	9	19	39
Ampliació d'instal·lacions	0	0	0	0	0	0
Baixa d'inscripció	1	1	0	11	9	22
Cessament d'activitat	0	1	1	4	0	6
Canvi d'adreça social	0	0	0	0	4	4
Canvi d'adreça industrial	0	1	0	1	7	9
Ampliació d'activitat	5	0	6	5	7	23
Reclassificació d'activitats	0	2	1	14	8	25
SUBTOTAL 3	13	11	14	52	63	153

B) Laboratoris

	Sector Eivissa	Sector Inca	Sector Manacor	Sector Menorca	Sector Palma	TOTAL
Laboratoris						
Inscripció inicial	4	0	0	2	12	16
Canvi de titularitat	0	0	0	0	1	1
SUBTOTAL 4	4	0	0	2	12	17

TOTALS	494	450	498	412	2.214	4.068
---------------	------------	------------	------------	------------	--------------	--------------

CENTRE INSULAR D'EIVISSA I FORMENTERA

En el Centre Insular de la Conselleria de Salut d'Eivissa i Formentera es fan activitats que pertanyen a les quatre direccions generals en què es divideix la Conselleria de Salut:

- Direcció General de Salut Pública i Participació.
- Direcció General d'Acreditació, Docència i Recerca en Salut.
- Direcció General de Planificació, Avaluació i Farmàcia.
- Direcció General de Consum.

De les quatre direccions generals la que genera més activitat en el Centre Insular és la Direcció General de Salut Pública i Participació ja que pràcticament es fan tasques de tots els serveis englobats en els dos departaments de la Direcció General:

- Laboratori de Salut Pública d'Eivissa i Formentera: el Servei de Laboratoris de Salut Pública disposa de la memòria d'activitats corresponent a l'any 2015 que inclou, entre d'altres, des del personal que hi fa feina fins als resultats del distints acords de servei.
- Salut Ambiental: el Servei de Salut Ambiental ja disposa de totes les dades referents a les actuacions envers aigües de consum humà, control de la legionel·losi, higiene de piscines, residus sanitaris, sanitat mortuòria, productes químics, aigües de bany, tabac-espais sense fum, zoonosis no alimentàries, informes emesos, denúncies rebudes, sancions proposades, quilòmetres recorreguts i dietes per desplaçaments. Així mateix, el personal adscrit a aquest Servei ha participat a través de videoconferència o presencialment a reunions monogràfiques o generals del Servei i ha atès consultes presencials, telefòniques i/o telemàtiques que hi estan relacionades.
- Seguretat Alimentària i Nutrició: el Servei de Seguretat Alimentària i Nutrició disposa de les dades corresponents a les activitats que ha desenvolupat el personal adscrit a aquest Servei tal com s'indica en el document següent aportat per la coordinadora de protecció de la salut del Sector d'Eivissa i Formentera, denominat annex 1.
- Unitat d'Autoritzacions: el personal d'administració del Centre és l'encarregat de registrar, generar i tramitar els expedients relacionats amb aquesta Unitat.
- Servei d'Epidemiologia: la Unitat d'Epidemiologia del Centre Insular d'Eivissa i Formentera és l'encarregada de dur a terme totes les tasques que depenen d'aquest Servei i que estan reflectides en la memòria anual elaborada. En el document denominat annex 2 s'enumeren les activitats realitzades l'any 2015.

Departament de Sanitat (sobretot Servei de Prevenció de la Malaltia):

Gestió de les vacunes de l'àrea d'Eivissa i Formentera: el Centre sol·licita totes les vacunes del calendari oficial de vacunació infantil i de l'adult de la CAIB per a Eivissa i Formentera, les quals s'emmagatzemen en el centre mateix. Distribueix les vacunes a tots els centres i unitats bàsiques de salut. Calcula els estocs, resol les incidències i els dubtes. Lliura duplicats de les cartilles de vacunació. Gestiona el programa de vacunes GESVAC i consulta altres programes de vacunació (e-siap).

Gestió de les diferents campanyes de vacunació: campanya vacunació antigripal. Campanya vacunació antipneumococ, bàsicament en les residències. Campanyes de vacunació escolar (vacunació meningitis C en nins de sisè de primària de 12 anys, vacunació de VPH a les nines segons cohort, vacunació meningitis C i Td d'adults a tots els nins de segon d'ESO de 14 anys). Tot això implica l'elaboració, la revisió i el lliurament de diversa documentació com ara cartes adreçades als pares, directors dels centres escolars i tutors, autoritzacions o bé revisió de les cartilles de vacunació.

Programa de Detecció Precoç d'Hipoacúsia Escolar: inclou l'elaboració de documentació per lliurar als col·legis, recepció d'autoritzacions, desplaçament als col·legis (44 actualment) per fer les proves als alumnes de primer de primària, revisions en el centre als alumnes que han presentat alguna anomalia en les proves, introducció de dades i elaboració d'estadístiques.

D'altra banda, i encara que no estigui dins les funcions dels serveis de la Direcció General de Salut Pública i Participació, en el Centre, i per un encàrrec de gestió del Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat, es duen a terme les activitats relacionades amb sanitat exterior i que consisteixen a donar i registrar cites; donar informació, consells, mesures preventives i recomanacions de les vacunes als viatgers; administrar vacunes en els casos exigits; registrar les vacunes administrades en el programa GESVAC, lliurar el certificat de vacunació internacional al viatger i elaborar estadístiques mensuals per al Ministeri. En el document denominat annex 3 hi ha un resum corresponent als anys 2013-2015.

Així mateix, en el Centre també es du a terme la determinació i valoració d'aptituds psicofísiques davant discrepàncies per a l'obtenció del permís de conducció i d'armes: entrevista i recollida d'informació mèdica de la persona afectada, sol·licitud d'informes i valoracions de les aptituds psicofísiques als especialistes pertinents, estudi i valoració de la informació rebuda i elaboració d'informes per remetre a l'administració competent.

També es duen a terme en el Centre Insular les declaracions i el registre de voluntats anticipades.

1. Distribució i funcions del Servei de Seguretat Alimentària en el sector d'Eivissa i Formentera

Respecte de les funcions de seguretat alimentària, són les següents:

- Atenció al públic en general per resoldre les necessitats informatives que siguin necessàries, atenció als professionals del sector per resoldre preguntes i dubtes que es plantegin en els dissenys/reformes que es duen a terme en establiments del sector, atenció a agències i gestories sobre preguntes freqüents referents a les normatives vigents.
- Elaborar informes d'activitats classificades presentades a la Conselleria per al sector d'Eivissa i Formentera en l'àmbit de la seguretat alimentària.
- Organitzar activitats i accions amb els cossos de seguretat de l'Estat en matèria de seguretat alimentària.
- Substituir el veterinari de l'escorxador en les seves funcions (un dia de cada setmana i les seves vacances).
- Elaborar els diferents informes mensuals de producció de seguretat alimentària i programació de l'escorxador.
- Formar els nous veterinaris que són contractats per l'Administració (en cas necessari).
- Impartir cursos de formació en cas necessari.
- Exercir funcions d'inspecció sia en establiments programats per les diferents seccions dels serveis centrals o sia en actuacions no programades en què s'inclouen denúncies i incidències o suspensions d'activitats.

Funcions de sanitat exterior (ports i aeroports)

- Control dels animals i seguiment per al control de la ràbia en agressions a humans i altres tipus de zoonosis.
- Actuacions oficials de denúncies en matèria de tabac en establiments de menjars preparats.
- Gestió i inspecció d'alertes alimentàries.
- Campanyes de presa de mostres programades pels serveis centrals o d'altre tipus i el seguiment posterior en cas de detectar incompliments.
- Immobilitzacions de productes i seguiment posterior.
- Gestió i inspecció en casos de brots alimentaris.

D'aquestes actuacions s'emplenen informes mensuals que es remeten als serveis centrals i la resta queda reflectit en la memòria anual que elabora el Servei de Seguretat Alimentària.

2. Unitat d'Epidemiologia del Centre Insular d'Eivissa i Formentera

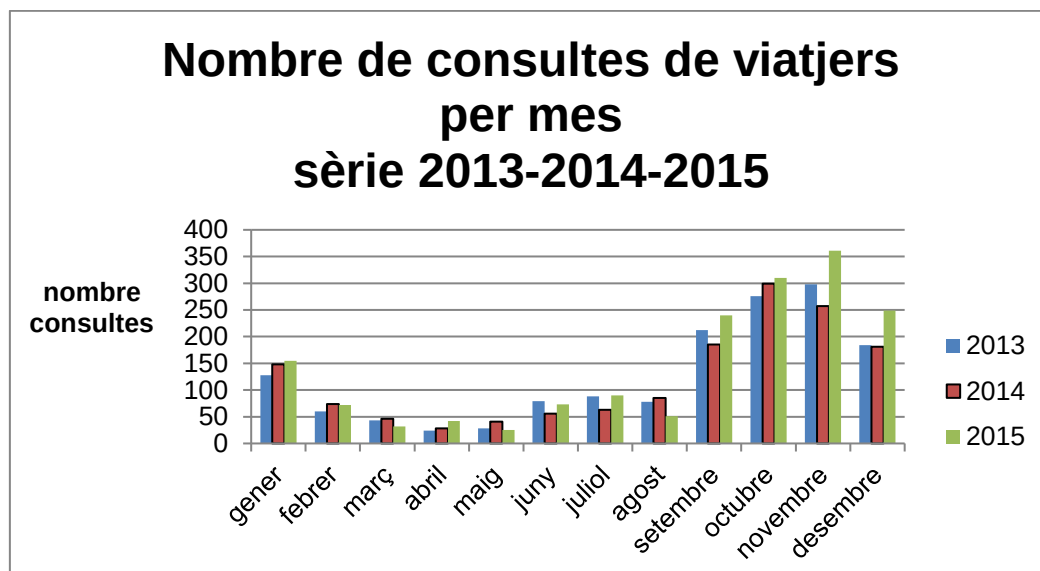
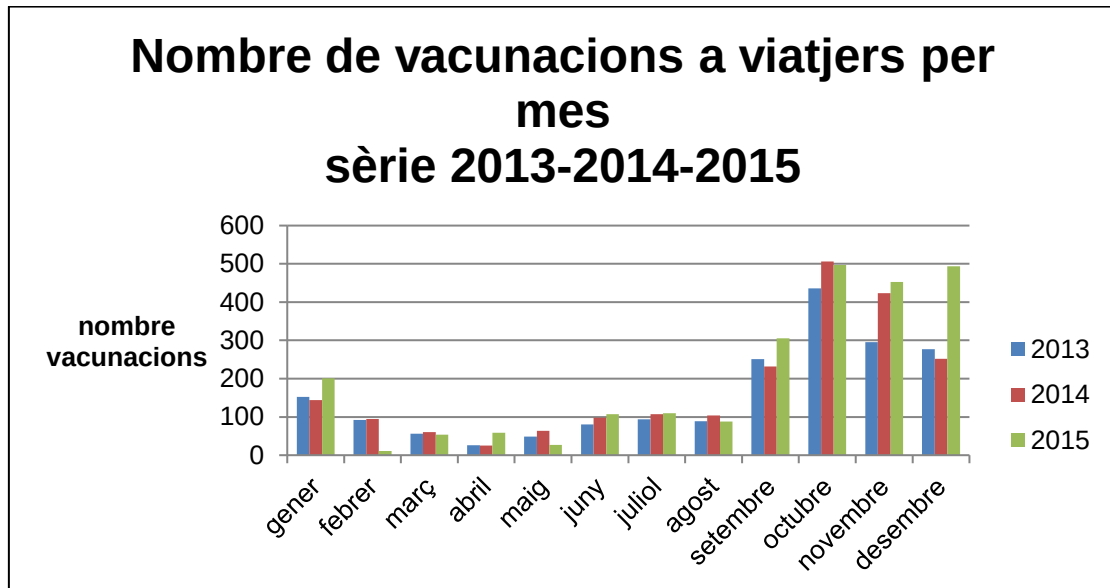
El Centre Insular, a través de la unitat d'Epidemiologia, du a terme totes les tasques de la vigilància epidemiològica o coordinació de plans i programes que corresponen al seu territori. Totes les dades d'activitats d'aquesta unitat estan recollides en la memòria elaborada pel Servei d'Epidemiologia de la DGSPiP on s'inclou:

- **Gestió dels sistemes d'informació següents:**
 - > Sistema d'informació de les malalties de declaració obligatòria (MDO).
 - > Sistema d'informació de brots epidèmics.
 - > Sistema d'informació sobre sida-VIH que engloba el Registre de Sida i el de nous diagnòstics d'infecció per VIH.
 - > Sistemes d'informació, estudis i vigilància a través de xarxa sentinella (vigilància sentinella de grip).
 - > Registre de la malaltia de Creutzfeldt-Jacob.
 - > Sistema d'informació permanent sobre addicció a drogues (SEIPAD).
 - > Sistema d'informació sobre l'onada de calor.
 - > Registre d'incidències.
- **Coordinació dels plans i programes de control següents:**
 - > Pla d'Eradicació de la Poliomielitis (vigilància paràlisi flàccida aguda, PFA)
 - > Pla d'Eliminació del Xarampió i la Rubèola Congènita.
 - > Programa de Vigilància i Control de la Tuberculosi (activitat iniciada l'any 2011).
- Coordinació amb unitats externes. Cal destacar la col·laboració de diferents tipus d'unitats o institucions en l'aportació de dades per al manteniment dels diferents registres o sistemes d'informació:
 - > Xarxa d'Atenció Primària (Servei de Salut).
 - > Unitats hospitalàries (clíniques, laboratoris microbiologia, unitat de M. Preventiva o Epidemiologia, etc.).
 - > Centres i consultes mèdiques privades.
 - > Metges sentinel·les de la Xarxa Sentinella per a la Vigilància de la Grip (Atenció Primària del Servei de Salut).
 - > Unitats o centres amb servei d'atenció a problemes de drogoaddicció.
 - > Serveis de prevenció de riscos laborals.
- La difusió de la informació generada per les activitats del Servei d'Epidemiologia.

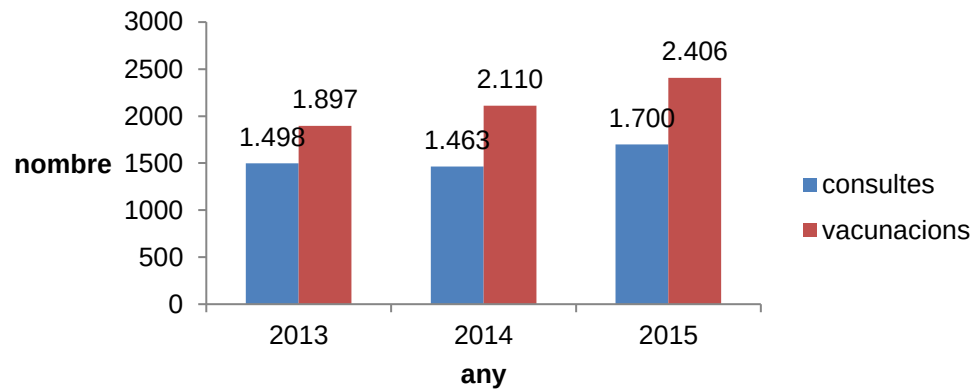
- Assistència a cursos, congressos, jornades i altres activitats.

3. Activitats relacionades amb la sanitat exterior

Nombre de consultes i de vacunacions a viatjers 2013-2014-2015

CENTRE INSULAR DE MENORCA

1. Servei de Prevenció de la Malaltia

Vacunes

- Gestió d'estocs de vacunes de Menorca.

A més de les vacunes per al Centre, se serveixen vacunes a 9 centres del Servei de Salut, 3 centres privats, 8 geriàtrics, 1 centre penitenciari, a l'Hospital Mateu Orfila i a algunes mútues de l'illa que ho sol·liciten.

- Previsió de les necessitats, comptabilitat mensual d'entregues, despeses i saldo de cada centre al qual se subministra.

- Comandes a la Conselleria d'acord amb la previsió efectuada i la caducitat de les vacunes emmagatzemades.

- Control de la cambra de vacunes. Revisió diària del termòmetre de màximes i mínimes. Setmanalment, descarrega i control del registre del termògraf. Control del generador que entra en funcionament quan hi ha un tall del subministrament elèctric, que envia un missatge per una aplicació telefònica a fi de controlar qualsevol incidència en la cadena de fred.

- Control de la temperatura de la nevera de la consulta de vacunes.

- Control de recepció de vacunes, revisió del manteniment de la cadena de fred (monitors de temperatura i congelació), comprovació de la quantitat i data de caducitat servida i col·locació de les vacunes a la cambra de conservació.

- Distribució i preparació de las comandes per distribuir-les amb el vehicle isotèrmic als centres de salut, hospitals i mútues de l'illa.

- Vacunació escolar. Coordinació administrativa amb el Servei de Salut i els centres escolars i la Conselleria d'Educació.

- Vacunes del calendari oficial i altres vacunes de la Conselleria, Coordinació amb el Servei de Salut i els hospitals i metges privats. Coordinació amb altres institucions, presó, residència de gent gran.

Atenció als pacients que acudeixen al centre per diversos motius, bé per indicació dels especialistes o els centres de salut o bé perquè desconeixen el seu historial vacunal i els és necessari posar-lo al dia.

- Vacunació internacional, sanitat exterior.

Representació d'aquest servei en l'àmbit insular i activitats pròpies de la consulta d'assistència al viatger.

Atenció en consulta mèdica al viatger de l'illa i al que li és necessari completar pautes d'altres llocs, assessorament i recomanacions segons el tipus i les àrees del viatge. Administració de les vacunes obligatòries i recomanades, tan si els són subministrades per la Conselleria o per sanitat exterior o adquirides en la farmàcia per recepta.

Sanitat exterior: febre groga, meningitis ACWY, encefalitis centreeuropea.

Conselleria: Td adult, ràbia, triple vírica i pòlio.

Farmàcia: Hepatitis A, hepatitis B, hepatitis A+B, antitífica, meningitis Ac, antigripal, pneumocòccica, etc.

- Assessorament telefònic a centres de vacunació.

Consultes d'antecedents vacunals de pacients.

Consultes de calendaris vacunal especials, vacunació d'immigrants, pautes accelerades de vacunació, conductes que s'han de seguir en les interrupcions del calendari vacunal, vacunació d'embarassades.

- Altres vacunacions

Pneumocòccica en institucions tancades, subministrament de les vacunes i recollida de les dades de les persones vacunades per introduir-les en l'aplicació de vacunes de la Conselleria.

- Introducció de dades de vacunes administrades en centres privats.
- Estadística.

Estadística mensual i anual de les vacunes practicades en la consulta del centre.

Estadístiques mensuals i anuals del centres privats. Control de l'estoc del Servei de Salut.

Estadística mensual i anual de vacunació internacional.

Programa de Prevenció del Càncer de Mama a les Illes Balears

Atenció telefònica dels pacients.

Metabolopaties

Coordinació administrativa amb els hospitals del Servei de Salut i privats.

Programa de Detecció Precoç de la Hipoacúsia en l'edat escolar

Coordinació administrativa amb la Conselleria d'Educació, les escoles i el Servei de Salut.

Actualització de la base de dades.

Desenvolupament de tot el programa a totes les escoles de l'illa mitjançant l'exploració dels fillets de primer de primària que han estat autoritzats prèviament pels pares. Realització d'un calendari d'acord amb el calendari escolar i educatiu de les escoles.

Programa de Detecció Precoç de la Hipoacúsia en nadons

Revisió de nadons amb antecedents de ser susceptibles de patir alguna manifestació de problemes auditius en els centres de salut de l'illa i en el Centre Insular.

Material dels programes i divulgatiu

Recepció i entrega de material, guies de lactància, sobres de metabolopaties i altres a clíniques privades.

2. Servei de Promoció de la Salut i hàbits saludables

Actualment coordinat directament pels serveis centrals amb una infermera del Centre per a la implementació dels diferents programes i tallers principalment en els instituts de l'illa, entre els quals hi ha el programa de salut jove, l'estratègia d'alimentació saludable i vida activa, el programa de rutes saludables...

3. Servei d'Epidemiologia

Es fa una memòria anual conjunta amb els serveis centrals i s'edita. Les dades que ha processat el Centre de Menorca el 2015 són:

- Protocols numèrics processats: 4.885.
- Reclamacions de notificacions: 22.
- Alta de casos hospitalaris: 24.
- Alta de casos A. Primària: 11.
- Històries clíniques revisades: 108.
- Comunicacions a fonts d'informació: 24.
- Alertes: 3.
- Històries clíniques VIH revisades: 16.
- Altes sida: 2.

- Altes VIH: 6.
- Assistència a Jornada XIV Sentinelles Grip.
- Mostres grip gestionades: 12.
- Registre incidències: 13.
- Control mensual Pla Eradicació Poliomièlitis: 12.
- Altes TBC en sistema: 8.
- Seguiments TBC finalitzats: 14.
- Històries casos TBC revisades: 61.
- Històries contactes TBC revisades: 77.
- Cartes a domicili contactes TBC: 2.
- Accions conjuntes centres de salut: 2.
- Estudi de brots epidèmics de transmissió alimentària i no alimentària.

Expedients carnets de conduir

Durant el 2015 el metge d'epidemiologia ha resolt 8 expedients de tràfic de carnets de conduir i hi ha 9 expedients en tràmit.

Inspeccions a centres sanitaris

Durant el 2015 el metge d'epidemiologia ha fet 56 inspeccions de centres i establiments sanitaris, a més de consultes telefòniques i consultes directes en el centre i denúncies.

4. Servei de Seguretat Alimentària

Les activitats principals del Servei de Seguretat Alimentària són:

- Posada en marxa del programa SISALUT.
 - **Actuacions** conjuntes amb la Guàrdia Civil “Operació Opson”.
 - **Seguiment** de les denúncies efectuades per la Guàrdia Civil.
 - **Certificats d'exportació** de productes d'origen animal.
 - **Inspeccions** programades i no programades en les quals s'avaluen els requisits estructurals, generals d'higiene dels establiments i manipulacions que es poden observar en el transcurs de la visita de control oficial.

- **Auditories** examen sistemàtic dels processos de producció. Tenen per objectiu verificar que els operadors d'empreses alimentàries han dissenyat, aplicat i mantenen procediments de gestió de la seguretat alimentària basats en els principis APPCC. Consisteixen en una revisió documental dels plans de seguretat alimentària que té establerta l'empresa alimentària, la qual cosa inclou l'estudi dels prerequisits estructurals i operacionals, les matèries primeres, ingredients, coadjuvants tecnològics, materials i objectes que han d'estar en contacte amb els aliments, el producte final, l'etiquetatge, etc. Una vegada feta la valoració del sistema d'autocontrol documentat, es fa la comprovació in situ de la implantació correcta, l'estudi de les evidències, la sol·licitud d'accions correctores i l'emissió de l'informe final.
- **Inspeccions i recollida de mostres** dels diferents programes d'investigació de perills específics (al·lèrgens, mercuri, arsènic, pb).
- **Atenció al públic:** els inspectors del centre tenen un dia assignat per a atenció al públic relacionat amb consultes de seguretat alimentària.
- **Denúncies**
- **Alertes alimentàries**
- Reunions amb operadors de la indústria alimentària i associacions. El 2015 cal destacar la reunió mantinguda amb APAME-PIME amb motiu de la venda encoberta de productes de pastisseria amb publicitat per Internet, de la qual es passà un informe als serveis centrals perquè és un assumpte no resolt, manifestat reiteradament per l'associació.
- Cursos i seminaris

Escorxadors

Els veterinaris inspectors d'escorxadors i indústries càrnies realitzen la jornada laboral en els dos escorxadors de l'illa i les inspeccions a indústries càrnies d'acord amb la normativa europea.

- Reunions **informatives** amb els operadors d'escorxadors sobre informació de novetats normatives i d'aplicació als escorxadors.
- Inspeccions d'**auditoria** als escorxadors.
- Recollida de **mostres** que estableix el Pla Nacional d'Investigació de Residus (PNIR).
- Recollida de **mostres programades** pel control oficial i campanyes d'indústries càrnies.

5. Servei de Salut Ambiental

- Aigües de consum humà
 - Es fa una inspecció periòdica de pous, fonts, aljubs i xarxes de distribució per tal de comprovar el manteniment d'aquestes instal·lacions des del punt de vista higiènic i sanitari, així com el que fa referència a la infraestructura i la protecció dels punts de subministrament, tractament i emmagatzematge d'aigua.
 - Es recullen mostres dels punts de captació, dipòsits, punts de tractaments i xarxes de distribució.
 - Consultes i informacions a les persones interessades.
- Control de la legionel·losi
 - Inspeccions de les infraestructures susceptibles de l'àmbit comunitari i hospitalari, instigació de brots o casos aïllats o esporàdics.
- Higiene de piscines
 - Inspeccionar les instal·lacions i les condicions de les piscines, la qualitat de l'aigua, els tractaments, el personal socorrista i de manteniment per al compliment de les normes establertes, encaminades a la prevenció d'accidents i risc sanitari.
 - Supervisar cursos de socorrisme i manteniment de piscines.
- Residus sanitaris
 - Inspeccions per a la vigilància de les condicions sanitàries exigibles en la gestió dels residus procedents d'activitats, instal·lacions i serveis sanitaris.
- Sanitat mortuòria
 - Inspecció de funeràries i cementiris, tramitació d'autoritzacions dels diferents serveis de trasllat, embalsaments, incineracions.
- Productes químics
 - Inspecció sobre fabricació, distribució, emmagatzematge i venda de biocides, lleixius i detergents, i altres productes químics.
- Aigües de bany
 - Control i presa de mostres de 30 punts de les platges de Menorca, segons el calendari aprovat anualment per la Conselleria i el Ministeri. Inspecció visual de la presència de diferents residus i de les condicions de neteja i higiene. El

Centre disposa d'un conductor amb un contracte fix discontinu, que fa entre altres taques la presa de mostres a les diverses platges.

- Gestió del programa informàtic per a la gestió dels resultats de les mostres i emissió de cartes als ajuntaments en casos d'incompliment.

- Denúncies
- **Reunions** amb ajuntaments i empreses del sector

Les dades i el nombre d'inspeccions estan reflectides en les estadístiques del Servei de Protecció de la Salut de la Conselleria i en la memòria del Servei.

- Inspeccions de la Direcció General de Farmàcia de farmàcies establiment de productes sanitaris i denúncies.
- **Inspeccions d'establiments sanitaris del Servei d'Avaluació i Acreditació de Centres Sanitaris** (òptiques, ortopèdies, centres d'extracció de sang, establiment d'audiopròtesis) i suport al metge en algunes denúncies del servei.

Laboratori de Salut Pública

Actualment no està operatiu el laboratori de salut pública de Menorca, però es fa la gestió i compra de material per a la presa de mostres i la preparació de les mostres per a la tramesa a la seva destinació i la tramesa de mostres del programa de vigilància de la grip.

Administració, ordenança i conductor

El més destacable de 2015 és que s'han pogut fer amb normalitat les tasques administratives atès que finalment s'ha aconseguit la contractació d'un auxiliar administratiu el desembre de 2014 que gestiona principalment entre altres coses els expedients del programa de seguretat alimentària SI_SALUT, de nova creació. L'estabilitat en el lloc de treball del cap de negociat i d'incorporació de l'auxiliar administratiu en excedència voluntària amb jornada reduïda. Atès que durant el 2014 a causa de la falta de personal varen quedar paralitzats molts expedients de seguretat alimentària, el registre del centre va haver de tancar, es va haver de reduir l'atenció al públic i es varen haver d'adoptat altres mesures per seguir amb l'activitat urgent administrativa del Centre.

- Succintament, i entre d'altres, les tasques del personal són el control d'entrada i sortida al centre i de consum, la vigilància del centre, l'atenció telefònica i

consultes administratives, la gestió de correus i valisa, l'atenció al públic, el registre web d'entrada i sortida, l'atenció i tramitació de les qüestions del personal i recursos humans, tramitació dietes i quilometratge, la gestió de material, tramitació de factures, albarans, pressupost, contractes menors, gestió econòmica del centre de manteniment i avaries incidències informàtiques, la gestió del programa de seguretat alimentària SISALUT amb la gestió dels expedients amb registre sanitari nacional i minoristes, els tràmits administratius d'aigües de consum públic, piscines, socorristes, cursos, legionel·la, biocides, residus sanitaris, tramitació de mostres, els tràmits administratius de registre de centres i establiments sanitaris, les denúncies, les sancions, les mossegades, les tasques administratives de salut escolar i epidemiologia, vacunes. l'atenció telefònica programa càncer de mama.

- Conductor: recollida de mostres de la campanya d'aigua de mar, repartiment refrigerat de vacunes a tots els centres de salut i hospitals de l'illa, també fa funcions d'ordenança, obre i tanca el centre els dies de vacances de l'ordenança, atén la centraleta de telèfon i altres, també s'encarrega de preparar els paquets per a l'enviament de mostres de laboratori, recollida de les mostres del programa de vigilància de la grip, recollida de documents del programa càncer de còlon. S'ha demanat l'ampliació dels mesos de contracte perquè es pugin fer totes les tasques els mesos que no està contractat i la suplència de l'ordenança atès que només hi ha un ordenança.

6. Centre Coordinador de Drogodependències del Consell Insular de Menorca

Des que es va crear el Centre de Drogodependències del Consell Insular, el centre de Menorca ha col·laborat amb un director tècnic farmacèutic, que s'ocupa fonamentalment de la preparació i dispensació dels tractaments de deshabitució amb metadona clorhidrat.

ANNEXOS

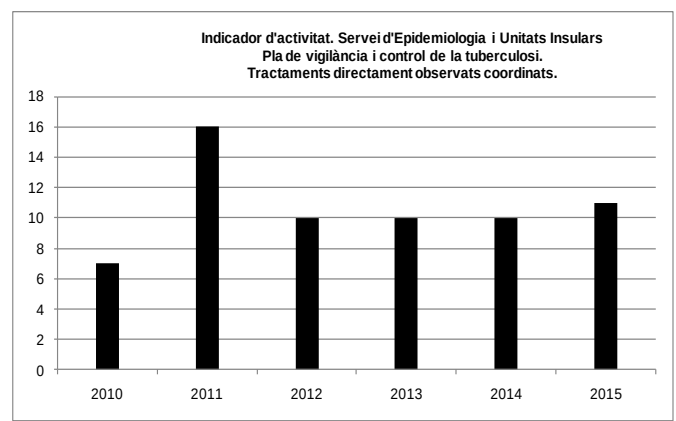
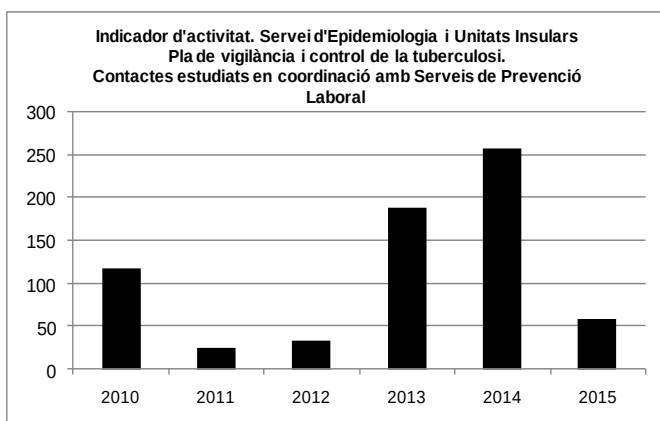
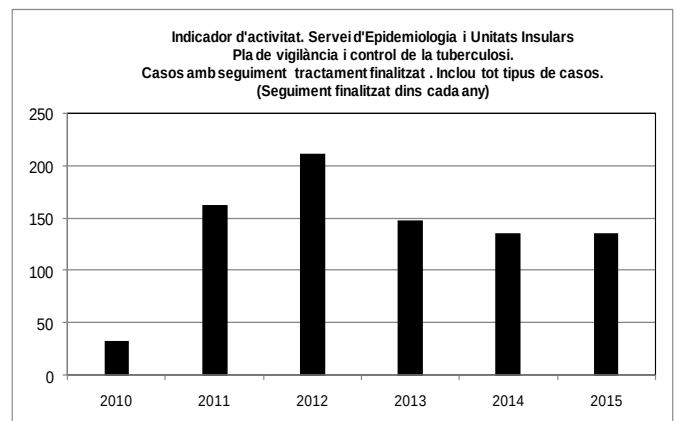
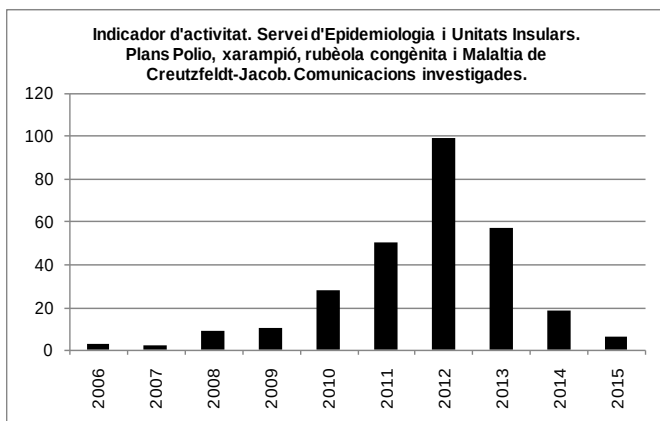
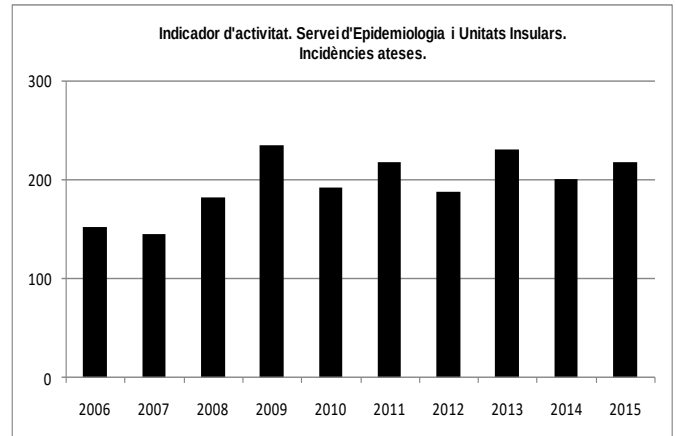
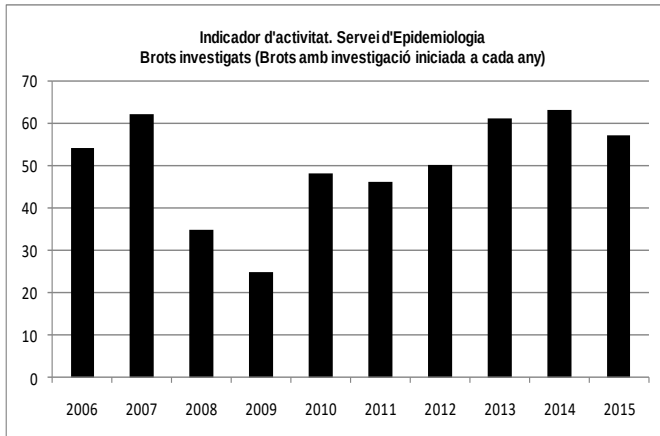
Servei d'epidemiologia. Figures seleccionades

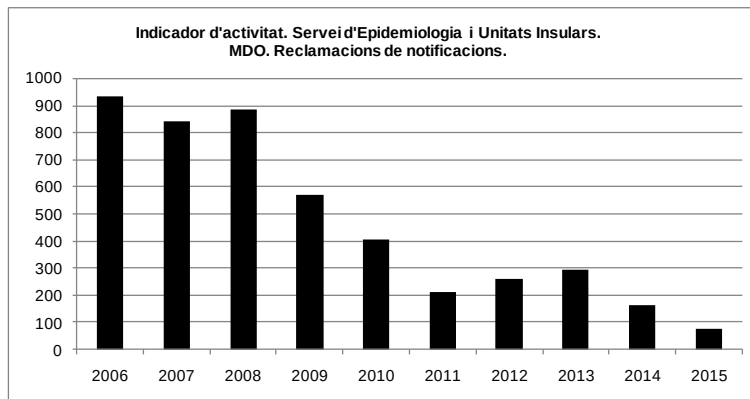
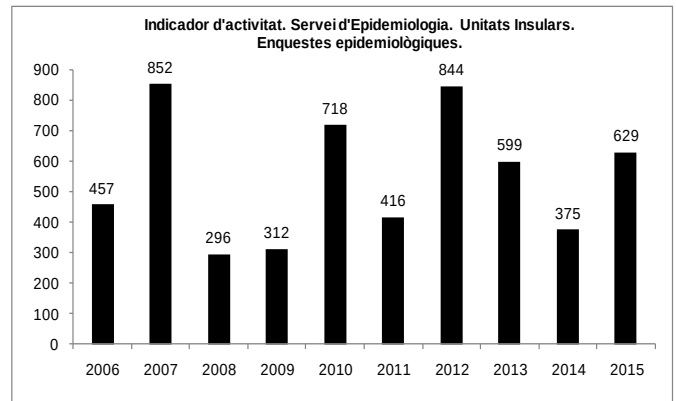
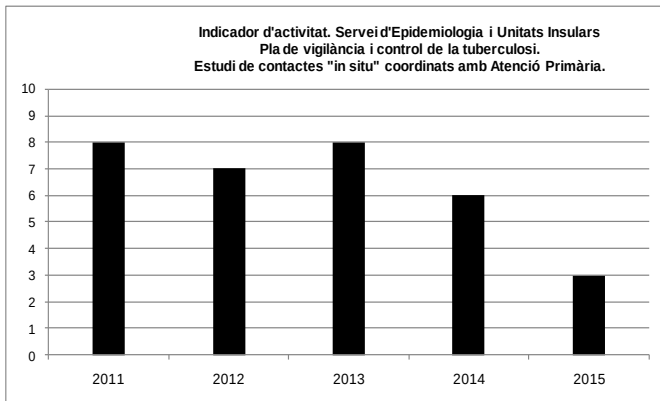
Evolució anual d'indicadors

Activitats de vigilància
Brots
Incidències
Plans pòlio, xarampió, rubèola congènita i malaltia de Creutzfeldt-Jacob. Comunicacions investigades
Pla de vigilància i control de la tuberculosi. Casos amb seguiment tractament finalitzat
Pla de vigilància i control de la tuberculosi. Contactes estudiats en coordinació amb servei prevenció laboral
Pla de vigilància i control de la tuberculosi. Tractaments directament observats coordinats
Pla de vigilància i control de la tuberculosi. Estudi de contactes in situ coordinats amb Atenció Primària
Enquestes epidemiològiques
Reclamacions de notificacions
Activitats de revisió, altes i informatització
Malalties de declaració obligatòria. Protocols numèrics processats
Malalties de declaració obligatòria. Alta de casos de malalties de declaració individualitzada
Registre SIDA- VIH. Altes de casos en el sistema
Xarxa Sentinella de Grip. Protocols processats per temporada
Interrupcions voluntàries de l'embaràs. Protocols processats
Sistema d'informació permanent sobre addicció a drogues. Indicador "Inicis de tractament". Protocols processats
Sistema d'informació permanent sobre addicció a drogues. Indicador "Urgències". Episodis informatitzats
Sistema d'informació permanent sobre addicció a drogues. Indicador "Mortalitat". Protocols processats
Registre de Mortalitat. Butlletins codificats i validats
Registre de Càncer. Casos registrats
Pla de vigilància i control de la tuberculosi. Casos donats d'alta en el sistema
Històries clíniques
MDO, xarxa sentinella grip, tuberculosi, brots, salut laboral, VIH-sida, malalties rares
Sistema d'informació permanent sobre addicció a drogues
Registre de Càncer
Mostres biològiques gestionades
Coordinació de plans i investigació de brots o casos (no inclou la xarxa sentinella de grip)
Xarxa Sentinella de Grip
Activitats de difusió
Informes i estadístiques de resultats
Comunicació d'alta de casos a les fonts d'informació
Alertes en el sistema sanitari
Comunicacions al Centre Nacional d'Epidemiologia
Visites i accesos al microlloc < www.epidemiologia.caib.es >
Altres activitats
Assistència a reunions
Comunicacions científiques: articles, pòsters
Docència
Formació
Investigació

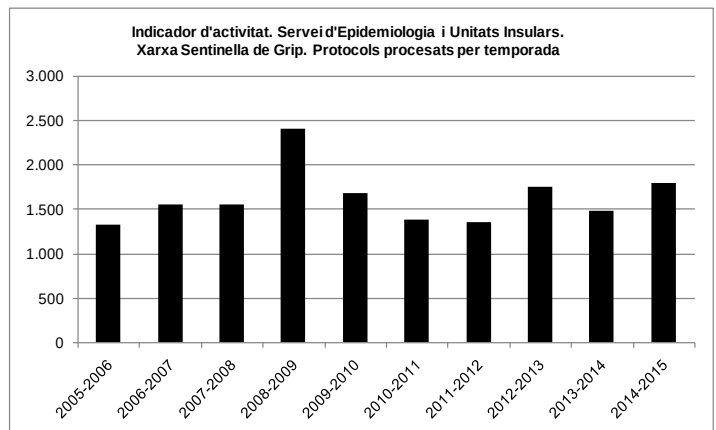
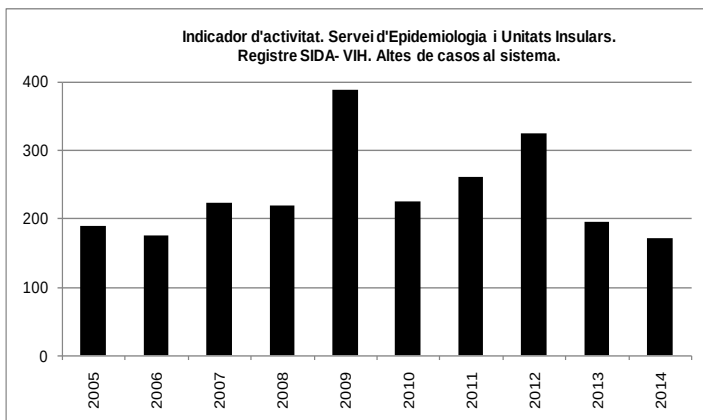
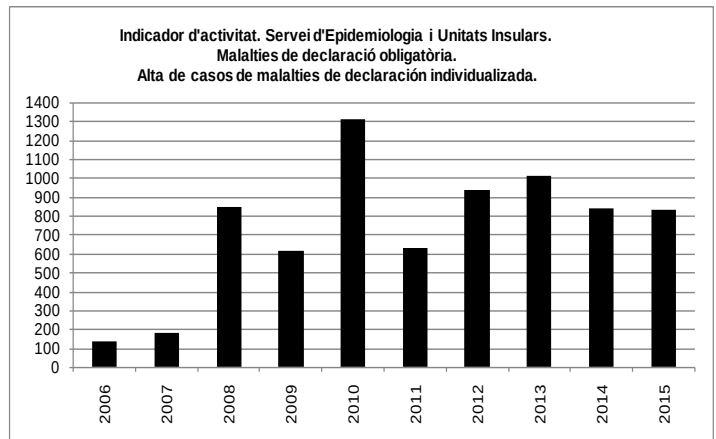
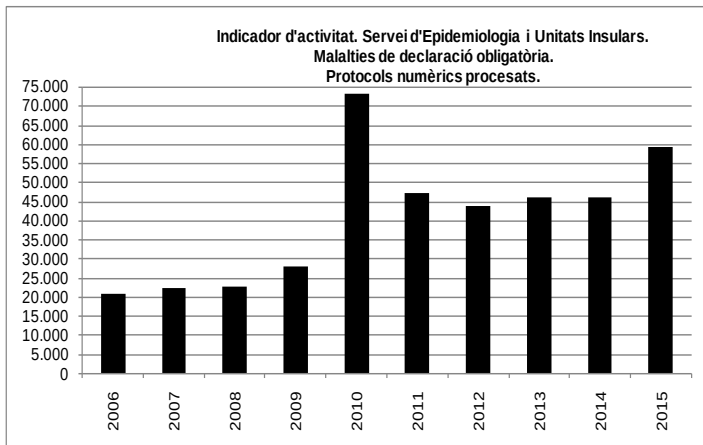

1. Indicadors d'activitats. Activitats de vigilància

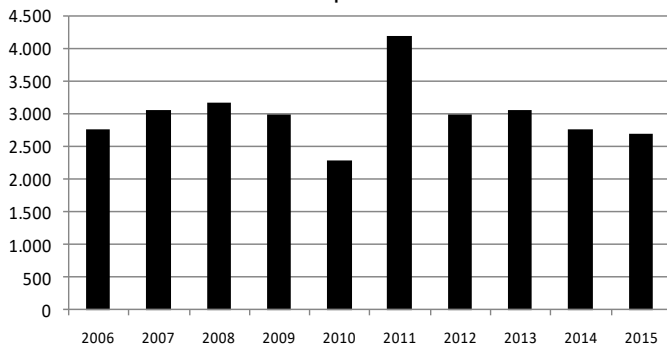

2. Indicadors d'activitats. Activitats de revisió, altes i informatització

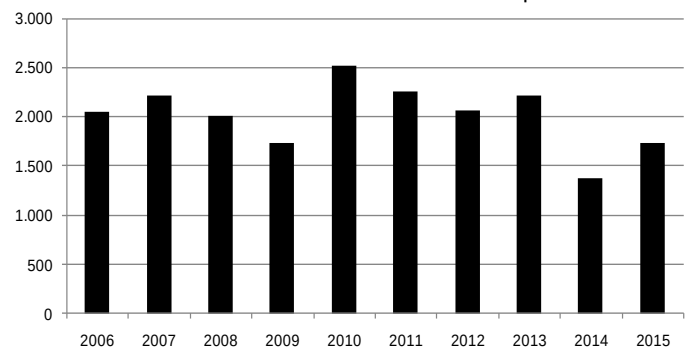

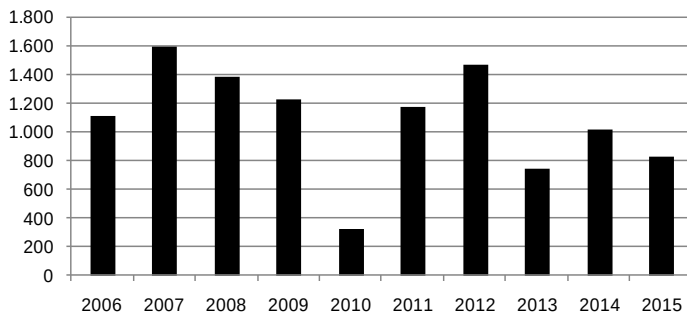
Indicador d'activitat. Servei d'Epidemiologia
Interrupcions Voluntàries de l'embaràs
Protocols processats.

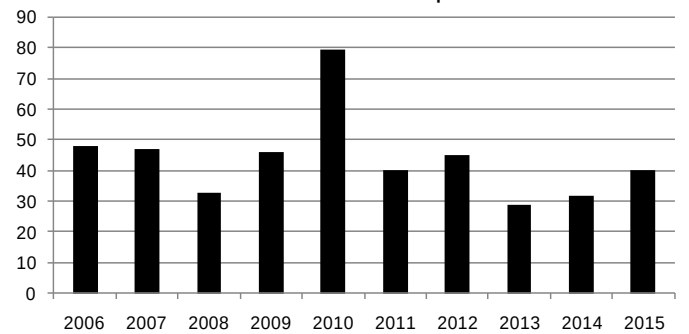
Indicador d'activitat. Servei d'Epidemiologia
Sistema d'informació permanent sobre addicció a drogues
Indicador "Inicis de Tractament". Protocols processats.

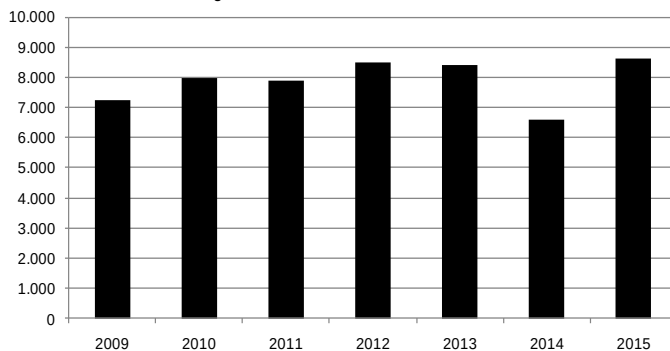
Indicador d'activitat. Servei d'Epidemiologia
Sistema d'informació permanent sobre addicció a drogues
Indicador "Urgències". Episodis informatitzats

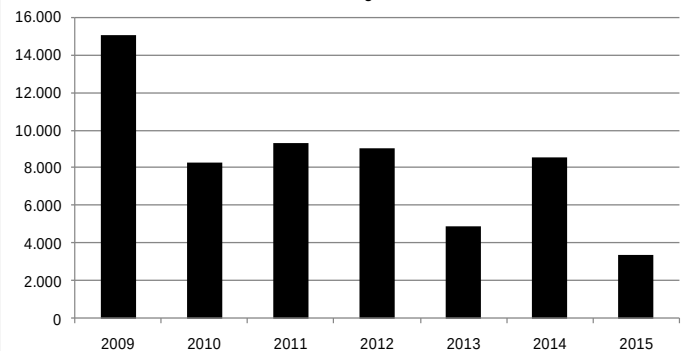
Indicador d'activitat. Servei d'Epidemiologia
Sistema d'informació permanent sobre addicció a drogues
Indicador "Mortalitat". Protocols processats

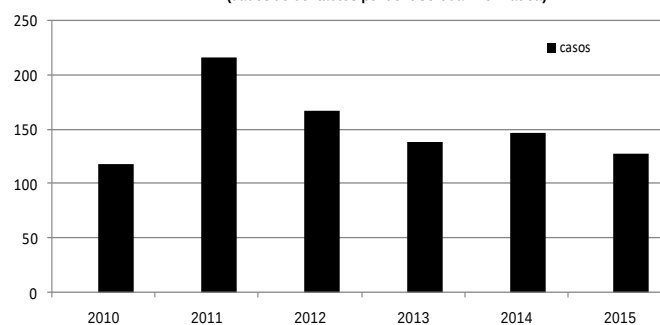
Indicador d'activitat. Servei d'Epidemiologia.
Registre de Mortalitat. Butlletins codificats i validats.

Indicador d'activitat. Servei d'Epidemiologia. Registre de Càncer. Casos registrats.

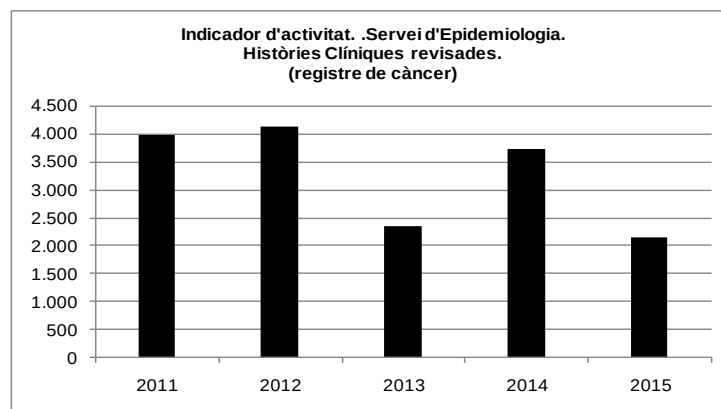
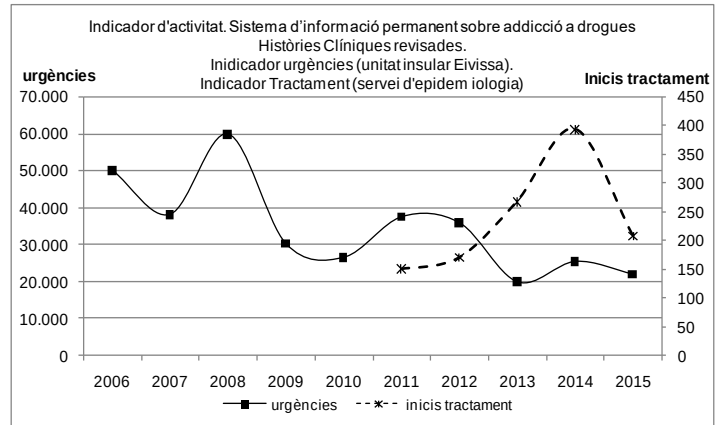
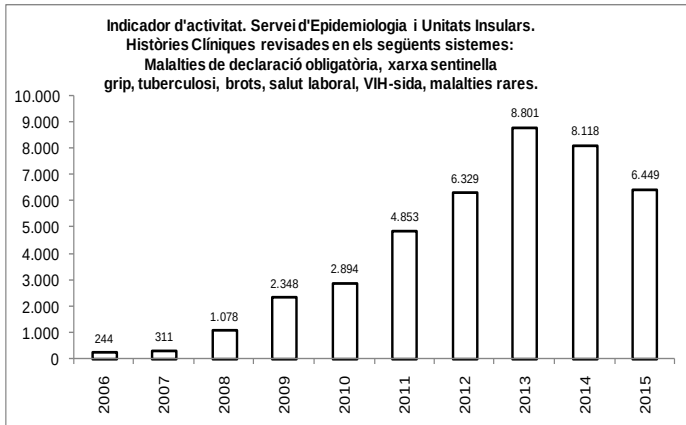

Indicador d'activitat. Servei d'Epidemiologia i Unitats Insulars
Pla de vigilància i control de la tuberculosi.
Casos donats d'alta al sistema.
(dades de contactes pendent sortida informàtica)

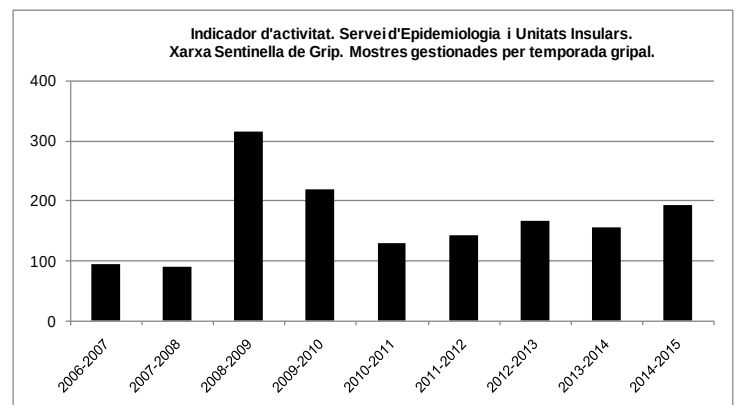
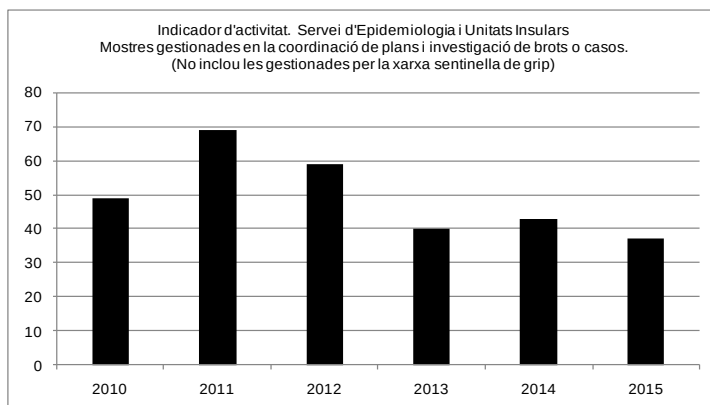

3. Indicadors d'activitats. Històries clíniques

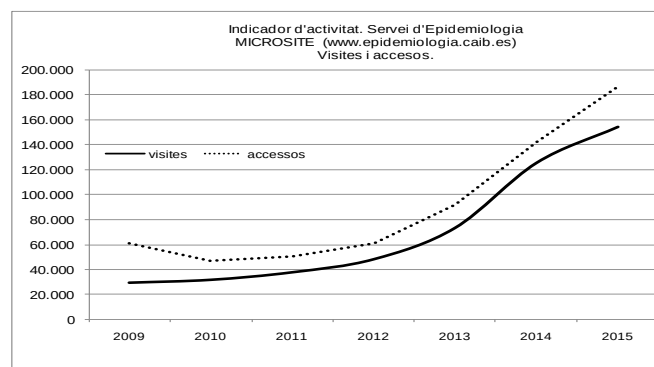
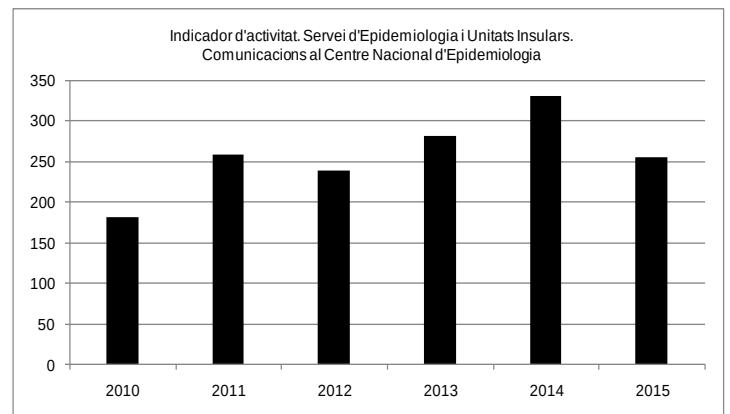
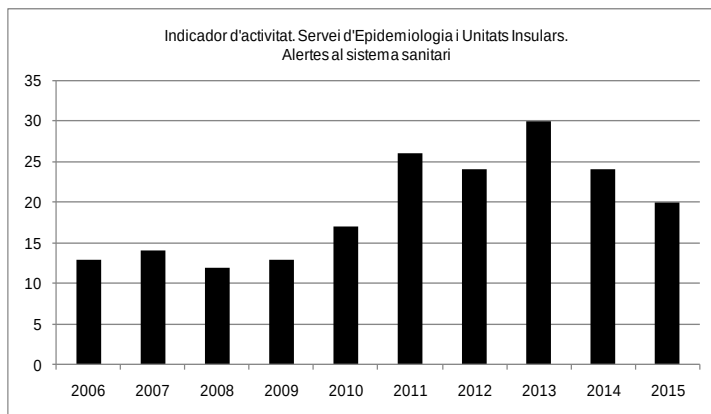
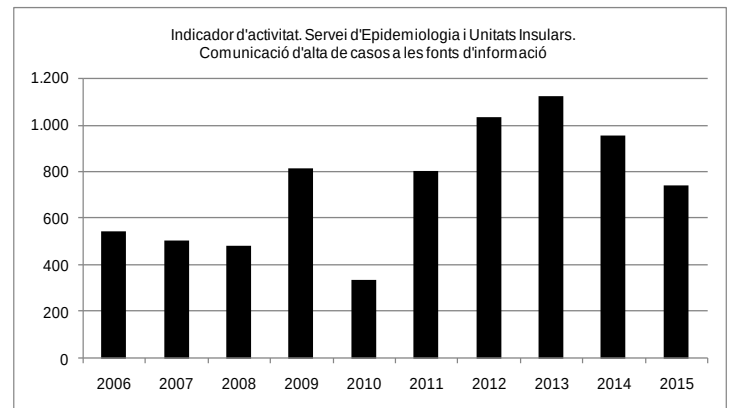
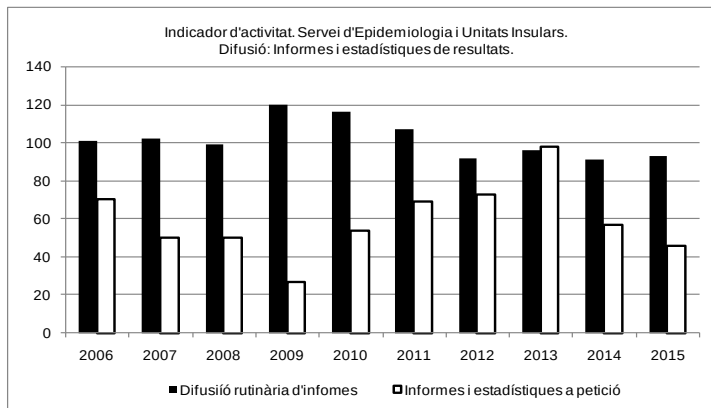

4. Indicadors d'activitats. Mostres biològiques gestionades

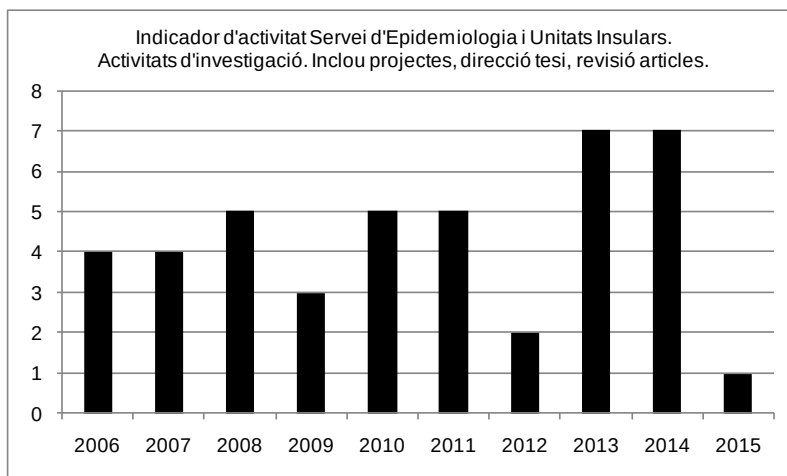
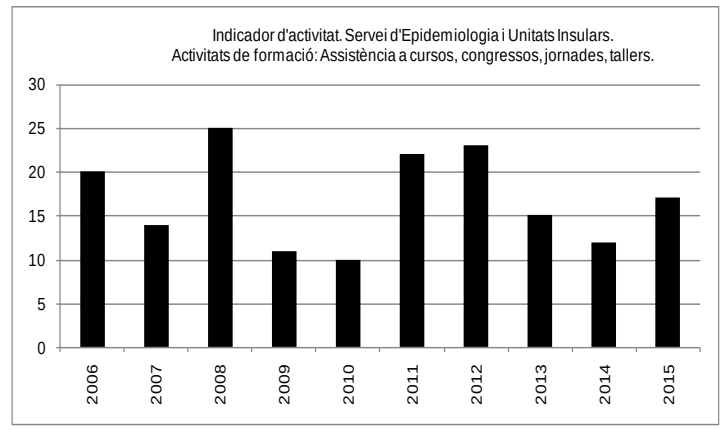
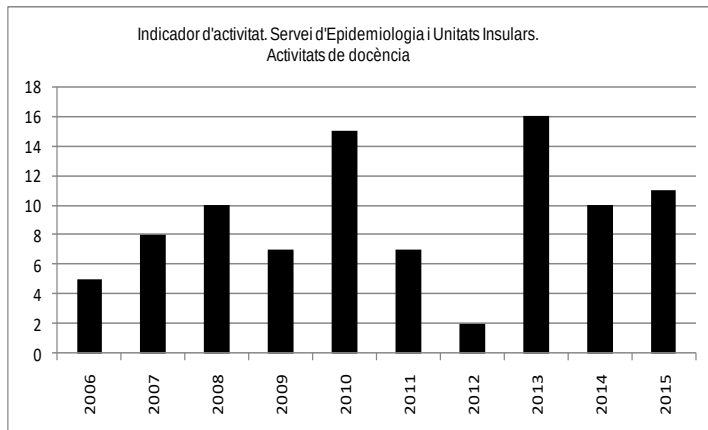
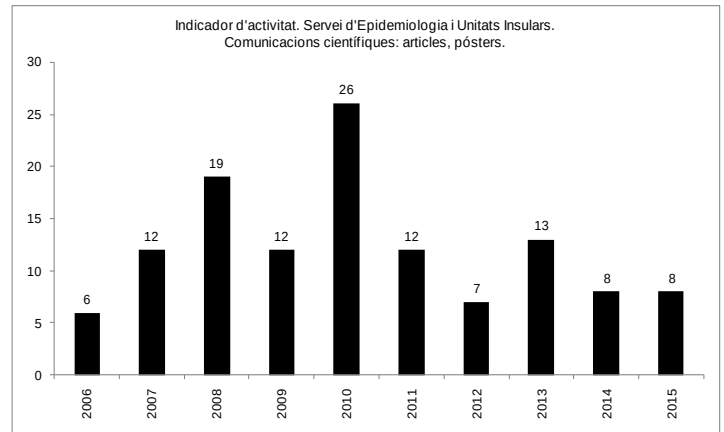
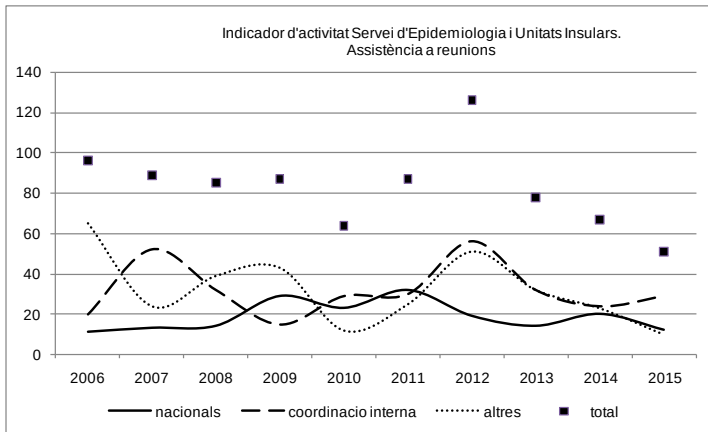

5. Indicadors d'activitats. Activitats de difusió

6. Indicadors d'activitats. Altres activitats

SERVEI DE PREVENCIÓ DE LA MALALTIA

CARTES ENVIADES	Tramuntana	Menorca	Ibiza	Formentera	TOTAL
Cartes Presentació del programa	17.028	9.464	11.815	1.437	39.744
Cartes Presentació retornades	1.223	779	2.761	669	5.432
Cartes d'Invitació a participar	17.028	9.464	11.815	1.437	39.744
Cartes d'Invitació retornades/no rebudes	872	681	2.581	563	4.697
Cartes d'Invitació rebudes	16.156	8.783	9.234	874	35.047
Cartes de Reinvitació	9.549	6.364	6.998	727	23.638
Cartes de Reinvitació retornades	263	473	1.388	216	2.340
Carta de Recordatori de lliurament de col·lector	580	267	440	29	1.316
Cartes d'Incidències	194	130	90	9	423
Carta de Resultat negatiu	5.613	3.088	2.014	184	10.899
Total cartes enviades per l'Oficina Tècnica del Programa					118.767
PROVA SANG OCULTA EN FEMTE	HUSE	HGMO	HCM	HFOR	
TSOF vàlids	6.155	3.324	2.353	228	12.060
TSOF negatius	5.781	3.142	2.205	208	11.336
TSOF positius	374	182	148	20	724
TSOF no vàlids	3	2	1	0	6
TSOF vàlids no registrats en farmàcia	88	64	49	0	201
Col·lectors depositats per anàlisis	6.548	3.625	2.505	915	13.592
Col·lectors no lliurats en CCSS	305	217	165	687	1.374

CONSULTES DE CRIBRATGE (CC)	HCIN	HGMO	HCM	HFOR	
Pacients citats per OTP	333	158	160	5	656
Pacients atesos en consulta	310	138	142	5	590
Pacients no localitzats	10	6	3	0	19
Pacients exclosos del programa en CC	21	14	10	0	45
Pacients autoexclosos	1	0	0	0	1
Pacients inclosos en programa assistencial	268	125	132	0	525
Pacients no presentats	5	5	0	0	10
COLONOSCÒPIES	HCIN	HGMO	HCM	HFOR	
Colonoscòpies realitzades	255	70	101	0	426
Rebuig de la colonoscòpia	6	7	3	0	16
Colonoscòpies indicades	268	125	132	0	525
Colonoscòpies amb pòlips i adenomes (excepte d'alt risc) (*)	195	21	60	0	276
Colonoscòpies amb CCR invasor	9	6	4	0	19
Colonoscòpies amb CCR in situ	4	3	4	0	11
Colonoscòpies amb adenomes d'alt risc (*)	8	9	7	0	24
Colonoscòpies amb altres lesions	24	25	19	0	68
Colonoscòpies blanques	15	6	7	0	28
Colonoscòpies repetides per mala preparació	9	3	3	0	15
Colonoscòpies pendents (a 31 de desembre 2015)	7	48	28	0	83
Altres proves d'imatge (TAC, ènema opac, resecció submucosa)	12	2	0	0	14
OFICINES DE FARMÀCIA COMUNITÀRIA	Tramuntana	Menorca	Ibiza	Formentera	
Col·lectors analitzats registrats	6.158	3.326	2.354	228	12.066
Col·lectors analitzats amb error de registre (no registrats a 31 de desembre)	88	64	36	13	201
Col·lectors totals lliurats per OF	6.547	3.625	2.505	915	13.592
Qüestionaris de salut realitzats	6.969	3.886	2.588	919	14.362
Exclusions temporals a OF	123	194	63	3	383
Exclusions definitives a OF	299	67	20	1	387

ANATOMÍA PATOLÓGICA

	HCIN	HGMO	HCM		
Nº de biòpsies	666	352	541		1.559
Nº de peces quirúrgiques	5	2	4		11

INDICADORS	Tramuntana	Menorca	Ibiza	Formentera	
Taxa de Cobertura de 2015	93	87	65	44	81
Taxa de Cobertura de la Població total					17
Participants en PDPCCR	6.246	3.390	2.403	228	12.261
Taxa de participació	43	45	32	37	41
Invitacions vàlides	17.028	9.464	11.815	1.437	39.744
Taxa d'Invitacions vàlides	95	93	78	61	76

Taxa de TSOF +	6	5	6	9	6
Tasa de TSOF inadequats	0	0	0	0	0
Taxa de test processats vàlids	100	100	100	100	100

Temps realització del test i recepció resultats (días)	<1	2/3	3	3	
Temps des TSOF+ fins 1ª crida per a la Consulta de Cribratge (días)					2
Temps des TSOF+ i Consulta de Cribratge (días)	16	73	12		
Temps des Consulta de Cribratge a colonoscòpia	19		19		

Taxa d'indicació de la colonoscòpia	86,5	68,7	89,2	0,0	72,5
Taxa de persones amb acceptació de colonoscòpia	97,8	97,8	97,8	97,8	97,8
Taxa de detecció de qualsevols tipus d'adenoma (‰) (*)	31,7	6,3	25,5		22,9
Taxa de detecció de adenomes d'alt risc (‰) (*)	1,3	2,7	3,0		2,0
Taxa de detecció de CCR invasor (‰)	1,5	1,8	1,7		1,6
Taxa de detecció de CCR in situ (‰)	0,6	0,9	1,7		0,9

% de CCR PTis	30,8	33,3	50,0		36,7
---------------	------	------	------	--	------

% de CCR PT1	15,4	22,2	0,0		13,3
% de CCR PT2	15,4	11,1	25,0		16,7
% de CCR PT3	30,8	0,0	12,5		16,7
% de CCR PT4	11,1	16,7	25,0		10,5
% de CCR PT desconegut	0,0	0,0	12,5		3,3

Valor predictiu positiu de TSOF:

Valor predictiu de càncer	3,5	4,9	5,4		4,1
Valor predictiu d'adenomes d'alt risc (*)	2,0	4,9	4,1		3,2
Valor predictiu d'adenomes (*)	52,1	11,5	40,5		38,1

PER SEXE (%)

Invitació Homes	50,7	49,3	48,1	51,7	50,7
Invitació Dones	49,3	50,7	51,9	48,3	49,0
Participació Homes	51,9	49,4	51,6	51,0	51,0
Participació Dones	48,1	50,6	48,4	49,0	49,0
Resultat TSOF+ Homes	6,0	5,0	5,0	7,6	5,5
Resultat TSOF+ Dones	7,0	7,0	3,0	6,0	6,5

LESIONS

ADC INVASIU	9	6	4		19
ADC IN SITU	4	3	4		11
ADENOMA ALT RISC (*)	8	9	6		23

LESIONS RESECADES A LA COLONOSCÒPIA

ADC INVASIU	1	0	0		1
ADC IN SITU	3	3	2		8
ADENOMA ALT RISC (*)	7	3	5		15

SEGUIMENT CARCINOMES

CIRURGIA	5	2	4		11
QT (NEOADJUVANT)	1	0	0		1
RT	0	0	0		0

(*) únicament s'han comptabilitzat els diagnòstics realitzats en biòpsies o peces quirúrgiques

